

UCHWAŁA NR XXXII/309/18
RADY GMINY HERBY

z dnia 17 października 2018r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945), w związku z uchwałą Nr XXXIII/319/14 Rady Gminy Herby z dnia 25 czerwca 2014r. zmienioną uchwałą Nr XV/153/16 Rady Gminy Herby z dnia 1 czerwca 2016r.,

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Zmienia się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby przyjęte uchwałą Nr XXIII/249/02 Rady Gminy Herby z dnia 27 marca 2002r., zmienione uchwałą Nr VII/82/11 Rady Gminy Herby z dnia 21 czerwca 2011r.
2. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby zawiera:
 - 1) część tekstową składającą się z:
 - a) części określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - b) tekstu Studium ujednoliconego - części zawierającej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Herby,
 - c) uzasadnienia zawierającego objaśnienia przyjętych rozwiązań wraz z syntezą ustaleń zmiany Studium;
 - 2) część graficzną składającą się z:
 - a) planszy sporządzonej na mapie w skali 1 : 20 000, przedstawiającej w formie graficznej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Herby,
 - b) rysunku Studium ujednoliconego - sporządzonego na mapie w skali 1 : 20 000, określającego w formie graficznej kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Herby.

§ 2.

Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) tekst Studium ujednolicony - stanowiący załącznik nr 1;
- 2) rysunek Studium ujednolicony - stanowiący załącznik nr 2;
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag - stanowiące załącznik nr 3.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Herby.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie w dniu podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Koziełski

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY HERBY

część tekstowa zawierająca:

- I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
- II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
tekst studium ujednolicony sporządzony na podstawie części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby:
 - przyjętego uchwałą nr XXXIII/249/02 Rady Gminy Herby z dnia 27 marca 2002r. w sprawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby”
 - zmienionego uchwałą nr VII/82/11 Rady Gminy Herby z dnia 21 czerwca 2011r. w sprawie zmiany fragmentów „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby”
 - zmienionego uchwałą nr XXXIII/309/18 Rady Gminy Herby z dnia 14 października 2018r.
- III. UZASADNIENIE

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby z 2002r.

— sporządzony przez P.U. CEDR mgr Stefan Zaleski (upr. nr 998/89)

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby z 2011r.

— sporządzony przez Pracownię Projektową Architektoniczno - Budowlano - Urbanistyczną,
mgr inż. arch. Edmund Gruca, (upr. nr 1029/89)

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby z 2017r.

— sporządzony przez mgr inż. arch. Małgorzatę Pietrasz (upr. nr 1288/92)

Spis treści

	WSTĘP	5
	CZEŚĆ I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
1	Dane ogólne Stan prawny gruntów	7
2	Uwarunkowania rozwoju gminy Herby wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	8
3	Zadania służące ponadlokalnym celom publicznym	10
4	Cele i strategia rozwoju gminy	10
5	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	11
	5.1 - dotychczasowe przeznaczenie	11
	5.2 - istniejąca zabudowa	12
	5.3 - komunikacja drogowa	13
	5.4 - komunikacja kolejowa	15
	5.5 - infrastruktura techniczna	15
6	Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	18
7	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	18
8	Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	19
9	Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, Wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego Rekomendacja i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych	19
	9.1 - budowa geologiczna, złoża kopalin, ruchy masowe ziemi	19
	9.2 - wielkość i jakość zasobów wodnych	20
	9.3 - stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, gleby, melioracje	23
	9.4 - walory krajobrazowe środowiska	23
	9.5 - stan powietrza atmosferycznego	24
	9.6 - warunki klimatyczne	25
	9.7 - tereny zagrożone hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi	25
	9.8 - wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	26
10	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	29
11	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych Określenie wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	33
12	Opis uwarunkowań w granicach obszarów objętych zmianą położonych w Kalinie i Olszynie	36

	CZEŚĆ II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	39
1	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego	40
2	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone do zabudowy i wyłączone spod zabudowy Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	41
3	Kierunki rozwoju systemów komunikacji	46
4	Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	47
5	Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów	50
6	Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości Obszary przestrzeni publicznej Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ²	50
7	Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	51
8	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	51
9	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym	51
10	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	52
11	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	56
12	Obszary osuwania się mas ziemnych oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią	58
13	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji Obszary zdegradowane	59
14	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	59
15	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych Granice obszarów zamkniętych i ich stref ochronnych Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym	59
	CZEŚĆ III- UZASADNIENIE	60
1	Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań	61
2	Synteza ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby	67

WSTĘP

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmujące obszar gminy Herby przyjęte uchwałą Nr XXIII/249/02 Rady Gminy Herby z dnia 27 marca 2002r. zostało zmienione uchwałą nr VII/82/11 Rady Gminy Herby z dnia 21 czerwca 2011r. w sprawie zmiany fragmentów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby.

Studium gminy Herby z 2002r. zostało opracowane w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (w brzmieniu Dz.U. z 1999r. Nr 15, poz.139, z późn. zm.).

Zmiana Studium z 2011r. została opracowana zgodnie z ustawą dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w brzmieniu Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. Nr 118, poz.1233).

Dla zmiany Studium z 2011r. przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

Zmiana Studium z 2011r. objęła zmianę kierunków zagospodarowania przestrzennego terenu w Kalinie (poszerzenie terenów zabudowy jednorodzinnej na zapleczu ulicy Strażackiej i wydzielenie nowych dróg) i w Olszynie (poszerzenie terenów zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej w granicach jednej działki). Zmiany te zostały wprowadzone na załączniku graficznym – rysunku Studium Kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz w tekście Studium - w części I synteza studium. Zmiany zostały wykonane przez korektę i uzupełnienie Studium z 2002r. Z uwagi na zakres zmian, w 2011r. nie przeprowadzono ponownej analizy uwarunkowań - uwarunkowania rozwoju z 2002r. (tekst i 10 rysunków w skali 1:50 000), spełniały ówczesne wymagania art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Z uwagi na znaczny upływ czasu i zdezaktualizowanie się niektórych danych wejściowych, w opracowaniu z 2011r. wprowadzono korektę szeregu danych liczbowych i dokonano wielu uzupełnień w zakresie:

- 1) danych liczbowych dot. demografii, warunków mieszkaniowych i potrzeb terenów budowlanych,
- 2) zaktualizowano dane dotyczące zapotrzebowania na wodę, gospodarki ściekowej,
- 3) zaktualizowano zapisy dotyczące uzbrojenia w gaz przewodowy i gospodarki odpadami,
- 4) wprowadzono zapisy określające zasady rozwoju infrastruktury technicznej,
- 5) wprowadzono zasady i wskaźniki dla zabudowy mieszkaniowej,
- 6) wprowadzono zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- 7) wprowadzono szczegółowe zasady ochrony środowiska,
- 8) zrezygnowano z określenia zasad i kolejności opracowania planów miejscowych, gdyż teren gminy został objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego została sporządzona na podstawie uchwały nr XXXIII/319/14 Rady Gminy Herby z dnia 25 czerwca 2014r. zmienionej uchwałą nr XV/153/16 Rady Gminy Herby z dnia 1 czerwca 2016r. Celem sporządzanej zmiany jest:

- 1) dokonanie zmiany polityki przestrzennej i ustalenie nowych lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego w granicach dwóch obszarów w miejscowościach Kalina i Olszyna; granice obszarów wyróżniono na rysunku Studium a część tekstowa określająca Kierunki zagospodarowania przestrzennego została uzupełniona o odrębne ustalenia dla tych obszarów,
- 2) dostosowanie ustaleń Studium do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań; zgodnie z wymaganiami art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wprowadzono niezbędne zmiany, tak aby informacje w studium (jako całości) były aktualne i spójne, poprzez:
 - a) weryfikację części Studium określającej uwarunkowania, o których jest mowa w art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności uwzględniających dokonane od 2002r. zmiany w zagospodarowaniu terenów oraz zmiany programów, planów i przepisów, z dokonaniem uzupełnień i zmian w części tekstowej oraz sporządzeniem nowej, zbiorczej planszy, określającej występujące uwarunkowania w formie graficznej,
 - b) niezbędną zmianę części tekstowej określającej Kierunki zagospodarowania przestrzennego – poprzez zredagowanie jej zgodnie z wymaganiami art. 9 ust. 3a oraz art. 10 ust. 2, 2a i 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z wprowadzeniem uzupełnień lub zmian w stosunku do treści, które w stosunku do zapisów zawartych w opracowaniu z 2011r. stały się nieaktualne, z wykreśleniem dotychczasowego zakazu prowadzenia chowu zwierząt w systemie bezściółkowym; nowe ustalenia zostały jednoznacznie wyodrębnione lub wyróżnione kursywą,
 - c) opracowanie w formie elektronicznej rysunku Studium określającego Kierunki zagospodarowania przestrzennego, z przeniesieniem dotychczasowej treści sporządzonej w tradycyjnej formie, z niezbędną aktualizacją uwarunkowań (zgodnie z wymaganiami art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. DANE OGÓLNE

STAN PRAWNY GRUNTÓW

Gmina Herby położona jest w północno - zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie lublinieckim, w odległości: ok. 18 km na zachód od Częstochowy i ok. 70 km na północ od Katowic.

Gmina Herby sąsiaduje:

- a) na północy - z gminami Przystajń i Wręczyca Wielka (powiat kłobucki),
- b) na wschodzie - z gminami Blachownia i Konopiska (powiat częstochowski ziemski),
- c) na południu - z gminą Boronów (powiat lubliniecki),
- d) na zachodzie - z gminami Kochanowice i Ciasna (powiat lubliniecki).

Gmina Herby zajmuje powierzchnię 87,79 km².

Gminę Herby zamieszkuje 6 780 osób (stan na grudzień 2015r. – dane dotyczące stałych mieszkańców); wg danych GUS liczba mieszkańców w 2016r. wynosiła 6 885 osób.

Liczba ludności na 1 km² wynosi 78 osób, przy średniej dla powiatu lublinieckiego 94.

Gmina Herby dzieli się na 8 sołectw, z 24 miejscowościami (wsiami, osadami i przysiółkami):

- a) Chwostek – obejmuje miejscowości: wieś Chwostek i przysiółki: Drapacz, Oleksiki, Otrzęsie,
- b) Hadra – obejmuje miejscowości: wsie: Hadra, Kierzki i Mochała oraz osadę Piłka,
- c) Herby – obejmuje miejscowości: wsie Herby i Pietrzaki oraz osadę Cztery Kopy,
- d) Kalina – obejmuje miejscowość (wieś) Kalina,
- e) Lisów – obejmuje miejscowości: wsie Lisów i Kolonia Lisów, przysiółki Głąby i Pustkowie,
- f) Łebki – obejmuje miejscowość (wieś) Łebki,
- g) Olszyna – obejmuje miejscowość (wieś) Olszyna,
- h) Tanina – obejmuje miejscowości: wsie Tanina i Braszczok oraz przysiółki: Brasowe, Łęg, Niwy i Turza.

Miejscowość Herby jest siedzibą władz gminy, pełniąc funkcję centrum administracyjno - usługowego gminy. Usługi zlokalizowane są też w Lisowie i w mniejszym stopniu w Olszynie.

Gmina ma charakter przemysłowo-leśny, o mniejszym znaczeniu funkcji: mieszkaniowej, rolniczej i rekreacyjnej.

Przemysł zlokalizowany jest w większości w Herbach oraz Lisowie, i koncentruje się wokół produkcji profili aluminiowych, kostki brukowej, galwanizierstwa, przetwórstwa spożywczego, przerobu złomu.

Gmina Herby należy do najbardziej zalesionych gmin w regionie - 64,6 % jej powierzchni zajmują lasy, w tym są to głównie lasy państwowe. Na terenie gminy gospodarkę leśną prowadzą Nadleśnictwa Herby i Koszęcin. W granicach gminy Herby (dane 2015r.) ogólna powierzchnia gruntów leśnych wynosi łącznie ok. 5 546 ha, w tym powierzchnia lasów państwowych - ok. 5 290 ha.

Powierzchnia gruntów rolnych wynosi ok. 22% powierzchni gminy (ok. 1 920 ha).

Rolnictwo oparte jest na gospodarstwach indywidualnych. Gospodarstwa rolne są małe, w przeważającej mierze od 2 do 5ha, zlokalizowane głównie na glebach V i VI klasy. W 2010r. na terenie gminy były 213 gospodarstwa rolne, z czego 182 gospodarstwa prowadziły działalność rolniczą, a tylko 124 gospodarstwa prowadziły produkcję zwierzęcą. W 2010r. powierzchnia gruntów rolnych pod zasiewami wynosiła ok. 1 067ha, a powierzchnia łąk trwałych wynosiła ok. 140 ha – tylko ok. 14% powierzchni gminy było wykorzystywane dla prowadzenia produkcji rolniczej.

Walory krajobrazowe obszaru gminy, o których stanowią: rzeźba terenu, naturalny jeszcze w większości charakter rzek i strumieni oraz duży udział powierzchni zalesionych, sprzyjają rozwojowi rekreacji; cały teren gminy włączony jest do Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą".

Zgodnie z danymi z 2015r. grunty stanowiące własność gminy obejmowały łącznie ok. 120ha, w tym:

- a) tereny zabudowane - o powierzchni 6,57 ha,
- b) tereny budowlane - o powierzchni 3,92 ha,
- c) grunty rolne - o powierzchni 80,94 ha,
- d) tereny mieszkalne - o powierzchni 0,71 ha,
- e) drogi - o powierzchni łącznie 33,49 ha,
- f) las - o powierzchni 2,49 ha,
- g) tereny różne - o powierzchni 1,98 ha.

Własnością gminy są budynki: urzędu gminy (1), szkół, przedszkoli i sportowe (9), remizy OSP (6), służby zdrowia (2), mieszkalne (3 własność, 12 współwłasność), inne- oczyszczalnia, stacja uzdatniania wody, budynek agregatu prądotwórcza, kotłownia, domy pogrzebowe, centrum kultury, świetlica, szalet, budynek użytkowo-mieszkalny, budynki gospodarczo-garażowe, itp (17) - (dane 2015r.).

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY HERBY WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2020+

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęto uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016r. poz.4619).

Obszar gminy Herby został zaliczony do następujących obszarów funkcjonalnych:

- 1) wiejskiego obszaru funkcjonalnego,
- 2) obszarów funkcjonalnych szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:
 - obszaru terenów zamkniętych,
 - obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi,
- 3) obszarów kształtowania potencjału rozwojowego:
 - obszaru cennego przyrodniczo,
 - obszaru ochrony krajobrazów kulturowych,
 - obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ określa sposoby wykorzystania poszczególnych obszarów funkcjonalnych, w dostosowaniu do ich specyfiki.

Zgodnie z mapami obrazującymi przyjęte cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji:

1) cel 1 - Nowoczesna Gospodarka:

W granicach gminy Herby, dla poprawy dostępności wewnętrznej regionu - wzdłuż drogi krajowej i wojewódzkiej oraz wzdłuż linii kolejowych wyznaczono obszary:

- kształtowania systemu powiązań wewnętrznych,
- wspierania zintegrowanego systemu transportu multimodalnego,
- rozwijania i integrowania systemów transportu publicznego.

Województwo śląskie zostało oznaczone jako obszar:

- rozwijania i tworzenia zintegrowanego systemu szlaków infrastruktury rowerowej,
- zapewnienia dostępu do usług w zakresie: gospodarki wodno-kanalizacyjnej, odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową, systemów teleinformatycznych.

2) cel 2 - Szanse rozwojowe mieszkańców - zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych:

Gmina Herby została oznaczona jako obszar objęty procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów:

- teren rozwijania i podnoszenia jakości usług średniego rzędu z zakresu ochrony zdrowia i edukacji na obszarach uczestniczących w procesach rozwoju,
- obszar rozwijania i podnoszenia jakości usług z zakresu kultury,
- obszar rozwijania sieci ośrodków kształcenia ustawicznego i dokształcania zawodowego (innowacyjna struktura kształcenia i przekwalifikowania zorientowana na rynek pracy), wspieranie rozwoju instytucji doradczych,
- obszar rozwijania i podnoszenia jakości usług wspierających funkcjonowanie: osób starszych, osób z dysfunkcjami, rodziny (opieka nad dziećmi),
- obszar modernizowania i budowania urządzeń sportu, rekreacji, tworzenia warunków dla aktywnego i zdrowego stylu życia,
- obszar rozwijania usług z zakresu bezpieczeństwa publicznego, w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego.

Dla poprawy rozwoju wewnętrznej integracji regionu gminę Herby oznaczono jako obszary:

- zwiększania dostępności transportowej do obszarów miejskich,
- rozwijania transportu zbiorowego ułatwiającego dostęp do obszarów miejskich,
- rozwijania dostępności do szlaków i infrastruktury rowerowej,
- zapewniania dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową oraz systemów teleinformatycznych.

3) cel 3 - Przestrzeń - zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego:

Dla ochrony zasobów środowiska - w granicach gminy Herby wskazano:

- cały obszar gminy - jako wymagający utrzymania istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnienia ich integralności oraz jako obszar ustanawiania prawnych form ochrony przyrody dla obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, w tym korytarzy ekologicznych,

- Liswartę oraz końcowy, zachodni odcinek Olszynki - jako kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych łączących biocentra oraz obszary zasilania systemu przyrodniczego,
- w rejonie miejscowości Chwostek -tereny wymagające ochrony gleb o najwyższej bonitacji przed przeznaczeniem na cele niezwiązane z produkcją rolną oraz ochrona gleb przed zanieczyszczeniem.

Ponadto całe województwo zostało oznaczone jako obszar:

- ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem wód przeznaczonych dla zaopatrzenia mieszkańców i regionu,
- ochrony i kształtowania terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych,
- ochrony dolin rzecznych oraz renaturalizowania ich wybranych fragmentów, odbudowanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochronę właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo,
- utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej przy uwzględnieniu wytycznych dla zwiększania lesistości i kształtowania granicy rolno-leśnej oraz przeciwdziałania fragmentacji zwartych kompleksów leśnych,
- przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych ze zlewni oraz wdrażanie różnych form retencji (w tym technicznej i nietechnicznej).

Dla kształtowania krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich, gminę Herby oznaczono jako:

- teren rozwijania rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz przetwórstwa produktów lokalnych i tradycyjnych na obszarze o wysokim potencjale przyrodniczym,
- obszar podnoszenia walorów przyrodniczych rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- obszar zachowania tożsamości kulturowo-krajobrazowej z zachowaniem identyfikatorów krajobrazu charakterystycznych dla danego obszaru wraz ich adaptacją do nowych funkcji,
- teren rewitalizacji zdegradowanych obszarów zabudowy mieszkaniowej,
- obszary likwidowania i rekultywowania tzw. bomb ekologicznych tj. nieczynnych składowisk odpadów,
- obszar rekultywacji, rewitalizacji i kształtowania terenów zdegradowanych (w tym przemysłowych, pokolejowych), z wykorzystaniem ich na tereny o funkcjach komercyjnych i publicznych (ekologicznych, turystycznych, kulturowych, usługowych i społeczno-gospodarczych),
- obszar kreowania przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców i integrację społeczności lokalnych oraz ich wyposażanie w odpowiednią infrastrukturę,
- obszar rozwoju energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii.

4) cel 4 - Relacje z otoczeniem - infrastrukturalne powiązania regionu:

Dla rozwoju ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej

- w granicach gminy Herby pasy terenu położone wzdłuż dróg krajowej i wojewódzkiej wskazano jako tereny dla rozwoju ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej, w tym poprzez budowę, przebudowę i remont dróg wojewódzkich i krajowych dla zwiększenia dostępności transportowej województwa oraz budowanie obwodnic w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich dla wyprowadzania pojazdów tranzytowych poza tereny o gęstej zabudowie,
- pasy terenu położone wzdłuż linii kolejowych oznaczono jako budowanie i rozwijanie infrastruktury kolejowej AGC, modernizację powiązań i dostosowanie ich prędkości co najmniej 160 km/h dla ruchu pasażerskiego i co najmniej 120 km/h dla pociągów towarowych.

W granicach gminy Herby wyznaczono przebieg gazociągu projektowanego (inwestycja jest zrealizowana).

Dla rozwoju ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej województwo śląskie dla zostało oznaczone jako obszar:

- zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii w celu podnoszenia bezpieczeństwa energetycznego na poziomie regionalnym i krajowym,
- integrowania sieci przesyłowej i dystrybucyjnej dla potrzeb odbioru energii ze źródeł odnawialnych,
- tworzenia systemu zaopatrzenia transportu w paliwo ekologicznego,
- budowania zbiorników retencyjnych.

3. ZADANIA SŁUŻĄCE PONADLOKALNYM CELOM PUBLICZNYM

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ na terenie gminy Herby:

- 1) nie wyznaczono zadań samorządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego, przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego,
- 2) do inwestycji celu publicznego postulowanych przez samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego zaliczono:
 - przebudowę, odbudowę i remont linii kolejowych łączących miasta aglomeracji, miasta powiatowe oraz ważne węzły kolejowe - odcinki: Częstochowa - Lubliniec oraz Kalety - Zduńska Wola,
 - budowę spójnej sieci dróg/tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym wg jednolitych standardów,
- 3) do inwestycji celu publicznego zależnych od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa zaliczono: modernizację linii kolejowej E65/C-E65 - prace na linii kolejowej C-E odc. Tarnowskie Góry - Karsznice,
- 4) do inwestycji celu publicznego postulowanych przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa zaliczono: gazociąg Gustorzyn- Łódź - Piotrków Trybunalski - Tworóg - (gazociąg na terenie gminy Herby został zrealizowany).

Do innych inwestycji celu publicznego służących ponadlokalnym celom publicznym, które mogą być realizowane w granicach gminy Herby, można zaliczyć: budowę lub przebudowę dróg powiatowych, budowę gazociągów oraz budowę lub przebudowę linii elektroenergetycznych.

4. CELE I STRATEGIA ROZWOJU GMINY

Strategia Rozwoju Gminy Herby na lata 2016 - 2025 została przyjęta uchwałą Nr XIV/136/2016 Rady Gminy Herby z dnia 30 marca 2016r. W Strategii przyjęto następującą wizję rozwoju Gminy Herby:

- 1) Gmina Herby jest obszarem wysokiej jakości życia, pracy oraz atrakcyjnej oferty rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców.
 - 2) Gmina Herby to gmina wychodząca naprzeciw dążeniom lokalnej społeczności.
 - 3) Wysoka jakość i dostępność usług publicznych jako efekt sprawnego zarządzania publicznego, współpracy samorządów, przedstawicieli sektora biznesu i organizacji pozarządowych.
 - 4) Konkurencyjna gospodarka lokalna, rozwój aktywności zawodowej mieszkańców i nowe funkcje handlowe i usługowe.
 - 5) Nieskażone środowisko naturalne i zróżnicowana oferta rekreacyjno-turystyczna.
- Misja rozwoju gminy została określona: Zrównoważony i spójny rozwój gminy atrakcyjnej turystycznie, ekonomicznie i inwestycyjnie, który oparty jest o racjonalne i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowych, nowoczesną infrastrukturę, wyspecjalizowane rolnictwo i przedsiębiorczych mieszkańców.

Wyróżniono cztery obszary strategiczne, mogące wpłynąć na przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny gminy, wraz z przyjęciem celów strategicznych i celów operacyjnych:

- 1) **EDUKACJA I GOSPODARKA** - cel strategiczny: Konkurencyjna i silna gospodarka lokalna powiązana z efektywnym systemem edukacji i przedsiębiorczością mieszkańców; cele operacyjne: efektywny system edukacji i wspierania zatrudnienia, wzmacnianie przedsiębiorczości wśród mieszkańców, rozwój i wzrost infrastruktury gospodarczej, poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- 2) **DZIEDZICTWO KULTUROWE I PRZYRODNICZE, TURYSTYKA I REKREACJA** - cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność turystyczna gminy zbudowana na walorach przyrodniczo-kulturowych i zróżnicowanej ofercie rekreacyjnej; cele operacyjne: rozwój turystyki oraz skutecznego systemu promocji, rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami.
- 3) **USŁUGI PUBLICZNE** - cel strategiczny: Sprawny system usług publicznych wpływających na wysoką jakość życia mieszkańców; cele operacyjne: wysoka dostępność komunikacyjna gminy, rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego i zdrowotnego, poprawa bezpieczeństwa ekologicznego gminy, OZE.
- 4) **ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY** - cel strategiczny: Poprawa systemu zarządzania publicznego w oparciu o współpracę, partnerstwo i efektywne wykorzystanie zasobów; cele operacyjne: sprawny system administracji i zarządzania oraz skuteczna promocja, rozwój współpracy terytorialnej, wielofunkcyjny rozwój wsi.

**5. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU
STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKO-
WANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI**

5.1 DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE:

Obszar w granicach gminy Herby jest objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (za wyjątkiem terenów położonych: w Kalinie o pow. 22,3ha i w Piłce o pow. 2,90ha):

lp	numer i data uchwały Rady Gminy Herby przyjmującej plan	nazwa planu	rocznik, numer i pozycja dziennika urzędowego w którym opublikowano plan
1)	Nr 183/97 z 10.12.1997r.	Zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby dotyczące wsi Lisów i Hadra	1998.2.17 (Dziennik Urzędowy Woj. Częstochowskiego)
2)	Nr 212/98 z 18.03.1998r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wydzielonych terenów w miejscowościach: Herby, Chwostek, Olszyna, Otrzęsie oraz w Nadleśnictwie Koszęcin	1998.8.98 (Dziennik Urzędowy Woj. Częstochowskiego)
3)	Nr V/31/99 z 17.02.1999r. sprostowanie omyłki nr XIX/152/2000 z 25.10.2000r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wydzielonych terenów w miejscowościach Herby, Hadra, Kalina, Mochała i Olszyna w Gminie Herby	1999.28.867 2000.48.689 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
4)	Nr XIX/150/2000 z 25.10.2000r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy lotniskowej w miejscowości Tanina (Dz. Nr 245/10) w Gminie Herby	2000.49.713 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
5)	Nr XIX/148/2000 z 25.10.2000	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów administracji i usług w miejscowości Herby	2001.2.18 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
6)	Nr XIX/147/2000 z 25.10.2000r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów usług, sportu i rekreacji w miejscowości Olszyna w Gminie Herby	2001.3.47 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
7)	Nr XIX/149/2000 z 25.10.2000	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy lotniskowej w miejscowości Tanina (Dz. 237/40 i 253/42) w Gminie Herby	2001.3.48 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
8)	Nr XIX/151/2000 z 25.10.2000r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy lotniskowej w miejscowości Piłka w Gminie Herby	2001.3.49 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
9)	Nr XXI/164/2000 z 28.12.2000r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów ofertowych w miejscowości Olszyna	2001.23.538 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
10)	Nr XXI/165/2000 z 28.12.2000r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zalesień w miejscowościach Otrzęsie i Tanina	2001.23.539 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
11)	Nr XXXVIII/285/2002 z 10.10.2002r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów wzdłuż przebiegu gazociągu w/c Lubliniec (Lubecko) - Częstochowa	2003.5.219 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
12)	Nr XXV/224/05 z 28.02.2005	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Herby (z wyłączeniem terenów objętych planami wymienionymi w pkt 1-11 tabeli oraz terenów położonych: w południowo-zachodniej części wsi Kalina o pow. 22,3ha oraz w miejscowości Piłka o pow. 2,90ha)	2005.45.1232 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)

13)	Nr XXXVIII/365/06 z 26.10.2006r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby; dot. Lisowa (tereny przy ul. Częstochowskiej o pow. 5ha i 0,55ha, przy ul. Sportowej - pod drogę dojazdową), Turzy (tereny o pow. 0,84ha i 0,16ha), Olszyny (tereny o pow. 1ha, 360m ² , 0,16ha, 0,12ha), Chwostka (teren o pow. 0,27 ha położony w Otrzęsiu) i Mochały (tereny o pow. 0,36 ha i 0,15 ha)	2006.152.4852 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
14)	Nr XVI/210/08 z 28.05.2008r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby; dot. miejscowości Herby (teren byłej jednostki wojskowej), Kaliny, dot. Lisowa przy ul. Dworcowej, 2 tereny w Pustkowie, 2 tereny w Taninie	2008.143.2723 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
15)	Nr XXII/208/12 z 27.12.2012r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby obejmująca obszary położone w miejscowościach: Kalina na zapleczu ulicy Strażackiej, Olszyna przy ulicy Nadrzecznej i Lisów na zapleczu ulicy Częstochowskiej	2013.1387 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
16)	Nr XXIII/214/13 z 13.03.2013r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby obejmująca obszar w miejscowości Herby położony między ulicami: Nową i Katowicką	2013.2681 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
17)	Nr XXIII/215/13 z 13.03.2013r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby obejmująca obszar w miejscowości Lisów położony między ulicami: Szkolną i Sportową	2013.2682 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
18)	Nr XXIII/216/13 z 13.03.2013r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby obejmująca obszar w miejscowości Mochała położony przy ul. Droniowskiej	2013.2683 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)
19)	XXVII/258/13 z 25.09.2013r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby obejmująca tereny gazociągu średniego ciśnienia na terenach leśnych w miejscowości Herby	2013.5905 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego)

5.2 ISTNIEJĄCA ZABUDOWA

- 1) tereny zabudowy produkcyjnej - istnieją wzdłuż drogi krajowej nr 46 i linii kolejowej nr 61, głównie w Herbach i Lisowie (część terenów ma charakter zabudowy przemysłowej); mniejsze powierzchniowo tereny zabudowy produkcyjnej zlokalizowane są w miejscowościach: Hadra i Mochała oraz Pietrzaki;
- 2) tereny zabudowy usługowej - zlokalizowane są głównie w Herbach a także w Lisowie, w mniejszym zakresie w miejscowościach: Olszyna, Hadra i Kalina; do największych powierzchniowo zalicza się usługi publiczne - związane ze szkolnictwem, sportem lub administracją; z usług komercyjnych przeważa handel; w innych miejscowościach obiekty usługowe towarzyszą zabudowie mieszkaniowej;
- 3) tereny zabudowy mieszkaniowej - zabudowa wielorodzinna zlokalizowana jest w Herbach i Lisowie, pojedyncze bloki (po PGR) znajdują się w Hadrze i Mochale; w Herbach i Lisowie wśród zabudowy mieszkaniowej dominuje zabudowa jednorodzinna, w większości mająca formę zabudowy osiedlowej (zabudowa zagrodowa ma znaczenie marginalne); w pozostałych miejscowościach występuje zabudowa mieszana, gdzie obok zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej istnieje zabudowa zagrodowa - w różnych proporcjach; większe zespoły zabudowy mieszkaniowej występują w: Olszynie, Kalinie, Hadrze, Mochali, Chwostku, Taninie, Łebkach; pozostałe miejscowości stanowią zgrupowanie kilku domów - głównie o funkcji zagrodowej lub są to pojedyncze siedliska;
- 4) tereny zabudowy rekreacyjnej występują w formie zorganizowanej (na terenach przyleśnych lub przy zbiornikach wodnych) lub zabudowa ta powstaje poprzez przekształcenie zabudowy zagrodowej; głównie występują w Drapaczu, Głębach, Olszynie, Pietrzakach, Piłce, Taninie, Turzy.

5.3 KOMUNIKACJA DROGOWA

Istniejący układ drogowy w gminie Herby tworzą:

- 1) droga krajowa nr 46 - ul. Lubliniecka (Herby), ul. Częstochowska, (Lisów) - o długości łącznej 14,68 km, na kierunku wschód – zachód, mająca podstawowe znaczenie dla obsługi komunikacyjnej gminy, umożliwiając szybki dojazd do Częstochowy i Lublińca,
- 2) droga wojewódzka nr 905 - ul. Katowicka (Herby, Kalina, Olszyna) – o długości łącznej 6,8 km, na kierunku północ-południe, łącząca miejscowość Herby z Boronowem,
- 3) drogi powiatowe – o długości łącznej ok. 23,8 km, w tym o nawierzchni bitumicznej 19,2 km :
 - a) DP 1020S - Herby – Puszczev
 - b) DP 2012S – Lisów – Łebki – Kamińsko
 - c) DP 2325S – Lisów - Chwostek - Mochała - Hadra
 - d) DP2327S- Hadra – Zumpy
 - e) DP 2328S – Hadra - Koszęcin
 - f) Sadów - Droniowice - Mochała
- 4) drogi gminne - o długości łącznej ok. 165,3 km w tym o nawierzchni bitumicznej 37,2 km :

w miejscowości Herby:

- a) 662 001S -ul. 1 Maja
- b) 662 002S - ul. Asnyka
- c) 662 003S - ul. Dworcowa
- d) 662 004S - ul. Orzeszkowej
- e) 662 005S -ul. Głowackiego
- f) 662 006S - ul. Sienkiewicza
- g) 662 007S - ul. Kilińskiego
- h) 662 008S - ul. Kochanowskiego
- i) 662 009S - ul. Słowackiego
- j) 662 010S - ul. Krótka
- k) 662 011S - ul. Leśna
- l) 662 012S - ul. Konopnickiej
- m) 662 013S - ul. Mickiewicza
- n) 662 014S - ul. Norwida
- o) 662 015S - ul. Nowa
- p) 662 016S - ul. Ogrodowa
- q) 662 017S - ul. Parkowa
- r) 662 018S - ul. Powstańców Śl.
- s) 662 019S - ul. Żeromskiego
- t) 662 020S - ul. Kościuszki
- u) 662 021S - ul. Wieczorka
- v) 662 022S - ul. Reymonta
- w) 662 023S - ul. Wojska Polskiego
- x) 662 024S - ul. Zielona
- y) 662 034S - przedłużenie ul. Nowej

w miejscowości Pietrzaki:

- a) 662 025S – ul. Brzozowa
- b) 662 026S – ul. Fiołkowa
- c) 662 027S – ul. Graniczna
- d) 662 028S – ul. Konwaliowa
- e) 662 029S - ul. Dojazdowa
- f) 662 030S – ul. Narcyzowa
- g) 662 031S – ul. Słoneczna
- h) 662 032S – ul. Wczasowa
- i) 662 033S – ul. Różana

w miejscowości Cztery Kopy: 662 035 S

w miejscowości Kalina:

- a) 662 126S – ul. Działkowa

- b) 662 127S – ul. Lipowa
- c) 662 128S – ul. Mokra
- d) 662 129S – ul. Podleśna
- e) 662 130S – ul. Polna
- f) 662 131S – ul. Strażacka
- g) 662 132S – ul. Szkolna
- h) 662 133S – ul. Spacerowa
- i) 662 134S – ul. Grabowa

w miejscowości Olszyna:

- a) 662 251S – ul. Cicha
- b) 662 252S – ul. Jałowcowa
- c) 662 253S – ul. Kościelna
- d) 662 254S – ul. Krótka
- e) 662 255S – ul. Nadrzeczna
- f) 662 256S – ul. Sportowa
- g) 662 257S – ul. Szkolna
- h) 662 258S – ul. Zielona
- i) brak numeru - ul. Stawowa
- j) brak numeru - ul. Południowa
- k) brak numeru - ul. Klonowa i jej przedłużenie (odcinek dawnej DP 1021S - Olszyna - Aleksandria)

w miejscowości Lisów:

- a) 662 376S – ul. Budowlanych
- b) 662 377S – ul. Dębowa
- c) 662 378S – ul. Dworcowa
- d) 662 379S – ul. Górna
- e) 662 380S – ul. Lompy
- f) 662 381S – ul. Ligonía
- g) 662 382S – ul. Wyszyńskiego
- h) 662 383S – ul. Kręta
- i) 662 384S – ul. Krótka
- j) 662 385S – ul. Kwiatowa
- k) 662 386S – ul. Orzechowa
- l) 662 387S - ul. Paprotna
- m) 662 388S – ul. Stalmacha
- n) 662 389S – ul. Poprzeczna
- o) 662 390S – ul. Przemysłowa
- p) 662 391S – ul. Sosnowa
- q) 662 392S – ul. Sportowa
- r) 662 393S – ul. Stawowa
- s) 662 394S – ul. Szkolna
- t) 662 395S – ul. Świerkowa
- u) 662 396S – ul. Wiejska
- v) 662 397S – ul. Witosa
- w) 662 398S – ul. Handlowa
- x) brak numeru – droga bez nazwy (odcinek dawnej DP 2315S – Kochanowice – Ostrów - Lisów)

w miejscowości Kolonia Lisów: 662 399S

w miejscowości Pustkowie: 662 400S

w miejscowości Głaby: 662 401S i 662 402S

w miejscowości Oleksiki: 662 403S

w miejscowości Hadra:

- a) 662 501S – ul. Dębowa
- b) 662 502S – ul. Krótka
- c) 662 503S – ul. Nadrzeczna
- d) 662 504S – ul. Polna
- e) 662 511S – ul. Szkolna

w miejscowości Kierzki:

- a) 662 505S – ul. Dębowa
- b) 662 506S – ul. Wiejska

w miejscowości Mochała:

- a) 662 507S – ul. Fabryczna
- b) 662 508S – ul. Zielona

w miejscowości Piłka:

- a) 662 509S – ul. Podleśna
- b) 662 510S – ul. Stawowa

w miejscowości Chwostek:

- a) 662 626S – ul. Karola Miarki
- b) 662 627S – ul. Kopernika
- c) 662 628S – ul. Strażacka
- d) 662 629S – ul. Władysława Szafera

w miejscowości Tanina:

- a) 662 751S – ul. Leśna
- b) 662 752S – ul. Niwska
- c) 662 753S – ul. Mostowa
- d) 662 754S – Niwy Tanina
- e) 662 755S – Braszczok

w miejscowości Braszczok: 662 756S – Braszczok nr 3a, 3B i 3c

w miejscowości Brasowe: 662 757S

Gmina Herby posiada dogodne połączenia komunikacyjne z regionem – poprzez istniejące drogi krajową i wojewódzką. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć dróg lokalnych – powiatowych i gminnych. Stan dróg generalnie jest dobry. Wzdłuż dróg na znacznych odcinkach brak jest urządzonych chodników dla pieszych lub ścieżek rowerowych. Uzupełnienia wymaga oświetlenie ulic i urządzenie przystanków komunikacji.

Barierą dla sprawnego funkcjonowania połączeń drogowych są istniejące linie kolejowe, w tym linia nr 61, po której prowadzony jest ruch kolejowy wysokich prędkości – dzielące teren gminy i poszczególnych miejscowości, w szczególności brak bezkolizyjnego przejazdu w miejscowości Herby. Konieczna jest też regulacja stanów prawnych dróg gminnych.

5.4 KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Istniejący układ kolejowy w gminie Herby tworzą:

- 1) linie kolejowe o znaczeniu państwowym (linie dwutorowe, zelektryfikowane):
 - a) nr 61 Kielce – Fosowskie (na kierunku wschód – zachód, łącząca Częstochowę z Lublińcem),
 - b) nr 131 Chorzów Batory – Tczew (tzw. magistrala węglowa, na kierunku północ-południe; linia nr CE-65 główna międzynarodowa linia kolejowa AGC i ważna międzynarodowa linia transportu kombinowanego AGTC),
 - c) odcinki linii kolejowych łączących linie nr 61 i 131: nr 686 Herby Nowe – Liswarta, nr 687 Kalina – Herby Stare i nr 704 Herby Stare – Herby Nowe (teren węzła kolejowego),
- 2) linia kolejowa nr 181 Herby Nowe – Oleśnica (linia jednotorowa, zelektryfikowana).

W granicach gminy Herby znajdują się stacje kolejowe: Herby Nowe, Herby Stare i Lisów. Układ kolejowy pełni zbyt małą rolę w rozwoju gospodarczym – brak jest odpowiedniego wykorzystania linii kolejowych dla transportu publicznego, a tereny produkcyjne położone wzdłuż linii są użytkowane ekstensywnie.

5.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

1) sieć wodociągowa

Podstawowe zaopatrzenie w wodę zapewnia sieć wodociągowa obejmująca swym zasięgiem całą gminę. Gmina Herby zwodociągowana jest w 100%. Wodociąg gminny obsługuje mieszkańców gminy Herby, 74 podmioty gospodarcze, 22 podmioty użyteczności publicznej oraz w całości sąsiednią gminę Boronów. Długość sieci w granicach gminy wynosi 72,6 km (łącznie gmina obsługuje ok. 100 km sieci).

Stan sieci wodociągowej jest dobry. Sieć wodociągowa wykonana jest z rur PCV.

2) ujęcia wody

Źródłem zaopatrzenia wodociągu są własne ujęcia wody zlokalizowane w Lisowie i Herbach; w Herbach znajduje się stacja uzdatniania wody.

Ujęcie wód podziemnych czwartorzędowych w Lisowie składa się z czterech studni:

- a) podstawowych: S1 o głębokości 24m i S2 o głębokości 25,4m,
- b) awaryjnych: A1 o głębokości 25m i A2 o głębokości 25m.

Ujęcia te są zlokalizowane w rejonie ul. Szkolnej na działkach nr ew.: 525/90 (studnie S1 i A2) i nr ew. 517/38 – studnie S2 i A1. Zasoby eksploatacyjne ujęcia w Lisowie są ustalone na $Q=34,5 \text{ m}^3/\text{h}$. W decyzji Starosty Lublinieckiego Nr WOŚ.6341.58.2012 z dnia 19.12.2012r. udzielającej pozwolenia wodnoprawnego ustalono maksymalny roczny pobór wody w ilości $Q=182\,500 \text{ m}^3/\text{a}$ przy $Q_{\text{śr.d}}=500 \text{ m}^3/\text{d}$ i $Q_{\text{maxh}}=40 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ponadto w tym pozwoleniu określono powierzchnię obszaru zasilania i obszaru zasobowego ujęcia wody, wraz z oznaczeniem na mapie granic terenu ochrony pośredniej wód podziemnych. Strefa ta nie jest jednak obowiązująca (nie została ustanowiona zgodnie z Prawem wodnym w formie aktu prawa miejscowego).

Ujęcie wód podziemnych w Herbach składa się z pięciu studni:

- a) nr 3, 5 i 7 – ujmujących wody z utworów jury dolnej, o zasobach eksploatacyjnych $Q=110 \text{ m}^3/\text{h}$,
- b) nr 4 – ujmującej wody z utworów czwartorzędowych, o zasobach eksploatacyjnych $Q=40 \text{ m}^3/\text{h}$,
- c) nr 6 – ujmującej wody z utworów czwartorzędowych, o zasobach eksploatacyjnych $Q=90 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ujęcia są zlokalizowane w Herbach: przy ul. Katowickiej (działka nr ew. 376/6 – studnie nr 5 i 7 awaryjna), przy ul. Powstańców Śląskich (dz. nr ew. 406/2 – studnia nr 4, dz. nr ew. 330/5 – studnia nr 6), przy ul. Leśnej (dz. nr ew. 519/6 studnia nr 3). W decyzji Starosty Lublinieckiego Nr OŚ-6223/35/2001/2002 z dnia 02.04.2002r. udzielającej pozwolenia wodnoprawnego, ustalono maksymalny roczny pobór wody $Q=474\,500 \text{ m}^3/\text{a}$, $Q_{\text{śr.d}}=1300 \text{ m}^3/\text{d}$, z klauzulą zezwalającą na sporadyczne przekraczanie poboru dobowego.

Woda z ujęcia w Herbach tłoczona jest do stacji uzdatniania, gdzie podlega procesowi odżelaziania, odmanganiania i odkwaszania (CO_2). W razie potrzeby woda może być dezynfekowana. Ze zbiornika wyrównawczego, poprzez hydrofornię, woda tłoczona jest do sieci wodociągowej.

Zatwierdzone zasoby pokrywają z nadwyżką zapotrzebowanie w wodę pitną i przemysłową.

Poza ujęciami eksploatowanymi przez gminę istnieje szereg studni wierconych, z zatwierdzonymi zasobami wód na terenie: Herb (na terenach: Katowickiego Przedsiębiorstwa Produkcji Leśnej $Q=40 \text{ m}^3/\text{d}$, Zakładu Przerobu Złomu $Q=75,9 \text{ m}^3/\text{d}$, Składnicy Surowców i Materiałów $Q=10 \text{ m}^3/\text{d}$, Ośrodka Pracy Więźniów $Q=35 \text{ m}^3/\text{d}$, Państwowego Młodzieżowego Zakładu Wychowawczego $Q=24,1 \text{ m}^3/\text{d}$), Herb Nowych (Stacja kolejowa PKP $Q=57 \text{ m}^3/\text{d}$), Mochały (na terenie fermy kur $Q=21,8 \text{ m}^3/\text{d}$, garbarni $Q=8,5 \text{ m}^3/\text{d}$), Hadry (teren Zakładu uszlachetniania kruszyw $Q=10 \text{ m}^3/\text{d}$, Osiedle mieszkaniowe PGR $Q=10 \text{ m}^3/\text{d}$) i Drapacza (Ośrodek Wczasowy Budownictwa Urządzeń Gázowniczych „Gazobudowa” $Q=8 \text{ m}^3/\text{d}$). Studnie te ujmujące wody z dolnej jury lub czwartorzędu, są jedynie częściowo eksploatowane i stanowić mogą rezerwowe zaopatrzenie w wodę. Szacunkowa rezerwa udokumentowanych zasobów wynosi ok. $300 \text{ m}^3/\text{h}$ ($7200 \text{ m}^3/\text{d}$). Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają istniejące i perspektywiczne potrzeby gminy Herby w wodę pitną i przemysłową.

3) sieć kanalizacji sanitarnej

Gmina Herby skanalizowana jest w 97%. Do skanalizowania pozostała miejscowość Turza, Cztery Kopy, Drapacz, Oleksiki, Otrzęsie. 3% mieszkańców gminy gromadzi ścieki w bezodpływowych szambach lub oczyszcza ścieki bytowe w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 96,2km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ponad 1,5 tys. nieruchomości oraz ponad 50 podmiotów prowadzące działalność gospodarczą. Istniejąca sieć kanalizacyjna jest siecią grawitacyjną, bądź ciśnieniową. Stan sieci kanalizacyjnej jest dobry.

W granicach gminy Herby wyznaczono dwie aglomeracje ściekowe:

- a) Aglomerację Herby – rozporządzeniem nr 53/08 Wojewody Śląskiego z dnia 12 sierpnia 2008r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 156, poz.2966), o równoważnej liczbie mieszkańców 4386, z oczyszczalnią ścieków w Herbach. Aglomerację tworzą tereny zabudowane miejscowości: Herby, Kalina, Olszyna, Pietrzaki, Cztery Kopy,
- b) Aglomerację Lisów – uchwałą Nr III/45/15/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17 grudnia 2009r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2010r. nr 11, poz. 174), o równoważnej liczbie mieszkańców 4122, z oczyszczalnią ścieków w Lisowie. Aglomerację tworzą tereny zabudowane miejscowości: Lisów, Chwostek, Hadra, Mochała, Piłka, Tanina, Głąby, Kolonia Lisów, Pustkowie, Kierzki, Drapacz, Oleksiki, Otrzęsie, Brasowe, Turza, Łebki, Łęg, Braszczok, Niwy i z terenu gminy Kochanowice: Droniowie i Harbułtowie.

4) oczyszczalnie ścieków

Gmina posiada 2 oczyszczalnie ścieków: w Herbach przy ul. Orzeszkowej i w Lisowie przy ul. Leśnej.

Oczyszczalnia ścieków w Herbach: mechaniczno – biologiczna, o przepustowości hydraulicznej 2126 m³/d rozbudowana w 2002/2003 r. Maksymalne obciążenie oczyszczalni wynosi 9896 RLM.

Oczyszczalnia odbiera ścieki z miejscowości: Herby, Kalina, Olszyna i Pietrzaki w ilości ok. 550m³/d.

Oczyszczalnia eksploatowana jest na podstawie decyzji Starosty Lublinieckiego Nr WOŚ. 6223-1/08 z dnia 07.02.2008r. Zgodnie z tą decyzją, ograniczono obciążenie oczyszczalni do 1633 RLM i do przepustowości $Q_{sr,d} = 1126 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{max} = 0,064 \text{ m}^3/\text{s}$ oraz ograniczeniu wielkości rocznej ilości odprowadzonych ścieków $Q = 410\,990 \text{ m}^3/\text{a}$. Na podstawie wydanego pozwolenia wodnoprawnego eksploatacja odprowadza oczyszczone ścieki do rzeki Stradomki za pośrednictwem rowu „A”.

Oczyszczalnia ścieków w Lisowie oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z doczyszczaniem ścieków w stawie rybnym o powierzchni 2,25ha, głębokości 1,25m, o przepustowości 600 m³/d i maksymalnym obciążeniu oczyszczalni wynoszącym 6108 RLM. Oczyszczalnia odbiera ścieki z Lisowa, Chwostka oraz Hadry, Mochały, Piłki, Taniny, Kolonii Lisów, Głębów, Pustkowie, Kierzków, Niw, Braszczoka, Łęgu, Łębków, Brasowego, Droniowic i Harbutowic. Obecne obciążenie oczyszczalni nie przekracza 80% przepustowości.

Oczyszczalnia eksploatowana jest na podstawie decyzji Starosty Lublinieckiego Nr OŚ-6223/20/2000 z dnia 20.12.2000r. oraz decyzji nr WOŚ.6341.99.2014 z dnia 04.08.2015r. Zgodnie z tymi decyzjami, wielkość ilości odprowadzonych ścieków wynosi $Q_{sr,d} = 367 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{max} = 4,25 \text{ dm}^3/\text{s}$, przy maksymalnym rocznym zrzućcie ścieków $V = 219\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Na podstawie wydanego pozwolenia wodnoprawnego eksploatacja odprowadza oczyszczone ścieki do rzeki Liswarty w km. 75+150.

W pozwoleniach wodnoprawnych dla obu oczyszczalni określono warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu oczyszczonych ścieków do odbiornika, w tym w zakresie jakości ścieków.

Ponadto na terenie gminy oczyszczalnie dla celów oczyszczenia ścieków powstałych w produkcji posiadają zlokalizowane w Herbach firmy : CMC Poland, YAWAL System, Alpha Technology, JOKER – Herby.

5) sieć kanalizacji deszczowej

Łączna długość kanalizacji deszczowej wynosi ok. 10 km. Na terenie gminy, generalnie, nadmiar wód deszczowych i roztopowych jest odprowadzany do odbiorników (cieków lub zbiorników wodnych):

- a) z dróg, poprzez system rowów przydrożnych,
- b) z terenów zainwestowanych – do rowów przydrożnych lub melioracyjnych oraz bezpośrednio do cieków lub zbiorników wodnych,
- c) z terenów rolnych i leśnych - do rowów melioracyjnych oraz bezpośrednio do odbiorników.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ

1) zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Herby jest w 100% zelektryfikowana. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez linie 110 kV (wraz z GPZ Herby 110/15kV), liczne sieci średniego napięcia (30 i 15 kV) i sieć niskiego napięcia.

Na terenie gminy istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej.

2) zaopatrzenie w gaz przewodowy

W 2007r przez Gminę Herby został przeprowadzony gazociąg wysokociśnieniowy Lubliniec – Częstochowa DN500 8,4MPa. Jest to gazociąg przesyłowy, nie stanowiący bezpośredniego źródła zaopatrzenia w gaz.

W 2015r zrealizowano odcinek gazociągu średniego ciśnienia stanowiącego źródło zaopatrzenia w gaz odbiorców na terenie gminy.

3) odnawialne źródła energii

W granicach gminy brak jest urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy przekraczającej 110kW, w tym brak jest urządzeń wykorzystujących energię wiatru oraz biogazowni.

Kolektory słoneczne lub panele fotowoltaiczne – stanowią głównie urządzenia zainstalowane przez gminę na obiektach użyteczności publicznej (łącznie ponad 170kW) oraz są to urządzenia zaliczane do mikroinstalacji (o mocy ok. 2-5kW) lokalizowane na indywidualnych budynkach mieszkalnych.

GOSPODARKA ODPADAMI

Powstające na terenie gminy odpady zalicza się generalnie do odpadów przemysłowych i komunalnych. W granicach gminy nie ma składowiska odpadów.

Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z przepisami ustawy o odpadach.

Na terenie gminy funkcjonują zakłady związane z gospodarowaniem odpadami (w tym przedsiębiorstwo zajmujące się skupem i przerobem złomu).

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Gmina Herby wyróżnia się pozytywnie na tle innych gmin w powiecie lublinieckim w zakresie uzbrojenia terenów mieszkaniowych, szczególnie w zakresie wyposażenia w wodociąg i kanalizację sanitarną. Następuje rozbudowa sieci gazowej stanowiąca podstawę do zaopatrzenia mieszkańców gminy w gaz przewodowy.

Niekorzystny (jeden z najniższych) jest wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych gminy (przeciętnie 84,6 m²).

Bardzo dobre są warunki środowiskowe – związane z bardzo dużym udziałem lasistości.

Dobrze rozwinięta jest sieć usług publicznych – oprócz placówek oświaty (przedszkoli, szkół) istnieją obiekty sportowe i kultury. Gmina jako jedna z nielicznych gmin wiejskich posiada basen pływacki.

Na terenie gminy funkcjonują jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, działają kluby sportowe.

Opieka zdrowotna jest zapewniona jedynie na poziomie podstawowym. Mieszkańcy korzystają z usług specjalistycznych zlokalizowanych poza terenem gminy – w Częstochowie, Lublińcu oraz Blachowni.

Stosunkowo słabo rozwinięte są usługi komercyjne, w tym handel – mieszkańcy gminy korzystają z w tym zakresie z usług ponadlokalnych zlokalizowanych w Lublińcu i Częstochowie.

Na obszarze gminy nie notuje się zjawisk mogących stanowić zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Stan przestępczości nie wyróżnia na niekorzyść terenu gminy (zdarzenia są typowe, na niskim poziomie).

Do obiektów i obszarów mogących stanowić zagrożenie bezpieczeństwa ludzi należy zaliczyć:

- 1) linie kolejowe i brak odpowiedniej liczby strzeżonych przejazdów kolejowych,
- 2) przebiegającą przez tereny zabudowane drogą krajową,
- 3) tereny na których zlokalizowano instalacje mogące pogorszyć stan środowiska (wymagane zachowanie oddziaływania związanego z tymi inwestycjami w granicach terenu inwestycji),
- 4) tereny ze zwierciadłem wody gruntowej utrzymującym się płycej niż 1,0m npm, podmokłych, zalewowych, inwersyjnych, z występowaniem gleb pochodzenia organicznego,
- 5) tereny wokół cmentarzy grzebalnych (wymagane zachowanie stref ochrony sanitarnej).

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Gmina Herby zalicza się do gmin o średniej liczbie ludności. Po dość szybkim przyroście w latach 1980-90 nastąpiło spowolnienie rozwoju wzrostu w latach 1990-97, od tego okresu natomiast można mówić o stagnacji liczby ludności. Od kilku lat oscyluje ona w granicach 6800-7000 mieszkańców, przy zbliżonym do zera przyroście naturalnym. Występuje zainteresowanie osiedlaniem się na terenie gminy ludności z zewnątrz (głównie z GOP) i jednocześnie ubytek ludności związany z poszukiwaniem miejsc pracy.

Istotnym problemem na terenie gminy jest brak miejsc pracy, szczególnie dla kobiet. Liczba bezrobotnych waha się sezonowo, w granicach 300 - 450 osób. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (ogólny i dla kobiet) jest wyższy na terenie gminy Herby niż w powiecie.

Przekłada się to na stopień feminizacji, najniższy w powiecie lublinieckim i występujące niekorzystne wskaźniki migracyjne. Poziom tych wskaźników związany jest również z niekorzystnymi warunkami dla prowadzenia produkcji rolnej na znaczących obszarach gminy.

Zjawiska te (migracje, szczególnie kobiet poszukujących pracy poza gminą), stanowić mogą w przyszłości znaczącą barierę rozwojową gminy (należy się liczyć z możliwością wystąpienia znacznych problemów demograficznych). Na zagrożenie to wskazuje też stosunkowo niski wskaźnik udziału dzieci w ogólnej liczbie mieszkańców.

W perspektywie 5-10 lat należy liczyć się z utrwaleniem aktualnej tendencji do stabilizacji liczby mieszkańców.

W wypadku powodzenia programu udostępniania podmiotom gospodarczym terenów rezerwowanych dla zainwestowania, można się natomiast liczyć z tendencją do napływu ludności związanego z podejmowaniem pracy w zakładach powstałych na tych terenach. Optymistycznie można szacować dodatkowe zatrudnienie na tych terenach (ponad obecną liczbę bezrobotnych) na 100 – 200 osób, co spowodować może wzrost liczby mieszkańców do 8000 osób.

Gmina posiada korzystne wskaźniki w zakresie dochodów własnych budżetu, bardzo korzystny jest wskaźnik dotyczący aktywności gospodarczej.

8. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Dotychczasowy rozwój za inwestowania odbywał się w dwóch głównych pasmach:

- a) datujący się od średniowiecza ciąg inwestowania wywołanego działalnością przemysłową w dolinie Liswarty - od Hadry do Taniny i dalej w obecnej gminie Ciasna. W paśmie tym szczególnie szybki był w latach 70 i 80 XXw. rozwój Lisowa, związany ze zlokalizowaną tam fabryką domów,
- b) stary zespół Kalina - Olszyna, uzupełniony w XXw. przez początkowo niewielki a później dominujący ośrodek w Herbach.

Pozostałe miejscowości mają charakter niewielkich rozproszonych na leśnych polanach przysiółków i kolonii. Odrębnie rozwijała się leżąca po przeciwnej stronie granicy państwowej wieś Łebki, powiązana przez wieki z ośrodkiem w Przystajni.

Ośrodki usługowe powstały w Herbach i Lisowie, mniejsze w oparciu o szkoły i obiekty sakralne w Olszynie i Hadrze. W pozostałych miejscowościach występują pojedyncze obiekty usługowe - głównie sklepy.

Znaczący rozwój terenów produkcyjnych nastąpił wzdłuż drogi krajowej nr 46 i linii kolejowej nr 61 - łączących Częstochowę i Lubliniec; w szczególności dotyczy to terenów położonych w Herbach, w mniejszym stopniu w Lisowie.

W miejscowości Herby tereny dla budownictwa są w zasadzie całkowicie wyczerpane, pozostałe miejscowości mają w tym zakresie duże potencjalne rezerwy.

9. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO REKOMENDACJA I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

9.1 BUDOWA GEOLOGICZNA, ZŁOŻA KOPALIN, RUCHY MASOWE ZIEMI

Według podziału fizyczno-geograficznego gmina należy do prowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionu Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, mezoregionu Obniżenie Liswarty-Prosny. Niewielki północno-wschodni skrawek gminy wchodzi w skład mezoregionu Próg Herbski a południowo-zachodni do mezoregionu Próg Woźnicki.

Próg Herbski (próg środkowo-jurajski) zbudowany jest z bardziej odpornych na wietrzenie piaskowców jury środkowej i stanowi pas łagodnych kopulastych pagórków o względnej różnicy wzniesień ok. 50m. Obniżenie Liswarty-Prosny (obniżenie warciańsko-prośnińskie) utworzone zostało w miękkich utworach dolnej i środkowej jury. Jest to teren o charakterze nizinny.

LITOLOGIA I STRATYGRAFIA

Obszar gminy Herby położony jest strukturalnie w północnej części monokliny Śląsko-Krakowskiej, której utwory mezozoiczne leżą niezgodnie na utworach paleozoiku. Utwory monokliny o rozciągłości NW-SE zapadają się pod niewielkim kątem (1-5°) w kierunku północno-wschodnim.

Osady starszego podłoża:

Paleozoik

Karbon – najstarsze osady, nawiercone otworami, znane z rejonu gminy Herby – to osady karbońskie. Są to głównie iłowce, mułowce i piaskowce ze szczątkami flory karbońskiej.

Osady permu znane są z otworów wiertniczych. Perm reprezentowany jest przez szarogłazy, zlepieńce i piaskowce szarogłazowe z wkładkami margli. Osady te należą do permu dolnego (czerwony spągowiec).

Mezozoik

w rejonie Herb mezozoik reprezentują jedynie osady triasu i jury, budujące monoklinę Śląsko-Krakowską. Osady kredowe nie są znane na terenie gminy Herby.

Trias

Trias dolny (pstry piaskowiec) budują utwory ilasto-mulasto-piaszczyste, niekiedy z wkładkami zlepieńców. Są to osady lądowe. Miąższość tych osadów wynosi 10-40m. Górną partię pstrego piaskowca (ret) reprezentują osady morskie w postaci margli, wiśniowoczerwonych łożupków i dolomitów. W łożupkach występują niekiedy gipsy włókniste.

Trias środkowy (wapień muszlowy) reprezentują wapień muszlowe, dolomity i wapień dolomityczny. Przewarstwiane są one niekiedy cienkimi wkładkami iłów i margli. W górnej partii występują niekiedy piaskowce o spoiwie wapiennym. Miąższość tych utworów dochodzi do 40m.

Trias górny – kajper – to seria piaskowców, łupków i iłów z wkładkami dolomitów, wapieni i brekcji. Miąższość tych osadów jest znaczna i wynosi ok. 200m.

Jura – reprezentowana jest przez osady jury dolnej i środkowej. Jura górna nie jest znana na tym terenie. Jura dolna (lias) reprezentowana jest przez kompleks osadów piaszczysto-ilastych. Niekiedy spotyka się partie żwirowe (na południe od gminy Herby). Miąższość tych osadów wynosi kilkadziesiąt metrów. Jura środkowa (dogger) zbudowana jest na tym terenie głównie z piasków i piaszczystych słabo zwięzłych o spoiwie ilastym lub ilastożelastym. Osady te występują płacami w północnej części gminy. Bardziej odporne na wietrzenie piaszczyste budują wyniesienie Progu Herbskiego.

Osady czwartorzędowe.

Osady czwartorzędowe występują w zasadzie na całej powierzchni gminy.

Plejstocen – reprezentowany jest przez osady lodowcowe i fluwioglacjalne. Są to osady związane przede wszystkim z osadami zlodowacenia środkowopolskiego. Litologicznie są to piaski drobno- i średnioziarniste żółte i jasnożółte, z wkładkami żwirów, piasków pylastych i pyłów oraz zwałowe gliny i gliny piaszczyste. Miąższość tych osadów jest bardzo różna na terenie gminy Herby i waha się od 0 do 33m w rejonie Mochali i 50m w rejonie Herb, gdzie utwory plejstocenu wypełniają kopalną dolinę Liswarty.

Holocen – są to głównie osady rzeczne oraz osady jeziorne, a także osady pochodzenia eolicznego – wydmy (piaski wydymowe). Utwory aluwialne reprezentowane są przez piaski – głównie drobnoziarniste; rzadziej jasnożółte i jasnoszare oraz namuły, ły, mady i torfy. Rzadziej osady aluwialne występują w postaci piasków średnio- i gruboziarnistych oraz żwirów. Rozprzestrzenienie tych osadów jest niewielkie i związane jest głównie z doliną rzeki Liswarty, Turzy i Olszynki. Utwory eoliczne reprezentowane są przez dobrze wysortowane piaski wydymowe. Występują one w rejonie Lisowa, Herb Starych i Kaliny. Do osadów holocenów należą również piaski, namuły i gliny deluwialne. Ich rozprzestrzenienie jest marginalne.

ZASOBY SUROWCÓW MINERALNYCH

Gmina Herby należy do gmin ubogich w surowce mineralne. Jedyną grupą surowców rozpoznanych na terenie gminy są liasowe oraz czwartorzędowe piaski i żwiry – nie mające wartości użytkowej.

Poza kruszywem naturalnym na terenie gminy nie są znane inne surowce mineralne.

RUCHY MASOWE ZIEMI

W granicach gminy Herby zjawiska związane z ruchami masowymi ziemi nie występują.

9.2 WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH

WODY PODZIEMNE

Według mapy hydrologicznej Polski, teren gminy Herby należy w większości do podregionu wieluńskiego regionu wieluńsko – krakowskiego, z występowaniem głównego użytkowego poziomu wodonośnego na poziomie jury – głównie jury środkowej. Mniejsze znaczenie użytkowe posiadają piętra czwartorzędowe.

Wody wgłębne w utworach mezozoicznych nie mają wartości użytkowych.

Obszar gminy w większości zlokalizowany jest w zlewni JCWP PLGW 600098, a na fragmencie północno-wschodnim w zlewni JCWP PLGW 600099. Południowa i środkowa część gminy jest położona w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 327 Lubliniec - Myszków (trias środkowy).

Wody z utworów triasowych

Wody w utworach triasu związane są z kompleksami wapieni, dolomitów i piaszczystych triasu środkowego (wapienia muszlowego) oraz retu (górną część triasu dolnego). Są to wody szczelinowe o dużej zasobności – wody subartezyjskie, których zwierciadło stabilizuje się na wysokości 270-280m n.p.m. Wody tego poziomu na terenie gminy nie są eksploatowane ze względu na dużą głębokość zalegania.

Wody z utworów jury

Wody jurajskie stanowią główny poziom wodonośny użytkowy tego rejonu. Wody w utworach jurajskich występują w kilku poziomach, oddzielonych warstwami słabo przepuszczalnymi.

Najniższy (poziom liasowy) związany z piaskami i piaszczystymi, przewarstwiony wkładkami ilastymi, tworzy kilka odrębnych poziomów. Ich rozprzestrzenienie jest różne i wykazuje często lokalną łączność hydrauliczną. Są to wody na ogół naporowe, choć w miejscach wychodni liasu mogą mieć charakter swobodny. Wydajność poszczególnych poziomów wodonośnych jest zmienna i waha się od 6 do 30m³/h.

Wyższy (poziom doggeru) związany jest z kompleksem piasków i piaszczystych. Są to wody porowe. Piaszczyste przedzielone są zazwyczaj partiami łąk, rozdzielających doggerski poziom wodonośny na szereg lokalnych poziomów o różnej miąższości. Wydajność tych poziomów jest różna i waha się od kilku do 100m³/h z pojedynczego otworu. Jakość wód jurajskich jest na ogół stosunkowo dobra. Są to głównie wody o mineralizacji poniżej 0,2 g/dm³, wykazujące słabą alkaliczność oraz średnią twardość węglanową. Zalicza się je do wód wysokowęglanowo-wapniowo-sodowych. Wszystkie wykazują podwyższoną, niekiedy znaczną, zawartość żelaza.

Wody czwartorzędowe

Wody czwartorzędowe mają na terenie gminy Herby mniejsze znaczenie użytkowe. Związane są z piaskami i żwirami fluwiogłacialnymi oraz aluwialnymi. Miąższość tego wodonośca jest zmienna; może występować kilka jego poziomów przedzielanych na ogół poziomami glin. Niekiedy występuje łączność hydrauliczna z poziomem jurajskim. W takich przypadkach wydajność może być stosunkowo duża ($55\text{ m}^3/\text{h}$ Herby Nowe). W przypadku braku łączności hydraulicznej z poziomem jurajskim wydajność jest niższa - do $20\text{ m}^3/\text{h}$.

Poziom ten występuje praktycznie na obszarze całej gminy i jest eksploatowany lokalnie. Są to zazwyczaj wody o swobodnym zwierciadle. Jakość wód tego poziomu jest różna.

Położenie gminy Herby w strukturach geologicznych i hydrogeologicznych stwarza korzystne warunki dla poboru wód podziemnych z poziomu jurajskiego. Potencjalnie wody podziemne z poziomu liasowego oraz czwartorzędowego mogą stanowić podstawę do wykorzystania jako źródło zaopatrzenia w wodę.

Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają istniejące i perspektywiczne potrzeby gminy Herby w wodę pitną i przemysłową.

Stan wód podziemnych

Wody podziemne utworów jury są zaliczane do III klasy czystości, ze względu na zanieczyszczenie FeO_2 (ujęcie Herby, dane 2014r.) Występujące duże stężenie zawartości żelaza i manganu jest spowodowane czynnikami naturalnymi i jest charakterystyczne dla całego regionu. Badania na innych ujęciach (z poziomu czwartorzędowego) wykazują większe zróżnicowanie zawartości zanieczyszczeń - zwiększona jest ilość związków azotu oraz występują przekroczenia dopuszczalnych norm zanieczyszczeń bakteriologicznych (wynik odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i nawożenia gruntów rolnych).

Dla obszarów zasilania wód podziemnych nie ustanowiono obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych i nie utworzono stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych.

Zgodnie z ustaleniami aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry JCWP PLGW 600098 i 600099 wykorzystywane są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia; cel środowiskowy - dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych - niezagrożona. Do podstawowych działań administracyjnych mających na celu utrzymanie celów środowiskowych dla obu JCWP wskazano: badanie i monitorowanie środowiska wodnego oraz sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

W granicach gminy Herby nie określono punktów pomiarowych wód podziemnych, jako wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar gminy Herby jest położony w obszarze dorzecza rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty.

Większość obszaru gminy Herby odwadnia sieć rzeczna należąca do zlewni Liswarty; fragment północno-wschodni gminy (rejon m. Pietrzaki i część m. Herby) odwadnia sieć rzeczna należąca do zlewni Stradomki; niewielki teren położony na zachód od Lisowa odwadnia sieć rzeczna zlewni Potoku Jeżowskiego.

Sieć rzeczna w granicach gminy stanowią cieki wodne (naturalna część wód):

- 1) Liswarta /do Młynówki Kamińskiej/ - kodJCWP PLRW6000171816192 - potok nizinny piaszczysty na utworach starogłacialnych; cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; aktualny stan - dobry; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych - niezagrożona, z dopływami:
 - a) Turza, z dopływami: spod gajówki Kierzek, spod Jeziora, powyżej Kamińska
 - b) Olszynka, z dopływem spod Aleksandrii
 - c) Dopływ spod Herbów, Dopływ w Lisowie i Dopływ spod Harbułtowic
- 2) Stradomka /do wypływu ze Zbiornika Blachownia/ - kodJCWP PLRW600016181239 - potok nizinny lessowo-gliniasty; cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; aktualny stan - zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych - niezagrożona; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych - niezagrożona (na terenie gminy - początkowy odcinek Stradomki, przebiega przez tereny leśne niezabudowane, przecina drogę krajową)
- 3) ciek wodny odwadniający tereny leśne między przysiółkiem Swaciok w gminie Herby a miejscowością Ostrów w gminie Kochanowice, dopływ Potoku Kochcickiego - dopływu Potoku Jeżowskiego; Potok Jeżowski (położony poza granicami gminy Herby) - kodJCWP PLRW6000171816299, stanowi potok nizinny piaszczysty na utworach starogłacialnych; cel środowiskowy - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny; aktualny stan - zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych - zagrożona.

Do podstawowych działań administracyjnych mających na celu utrzymanie/ osiągnięcie celów środowiskowych dla wszystkich JCWP należą: działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz realizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

W granicach gminy Herby nie występują jednolite części wód powierzchniowych przeznaczonych:

- do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

Obszar gminy Herby nie jest położony w granicach obszarów:

- przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym,
- wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

JCWP obejmujące obszar gminy zostały uznane jako wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, a region wodny Warty został określony jako obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć. Obszar gminy Herby jest położony w granicach obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie - w granicach:

- 1) obszaru chronionego Parku Krajobrazowego lasy nad Górną Liswartą (PK35); przedmioty ochrony obszaru chronionego zależne od wód – różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków, w szczególności: rzeka, cieki, strumienie, źródłiska, torfowiska wysokie, torfowiska przejściowe, stawy rybne, bór bagienny, podgórski łęg jesionowy, wilgotne łąki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych; cel środowiskowy dla obszaru chronionego – zachowanie siedlisk hydrogenicznych dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy oraz innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżen dolinkowych, mszarów i źródlisk
- 2) obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą (PLH240027); przedmioty ochrony obszaru chronionego zależne od wód – siedlisko 91 EO (łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe); cel środowiskowy dla obszaru chronionego – utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony; właściwy stan ochrony łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych wymaga: uwodnienia (w tym jeśli dotyczy, dynamiki zalewów) normalnych z punktu widzenia odpowiedniego podtypu (zbiorowiska roślinnego); naturalny lub zrenaturalizowany charakter i reżim hydrogeologiczny cieków, jeżeli sąsiadują z łęgami
- 3) rezerwatów przyrody Cisy w łębkach i Cisy nad Liswartą (REZ1325 i REZ1461); przedmioty ochrony zależne od wód – podgórski łęg jesionowy, łęg jesionowo-olchowy, ols, bór bagienny, bagienny bór trzcinikowy, bór wilgotny; cel środowiskowy dla obszaru chronionego – zachowanie lasów łęgowych i borów bagiennych jako biotypu cisa (wymagane zachowanie naturalnych warunków wodnych).

W granicach gminy Herby oprócz wód płynących występują wody powierzchniowe stojące - liczne zbiorniki wodne na ciekach wodnych lub stawy - obecnie przeważnie hodowlane, pierwotnie pełniące w większości funkcje zbiorników przemysłowych. W rejonie wsi Kierzki, Mochała i Hadra występują obszary bagienne.

Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring wód powierzchniowych. Zgodnie z danymi z Boronowa wody w Liswarcie zaliczono do II klasy elementów biologicznych, II klasy elementów fizykochemicznych, II klasy elementów hydromorfologicznych; stanu /potencjał ekologiczny jest oceniony jako dobry; Liswarta spełnia wymogi dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, nie jest zagrożona nie osiągnięciem celów środowiskowych.

Dla terenu gminy Herby (do czasu wprowadzenia zmian na podstawie przepisów nowego Prawa wodnego) przy gospodarowaniu wodami, obowiązują:

- 1) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r. poz. 1967)
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r. poz. 1938)
- 3) akty prawa miejscowego - Rozporządzenia Dyrektora RZGW w Poznaniu:
 - a) z dnia 2 kwietnia 2016r. w sprawie korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014r. poz. 1974 zm. Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017r. poz. 4337)
 - b) z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie planu utrzymania wód w regionie wodnym Warty (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016r. poz. 6961)
 - c) z dnia 28 lutego 2017r. w sprawie określania w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017r. poz. 1284).

Obszar gminy nie został wyznaczony jako wymagający sporządzenia warunków korzystania z wód zlewni. Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza Odry ma być przygotowany w roku 2020.

9.3 STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, GLEBY, MELIORACJE

ROLNICTWO

Rolnictwo jest funkcją mającą niewielkie znaczenie dla gminy. Wokół wsi Mochała, Hadra, Chwostek, Tanina i Łębki tylko niewielkie obszary zajęte są przez użytki rolne. Przy miejscowości Herby nie ma użytków rolnych. Większy kompleks pól uprawnych występuje jedynie w sąsiedztwie wsi Olszyna i Kalina. Łąki i pastwiska towarzyszą dolinom - Liswarty i jej dopływów. Gleby należą w większości do klas V i VI; użytki wyższych klas bonitacyjnych tworzą kilka skupisk w dolinie Liswarty, między Lisowem a Hadrą.

Ogólna powierzchnia gruntów rolnych na terenie gminy wynosi ok. 1 920 ha, z czego tylko ok. 1 200 ha jest wykorzystywana dla prowadzenia produkcji rolniczej. Łączna liczba gospodarstw rolnych, w których prowadzona jest produkcja rolna nie przekracza 180. Wiąże się to z małą opłacalnością gospodarki rolnej, na co z kolei duży wpływ ma stosunkowo niska jakość gleb i rozdrobnienie gospodarstw. Coraz większe obszary gruntów rolnych nieużytkowanych stopniowo zarasta samosiewami.

Największy procentowy udział mają gleby bardzo lekkie 58,3%, potem gleby lekkie 33,3% i średnie 8,3%. Gleby lekkie wytworzone są z piasków luźnych i słabogliniastych a także piasków gliniastych - mają niską przydatność rolniczą. Są to gleby żyzno-ziemniaczane. W gminie brak jest gleb ciężkich i bardzo ciężkich.

Odczyn gleb użytków rolnych (pH KCl) w poziomie orno-próchnicznym gminy Herby waha się w granicach 4,2 - 5,7. Wartość średnia odczynu wynosi 5,01. Około 58% powierzchni użytków stanowią gleby kwaśne. Mniejszy udział mają gleby bardzo kwaśne - 25% i lekko kwaśne - 17%. Brak gleb obojętnych i zasadowych.

Badania dotyczące zasobności gleb w próchnicę wykazały, że jej zawartość w glebie gminy Herby kształtuje się od 1,3% do 3,3%. Średnia zawartość próchnicy w glebie wynosi 2,3%. Największy udział mają gleby o wysokiej zawartości próchnicy (58%) a mniejszy gleby o średniej zawartości (41,7%). W gminie nie występują gleby o niskiej i bardzo niskiej zawartości próchnicy.

Gleby znajdują się w grupie o średniej i o niskiej zawartości siarki siarczanowej.

Zawartość metali ciężkich w glebach gminy Herby jest niewielki, występuje małe zróżnicowanie w tym zakresie (jest to poziom odpowiadający naturalną lub tylko podwyższoną zawartością metali w glebie).

Większość położonych poza lasami terenów wzdłuż naturalnych cieków na terenie gminy posiada system melioracji. Niemeliorowany jest jedynie fragment doliny Liswarty między Taniną i Łębkami.

Użytki rolne wymagające odprowadzenia nadmiaru wody w większości są zdrenowane - są to prawie wszystkie tereny w rejonie wsi Lisów - Chwostek, Kolonia Lisów - Głąby, Olszyna - Kalina, Hadra.

Na terenach, na których zaprzestano prowadzenia produkcji rolnej, następuje dewastacja urządzeń melioracyjnych.

LEŚNICTWO

Gmina Herby należy do najbardziej zalesionych gmin w regionie - ok. 64,6 % jej powierzchni zajmują lasy. W większości są to sztuczne monokultury sosnowe lub sosnowe z małą domieszką innych gatunków, głównie dębu, brzozy, modrzewia i świerka. Na niewielkich powierzchniach koło wsi Łębki występuje las zbliżony do naturalnego z udziałem cis. Fragmenty lasu w dolinie Liswarty to olszyny.

Gospodarka leśna prowadzona jest na terenie gminy przez Nadleśnictwa Herby i Koszęcin. Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 29 grudnia 1994r. większość lasów na terenie gminy Herby uznana została za lasy ochronne:

- a) na północny wschód od wsi Łębki - lasy szczególnie cenne przyrodniczo,
- b) na wschód od miejscowości Herby - lasy związane z aglomeracją częstochowską (rekreacyjne),
- c) większość lasów pozostałych, z wyłączeniem kompleksów koło wsi Herby i niewielkich enklaw w dolinie Liswarty - lasy wodochronne.

Wszystkie lasy w granicach gminy są uszkodzone na skutek oddziaływania przemysłu (II strefa uszkodzeń). Niewielkie fragmenty lasów stanowią własność prywatną i komunalną.

9.4 WALORY KRAJOBRAZOWE ŚRODOWISKA

Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana, ma charakter lekko falisty. Występujące miejscami niewielkie wzniesienia osiągają wysokości względne do kilkunastu metrów. Teren opada generalnie z południowego wschodu na północny zachód. Deniwelacja w granicach gminy przekracza nieco 70m. Najwyższy punkt - na zboczu bezimiennej góry na wschód od wsi Kalina, na granicy z gminą Konopiska - ma wysokość 316 m n.p.m., najniższy - w dolinie Liswarty (na wpływie rzeki na północny zachód od wsi Łębki) - 242,8 m n.p.m.

Walory krajobrazowe obszaru, o których stanowią rzeźba terenu, naturalny jeszcze w większości charakter rzek i strumieni oraz duży udział powierzchni zalesionych, spowodowały włączenie całego terenu gminy do Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą".

9.5 STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Ze względu na bardzo wysoki poziom lesistości, teren gminy Herby charakteryzuje się bardzo dobrą jakością powietrza - za wyjątkiem terenów gminy z intensywną zabudową mieszkaniową, przylegających bezpośrednio do drogi krajowej nr 46.

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Jak wynika z programu:

- a) Gmina Herby zgodnie z obowiązującym od 2012r. podziałem ustalonym na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012r. w sprawie stref, w których dokonuje się jakości powietrza (Dz. U. z 2012r. poz. 914) znajduje się w strefie śląskiej; podstawą dokonanej klasyfikacji stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu i docelowe poziomy substancji w powietrzu; strefa śląska PL 2405 obejmuje znaczącą powierzchnię województwa (10532km^2) - są to wszystkie gminy województwa, za wyjątkiem dużych miast tworzących aglomeracje,
- b) dla strefy śląskiej program ochrony powietrza opracowano ze względu na przekroczenia dopuszczalnych: poziomu stężenia średniorocznego oraz częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM_{10} , poziomu stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego $\text{PM}_{2,5}$, docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu, częstości przekraczania poziomu docelowego 8-godzinne oraz celu długoterminowego dla ozonu, przekraczania poziomu docelowego oraz celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin wyrażonego jako AOT_{40} ,
- c) główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, a w okresie letnim bliskość dróg z intensywnym ruchem,
- d) w granicach gminy nie jest prowadzony monitoring powietrza; najbliższy punkt pomiarowy dla strefy umieszczony jest w Lublińcu, gdzie pomiary obejmują występujące poziomy PM_{10} i $\text{B}(\alpha)\text{P}$,
- e) pomiary prowadzone w Lublińcu 2010-16r. wykazały niewielkie przekroczenie dopuszczalnego stężenia średniorocznego PM_{10} w roku 2010 ($43\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym poziomie $40\mu\text{g}/\text{m}^3$); liczba dni z przekroczeniem normy 24 - godzinnej PM_{10} wahała się od 29 do 71; poziom stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu wahał się na poziomie od $3,4\text{g}/\text{m}^3$ do $10\text{g}/\text{m}^3$ - wartości te kilkukrotnie przekraczały docelowe stężenie obowiązujące dla benzo(a)pirenu ($1\text{g}/\text{m}^3$),
- f) w gminie Herby nie występują przekroczenia dopuszczalnej: wartości średniorocznej pyłu PM_{10} , częstości przekraczania dopuszczalnej wartości 24-godzinnej pyłu PM_{10} , wartości wartości średniorocznej pyłu $\text{PM}_{2,5}$, liczby dni z przekroczeniem docelowego maksymalnej średniej kroczącej 8-godzinnej dla ozonu w ciągu doby powyżej wartości $120\mu\text{g}/\text{m}^3$
- g) w gminie Herby został wyznaczony obszar przekroczenia docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu o pow. $80,08\text{km}^2$ oraz obszar przekroczenia poziomu docelowego ozonu ze względu na ochronę roślin (AOT_{40}),
- h) w powiecie lublinieckim źródłem lokalnych zanieczyszczeń powietrza są głównie źródła powierzchniowe; duży udział ma rolnictwo i komunikacja - głównie wzdłuż drogi krajowej (w granicach gminy - dot. rejonu Lisowa); udział przemysłu lokalnego w zanieczyszczeniu powietrza jest nieznaczny.

W programie sformułowano wiele szczegółowych zadań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie zakładanych celów środowiskowych; w większości są to działania nie związane z planowaniem przestrzennym. W zakresie planowania przestrzennego wskazano na potrzebę: określania w planach miejscowych wymagań w zakresie stosowanych sposobów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe niepowodujące nadmiernej emisji zanieczyszczeń, zachowania terenów zielonych, planowania zabudowy pod kątem przewietrzania miast oraz zachowania określonych wymogów ochrony powietrza, ochrony istniejących i wyznaczania nowych kanałów przewietrzania miast.

Do głównych działań naprawczych w strefie śląskiej zaliczono ograniczanie emisji z instalacji o małej mocy do 1MW, w których następuje spalanie paliw stałych, ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych, ograniczanie emisji wtórnej pyłu poprzez czyszczenie dróg na mokro oraz działania promocyjne i edukacyjne. Jak wynika z programu, największy efekt redukcji emisji zanieczyszczeń (przy jak najniższych kosztach) osiąga się poprzez: wymianę ogrzewania węglowego na elektryczne, gazowe lub olejowe, wymianę strych kotłów na kotły spełniające wymagania klasy 5 zasilane automatycznie lub poprzez podłączenie do sieci ciepłej.

W gminie około 90 % mieszkańców w domach jednorodzinnych i w zabudowie zagrodowej opalana jest węglem. Pozostałe 10 % to gospodarstwa opalane olejem opałowym lub gazem. W obiektach użyteczności publicznej jako opał wykorzystywany jest zarówno olej jak i węgiel.

W zabudowie wielorodzinnej, na 21 budynków wielorodzinnych: 11 zlokalizowanych w Lisowie ogrzewanych jest z lokalnej kotłowni węglowej, 10 budynków wielorodzinnych zlokalizowanych w Herbach i w Mochali nie posiada zbiorczych kotłowni, każdy lokal mieszkalny ogrzewany jest osobno.

W celu ograniczenia niskiej emisji gmina w swoich budynkach wykorzystuje jako źródło energii geotermalne pompy ciepła i układy solarne (w hali sportowej oraz na basenie zlokalizowanych przy budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Herbach).

Na terenie gminy uruchomiono program Ograniczenia Niskiej Emisji, umożliwiający uzyskanie przez mieszkańców dotacji do wymiany kotłów c.o. i do zainstalowania kolektorów słonecznych.

Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/36/1/2017 z dnia 7 kwietnia 2017r. wprowadził na obszarze województwa śląskiego ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017r. poz. 2624).

9.6 WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Herby położona jest w zachodniej części częstochowsko - kieleckiej dzielnicy klimatycznej charakteryzującej się korzystnymi warunkami klimatycznymi.

W rejonie tym (dane ze stacji meteorologicznej w Częstochowie) notuje się:

a) średnioroczną temperaturę powietrza	-	7- 8,5°C,
b) okres wegetacji	-	210 - 220 dni,
c) okres bezprzymrozkowy	-	130-160 dni,
d) długość zalegania okrywy śnieżnej	-	50-70 dni,
e) średnią liczbę dni z mgłą	-	28 dni.

Temperatura powietrza cechuje się średnimi wskaźnikami na obszarze Polski. Okres wegetacji roślin jest jedną z większych wartości w Polsce. Mniej korzystne są warunki wilgotnościowe. Średnia suma opadów wynosi 650 mm z objawami niedoboru w miesiącach maj – sierpień. Przeważają wiatry zachodnie (35%) i południowe (20-25%). Charakterystyczną cechą jest częste występowanie okresów ciszy i słabego wiatru. Występujące uwarunkowania klimatyczne nie stanowią bariery dla rozwoju wszystkich funkcji.

9.7 TERENY ZAGROŻONE HAŁASEM, WIBRACJAMI I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Źródłami hałasu są:

- źródła liniowe – należą do nich linie komunikacyjne (droga krajowa nr 46 oraz linie kolejowe),
- źródła punktowe – należą do nich zakłady przemysłowe, obiekty usługowe oraz rolnictwo.

Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/15/2015 z dnia 16 listopada 2015r. przyjął Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie (Dz.Urz. Województwa Śląskiego z 2015r. poz.5949). Z programu wynika, że w granicach gminy Herby faktyczne zagrożenie hałasem, wynikające z przekroczenia dopuszczalnych norm, występuje jedynie wzdłuż drogi krajowej nr 46.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz:

- na odcinku od 167+750 do 167+800km (zachodni odcinek drogi – dot. Lisowa) – zabudowa zlokalizowana najbliżej drogi (mieszkaniowa i usługowa) narażona jest na oddziaływanie hałasem przekraczającym dopuszczalną normę o ok. 0,1 -5dB oraz miejscami 5,1 – 10dB,
- na odcinku od 173+450 do 174+750km (środkowy odcinek drogi – dot. m. Herby) – zabudowa zlokalizowana najbliżej drogi (mieszkaniowa i usługowa) narażona jest na oddziaływanie hałasem przekraczającym dopuszczalną normę o ok. 0,1 -5dB oraz 5,1 – 10dB; w niewielkim stopniu występują przekroczenia powyżej 10dB,
- na odcinku od 176+200 do 176+450km (m. Pietrzaki) – pierwsza linia zabudowy narażona jest na oddziaływanie hałasem przekraczającym dopuszczalną normę o ok. 0,1 -5dB.

Do działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego zaliczono: ograniczanie prędkości pojazdów, utworzenie strefy ruchu uspokojonego, budowę ekranów akustycznych w miejscach, w których jest to możliwe z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Prowadzony monitoring nie wykazuje zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy (dot. punktu pomiarowego w Herbach, dane 2014r.). Podwyższony poziom promieniowania może wystąpić na terenach bezpośrednio przylegających do linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, głównym punkcie zasilania i stacjach telefonii komórkowej.

9.8 WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO REZERWATY PRZYRODY:

W granicach gminy Herby znajdują się 2 rezerваты przyrody:

Cisy w Łebkach, o pow. 55,45ha, chroniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 grudnia 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r., poz.6449). Celem ochrony jest zachowanie naturalnego stanowiska cisa pospolitego. Z rzadszych gatunków roślin zielonych, występuje turzyca drżączkowata oraz gatunki górskie jak: tojeść gajowa, świerząbek orzęsiony i widłak wroniec.

Dla rezerwatu przyrody Cisy w Łebkach Zarządzeniem nr 35/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 października 2010r. ustanowiono plan ochrony (Dz.Urz. Woj. Śląskiego Nr 229, poz.3345). Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną. Zgodnie z tym zarządzeniem, celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie naturalnego stanowiska cisa. Wskazano przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony: stan ochrony cisa pospolitego oraz potwierdzenie występowania siedliska łęgu jesionowo-olszowego. W planie ochrony ustalono w sposób szczegółowy rodzaj i zakres działań ochronnych - nie zawarto wytycznych dotyczących planowania przestrzennego.

Cisy nad Liswartą, o pow. 53,98 ha, chroniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 grudnia 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r., poz.6448). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie naturalnego stanowiska cisa pospolitego. Należy on do najcenniejszych rezerwatów w skali województwa. Podczas inwentaryzacji przyrodniczej w 1996 r. naliczono ok.576 drzewiastych okazów cisa, w wieku 40-110 lat, w wysokości 5 – 20 m. Cisy te są dobrej żywotności. Na obszarze rezerwatu występują też gatunki roślin objęte ochroną ścisłą jak: wawrzynek wilczełyko, liczydło górskie, storczyk Fuchsa, szerokolistny bluszcz pospolity, widłak jałowcowaty i goździsty.

Dla rezerwatu przyrody Cisy nad Liswartą Zarządzeniem nr 31/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 26 listopada 2013r. ustanowiono zadania ochronne. W zarządzeniu zidentyfikowano i oceniono zagrożenia oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków. W zarządzeniu opisano też sposoby ochrony czynnej gatunków z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań - nie zawarto jednak wytycznych w zakresie planowania przestrzennego.

OBSZARY NATURA 2000

Obszar Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027 obejmuje trzy fragmenty rozległego kompleksu leśnego położonego w dolinie Liswarty o powierzchni 234,7ha. Obszar ten został wyznaczony dla ochrony siedliska przyrodniczego, jakim są łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe). Obszar ten został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z 10 stycznia 2011r. i uznany jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.

Dwa fragmenty obszaru NATURA 2000 znajdują się w granicach gminy Herby (z rezerwatami Cisy nad Liswartą i Cisy w Łebkach); trzeci fragment z rezerwatem Łęgi nad Młynówką znajduje się w gminie Ciasna.

Dla obszaru Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach sporządziła Założenia do sporządzenia projektu zadań ochronnych.

W dotychczasowych dokumentach związanych z obszarem Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą nie zawarto wytycznych w zakresie planowania przestrzennego.

PARK KRAJOBRAZOWY

Teren gminy Herby w całości znajduje się na obszarze Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, utworzonego w 1998r., chronionego Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 163 poz. 3071). Szczególnym celem ochrony w Parku jest ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu dorzecza Liswarty, jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju :

- właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w szczególności siedlisk hydrogenicznych dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy oraz innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżeń dolinkowych, mszarów i źródlisk;
- szaty roślinnej, w tym charakterystycznego układu mozaiki leśno-łąkowo-polnej;
- różnorodności flory i fauny;
- walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego, zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg.

Zgodnie z Rozporządzeniem z 2008r. na terenie Parku Krajobrazowego obowiązuje szereg zakazów, w tym związane bezpośrednio lub pośrednio z zagospodarowaniem przestrzennym zakazy:

- a) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art.51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (w brzmieniu - Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
- b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- c) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- d) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- e) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- f) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- g) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- h) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych.

W rozporządzeniu z 2008r. wprowadzono odstępstwa od tych zakazów:

- a) na obszarach, na których w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, które utraciły moc na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 15, poz. 139, z późn. zm.) oraz planach miejscowych obowiązujących w dniu 9 sierpnia 2008r. (w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia) dopuszczono lokalizację:
 - przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko - nie obowiązują zakazy przywołane powyżej w pkt: a, b, d, e, f,
 - zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów - nie obowiązują zakazy przywołane powyżej w pkt: b, d, e, f,
- b) na obszarach, na których w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych po dniu 9 sierpnia 2008r. dopuszczono lokalizację: zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz terenów komunikacji i terenów infrastruktury technicznej, nie obowiązują zakazy, o których mowa w pkt: b, d, e,
- c) na obszarach, na których są lub będą prowadzone prace związane z poszukiwaniem i rozpoznaniem lub wydobywaniem kopalin nie obowiązują zakazy, o których mowa w pkt b, c, d, e.

Ponadto, zgodnie z obowiązującym art. 16 ust.2, 3 i 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018r. poz. 142), zakazy wprowadzone w granicach parku krajobrazowego, w akcie prawa miejscowego o utworzeniu parku krajobrazowego, nie dotyczą:

- a) zgodnie z art. 16 ust.2 ustawy o ochronie przyrody:
 - wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych,
 - wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
 - prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem publicznym,
 - realizacji inwestycji celu publicznego (w rozumieniu przepisów planowania przestrzennego),
- b) zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody: realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego,
- c) zgodnie z art. 16 ust.3a ustawy o ochronie przyrody: usuwania drzew lub krzewów w obrębie zadrzewienia należącego do gatunków obcych (określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust.2f ustawy o ochronie przyrody).

Dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” do grudnia 2017r. nie uchwalono planu ochrony. W tym terminie nie zostały określone granice stref ochrony krajobrazów zgodnie z art. 20 ust.4 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody i nie określono zakazów, o których jest mowa w art. 17 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody.

POMNIKI PRZYRODY

W granicach gminy Herby znajdują się trzy pomniki przyrody:

- a) lipa drobnolistna w Hadrze (Leśnictwo Cieszowa, oddz. 107, pododdz. K) - obwód pnia 710 cm, wys. 26 m; chroniona uchwałą nr XII/171/08 Rady Gminy Herby z dnia 19 lutego 2008r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie gminy Herby (Dz.Urz. Woj. Śląskiego nr 65, poz. 1473),
- b) chronione Rozporządzeniem nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994r. (Dz.Urz. Woj. Częstochowskiego z 1995r. Nr 2 poz. 16), zmienione Rozporządzeniem nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 2 lutego 1996r. (Dz.Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 2 poz. 5):
 - Diabelski Kamień - głąz narzutowy w Olszynie - Jałowcach (Nadleśnictwo Koszęcin, oddz. 21h) - granit czerwony o wys. 1,7 m, obwód na wysokości 1,3 m 5,0 m,
 - lipa drobnolistna w miejscowości Pietrzaki (Leśnictwo Herby, d. gajówka) - obwód pnia 360 cm.

W stosunku do ww. pomników przyrody obowiązują zakazy: ich niszczenia i uszkodzania, uszkodzania i zanieczyszczania gleby w odległości mniejszej niż rozpiętość korony drzewa pomnikowego oraz umieszczania tablic reklamowych.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Rozporządzeniem Nr 9/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 28 lutego 2002r. za użytek ekologiczny uznane zostało znajdujące się w gminie Herby, na zachód od wsi Pietrzaki przy torach kolejowych, torfowisko niskie o powierzchni 0,94ha „Bagienko w Pietrzakach” (Dz.Urz. Województwa Śląskiego Nr 17, poz.529).

Celem utworzenia użytku ekologicznego była ochrona torfowiska niskiego z płatami roślinności bagiennej i torfowiskowej - bagno zwyczajne, wełnianka wąskolistna.

W rozporządzeniu zawarto zakazy związane z niszczeniem, uszkodzaniem lub przekształcaniem obiektu i jego powierzchni, dokonywania zmian stosunków wodnych a także budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony lub spowodować degradację krajobrazu.

OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

Wśród bogatej szaty roślinnej można na terenie gminy spotkać wiele gatunków roślin podlegających ochronie całkowitej, w tym między innymi są to:

- a) cis pospolity, naturalne stanowisko w rezerwach Cisy w Łebkach i Cisy nad Liswartą,
- b) wawrzyn wilczełyko, spotykany w w/w rezerwach oraz w leśnictwie Tanina, Brasowe i Hadra,
- c) bluszcz pospolity, w leśnictwie Lisów, Łebki i rezerwach wymienionych na wstępie,
- d) widłak goździsty w leśnictwie Łebki,
- e) grąźel żółty, występuje często w stawach i zbiornikach wodnych w miejscowości Lisów, Piłka.

Ochrona gatunkowa roślin odbywa się zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, niezależnie od ustaleń studium uwarunkowań i planów miejscowych.

KORYTARZE EKOLOGICZNE

Obszar gminy Herby wyróżnia się położeniem, ze względu na korytarze ekologiczne:

- a) korytarz spójności obszarów chronionych „Liswarta” o znaczeniu międzynarodowym - związany z ciekami wodnymi, obejmujący doliny Liswarty i Olszynki (miejscowości: Łebki, Braszczok, Tanina, Lisów, Otrzęsie, Oleksiki, Drapacz, Olszyna i Czołka),
- b) regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie” - obejmujący większość gminy Herby - za wyjątkiem części miejscowości: Lisów, Chwostek, Piłka, Mochała - położonych po zachodnio-południowej stronie doliny Liswarty oraz za wyjątkiem części terenu położonego w północno-zachodniej części gminy, nad terenami leśnymi (rejon wsi Łebki, Turza i Brasowe),
- c) korytarz migracji ssaków drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą” obejmujący:
 - obszar węzłowy - pokrywający większość gminy Herby, za wyjątkiem terenów zabudowanych miejscowości: Lisów, Chwostek, Hadra, Mochała oraz z wyłączeniem obszarów newralgicznych,
 - obszar newralgiczny - pokrywający pas terenu położony wzdłuż drogi krajowej nr 46 pomiędzy miejscowościami Herby i Lisów oraz pas terenu położony na północ od drogi krajowej nr 46, wzdłuż linii kolejowych nr : 131, 181 i 686,
- d) korytarz migracji ssaków kopytnych „Lasy nad Górną Liswartą” obejmujący:
 - obszar węzłowy - pokrywający większość gminy Herby, za wyjątkiem terenów zabudowanych miejscowości: Lisów, Chwostek, Hadra, Mochała oraz z wyłączeniem obszarów newralgicznych,
 - obszar newralgiczny - pokrywający pas terenu położony wzdłuż drogi krajowej nr 46 pomiędzy miejscowościami Herby i Lisów oraz pas terenu położony na północ od drogi krajowej nr 46, wzdłuż linii kolejowych nr : 131, 181 i 686.

Korytarze ekologiczne stanowią obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

Korytarze ekologiczne nie są zaliczone przez przepisy ustawy o ochronie przyrody do form ochrony przyrody prawnie chronionych. Obszary te w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny być uwzględnione, do tyczy to w szczególności lokalizacji nowych linii komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej (obiektów napowietrznych i podziemnych, w tym rurociągów, linii kablowych oraz innych obiektów liniowych) – obiekty te powinny być przeprowadzone w sposób umożliwiający przemieszczanie się dziko żyjących zwierząt.

INNE TERENY O ZNACZĄCYCH WARTOŚCIACH PRZYRODNICZYCH

W granicach gminy Herby zlokalizowane są tereny o znaczących wartościach przyrodniczych, dla których nie wprowadzono prawnych form ochrony przyrody, na podstawie ustawy o ochronie przyrody – granice tych obszarów są wykazane w obowiązującym planie miejscowym:

- a) „Szerokie Bagna” o pow. ok. 80ha położony na granicy gmin Herby i Wręczyca Wielka, Nadleśnictwo Herby; wymagana ochrona rzadkiego zbiorowiska leśnego z dominacją dębów,
- b) „Kierzkowskie Bagno” o pow. ok. 90ha położony na północ od miejscowości Mochała – w Leśnictwie Chwostek; wymagana ochrona biocenoz błotno – wodnych i siedlisk ptaków,
- c) „Dąbrowy w Herbach” o pow. ok. 70ha położony na północ od Herbów Nowych w Leśnictwie Herby; wymagana ochrona rzadkiego zbiorowiska leśnego z dominacją dębów,
- d) „Stawy i bagna między Hadrą a Boronowem” o pow. ogółem ok. 170ha na terenach gmin Herby i Boronów; wymagana ochrona siedlisk błotno – wodnych.

REKOMENDACJA I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Dla terenu województwa śląskiego do końca 2015r. nie sporządzono audytu krajobrazowego.

W opracowanej na potrzeby sporządzanego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego Prognozie Oddziaływania na Środowisko (opracowanie Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, listopad 2015r.), przeprowadzono waloryzację krajobrazów kulturowych województwa śląskiego. Na potrzeby waloryzacji krajobrazów kulturowych przyjęto jednolity wzór ich oceny, bez względu na stopień dominacji składników przyrodniczych. Do oceny tej zastosowano kryteria dotyczące: morfologii (struktury przyrodniczej i antropogenicznej), fizjonomii (formy) oraz niematerialnych wartości krajobrazu wynikających ze sposobu jego użytkowania – naturalności, rzadkości, różnorodności, mozaikowości, reprezentatywności, kompozycji, płétrowości, wieloplanowości, zmienności fizjonomicznej, użytkowości, dawności (historyczności), autentyczności (rdzenności), unikatowości, wartości estetycznych, emocjonalnych i symbolicznych.

Na podstawie tych kryteriów większość powierzchni gminy Herby została zaklasyfikowana do krajobrazów kulturowych typowych lub przeciętnych, jedynie dolina Liswarty została określona jako krajobraz przestrzeni wyjątkowych. W opracowaniu tym, w granicach Herby nie wyróżniono żadnej jednostki krajobrazowej jako krajobrazu priorytetowego – wymagającego szczególnej ochrony ze względu na posiadane cechy krajobrazu kulturowego.

10. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Rozwój osadnictwa na terenie gminy związany był początkowo z wykorzystywaniem bogactwa naturalnego jakim są lasy, oraz następnie w związku z budową linii kolejowej Częstochowa-Lubliniec i Śląsk-Porty. Na skrzyżowaniu linii kolejowych powstał węzeł kolejowy w Herbach. Początki związane z powstaniem osady Herby datują się w II połowie XIX wieku. Nazwa miejscowości Herby pochodzi od „herbów”, bowiem miejscowość ta leżała na granicy carskiej Rosji i Prus, które krańce swoich terytoriów oznaczały herbami państwowymi. Rozwijająca się miejscowość Herby zlokalizowana była częściowo po stronie pruskiej i częściowo po stronie rosyjskiej. Istniejące przejście graniczne na granicy zaborów pilnowane było przez straż graniczną. W 1887 r. wybudowano budynki celne, a w początku XX wieku po stronie niemieckiej wybudowano budynki mieszkalne dla celników, postawiono dworzec kolejowy, a krótko przed II wojną światową tartak. W pierwszych latach XX wieku rozwijającej się osadzie nadano urzędowo nazwę HERBY. Wybudowanie linii kolejowej Śląsk-Porty miało wpływ na rozwój Herb. Miejscowość Herby w przeszłości należała do gminy Kalina i gminy Olszyna. W 1950 r. otrzymała status osiedla. Od 1 stycznia 1973 r. Herby są siedzibą gminy obejmującej wtedy swym zasięgiem obecnie istniejącą gminę Boronów. W obecnym kształcie gmina Herby istnieje od 1 stycznia 1993 roku.

W granicach gminy Herby znajdują się:

- a) 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- b) 56 obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (w tym obiekty z rejestru zabytków),
- c) 13 stanowisk archeologicznych posiadających karty ewidencyjne stanowisk archeologicznych.

Do zachowanych zespołów obiektów / terenów będących zabytkami nieruchomymi, położonych w granicach gminy Herby, wymagających ochrony konserwatorskiej, należą:

- a) obszar zainwestowania z przełomu XIX/XX w. w miejscowości Herby,
- b) przebiegi dróg historycznych – tzw. napoleońskiej i dawnej granicznej,
- c) rów przeciwczołgowy, fragment fortyfikacji polowych z okresu II wojny światowej.

W obowiązujących w granicach gminy Herby miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono ponadto strefy ochrony konserwatorskiej:

- a) krajobrazu kulturowego w dolinie Liswarty (zespołów reliktyw przemysłowych),
- b) historycznych zadrzewień przydrożnych, pozostałości zespołów dworskich i folwarcznych (Braszcok, Hadra, Mochala, Lisów),
- c) placów, cmentarzy i kościoła (Lisów, Olszyna).

W znaczącej części obiekty i tereny te uległy przekształceniom w stopniu powodującym bezprzedmiotowość ich ochrony jako zabytków - dotyczy to np. braku potrzeby ochrony historycznych zadrzewień przydrożnych (aktualnie brak zadrzewień o takich cechach).

Występujące przekształcenia następują również w związku z formą wprowadzonych w obowiązujących w granicach gminy planach miejscowych ustaleń nie będących normą prawną - mających charakter ogólników, wskazówek, postulatów lub w znaczącej części dotyczących działań nie polegających żadnym zezwoleniom.

W granicach gminy Herby zlokalizowane są zabytki archeologiczne.

Oprócz 13 stanowisk archeologicznych posiadających Karty Ewidencji Stanowiska Archeologicznego (KESA) o ustalonej lokalizacji, znajduje się 8 innych stanowisk, posiadających karty KESA, które nie mają ścisłej lokalizacji lub zostały zniszczone – w miejscowościach: Tanina, Hadra i Łęg.

Należy się liczyć z możliwością odkrycia innych zabytków archeologicznych.

Przepisy art. 31 ust.1a – art. 35 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2017r. poz. 2187) regulują w sposób odrębny, poza planowaniem przestrzennym, zasady postępowania w przypadku odkrycia zabytków archeologicznych oraz robót ziemnych na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne.

Gminy mogą chronić zabytki, w tym również zabytki archeologiczne, poprzez wprowadzenie ustaleń ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (aktach prawa miejscowego) - ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie mogą być traktowane jako forma ochrony zabytków.

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Zabudowania folwarczne z 1 poł. XIXw. znajdujące się w miejscowości Hadra, składające się ze: spichrza, obory oraz budynku administracyjnego - zostały wpisane do rejestru zabytków Województwa Śląsko-Dąbrowskiego pod nr R/541 (decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego Śląsko-Dąbrowskiego z dnia 2 maja 1957r.).

Sam spichlerz murowany z I-połowy XIXw. zlokalizowany w miejscowości Hadra został wpisany do rejestru zabytków województwa katowickiego pod nr 388/60 (decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Wydział Kultury Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 12 marca 1960r.).

Zespół zabudowań folwarcznych z I połowy XIX wieku znajdujących się w miejscowości Hadra posiada kartę ewidencyjną zabytków, na której oznaczono budynki zabytkowe: rządówkę, spichlerz, czworak i oborę, z oznaczeniem wpisu do rejestru zabytków nr R/541 z dnia 2 maja 1957r. woj. częstochowskie 77/A/78.

Zgodnie z danymi BIP Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków numer rejestru i data wpisu dla tych zabytków został określony:

- A/541/57, 2 V 1957, województwo śląsko-dąbrowskie;
- A/388/60, 12 III 1960, województwo katowickie; A/77, województwo częstochowskie.

OBIEKTY WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

Zarządzeniem Nr 0050.19a.2013 Wójta Gminy Herby z dnia 25 marca 2013r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Herby ustanowiona została Gminna Ewidencja Zabytków dla Gminy Herby.

Gminna Ewidencja Zabytków prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu Gminy Herby obejmuje:

lp	miescowość	Rodzaj obiektu, położenie - adres	Nr działki
1)	Herby	Kościół parafialny, ul. Katowicka	dz. 135/6
2)		Budynek Urzędu Gminy, dawny budynek Dyrekcji Kolei Wschodniopruskiej, ul. Lubliniecka 33	dz.272/8
3)		Budynek pruskiej komory celnej, ul. Lubliniecka 31	dz.272/8
4)		Budynek rosyjskiej komory celnej, ul. Lubliniecka 38	dz.351/3
5)		Budynek młodzieżowego ośrodka wychowawczego; ul. Lubliniecka 10	dz. 378/19
6)		Budynek dworca kolei wschodniopruskiej; ul. Dworcowa	dz.207/6
7)		Budynek dworca PKP; Herby ul. Wieczorka 11	dz.91/2
8)		Budynek dworca kolei Wschodniej; ul. Lubliniecka 11	dz.817/7
9)		Wieża wodna; ul. Wieczorka 11	dz.92/2
10)		Wieża wodna kolei Wschodniopruskiej; Herby ul. Krótka	dz. 207/6
11)		Budynek mieszkalny; ul. Lubliniecka 64 (obecnie bank spółdzielczy)	dz.446/2
12)		Budynek GS d. budynek mieszkalny; ul. Lubliniecka 68/70	dz.426/2
13)		Budynek mieszkalny ul. Lubliniecka 72	dz.424/2
14)		Budynek mieszkalny ul. Leśna 2	106/6
15)		Budynek mieszkalny ul. Lubliniecka 68	448/2
16)		Budynek mieszkalny ul. Leśna 4	60/6
17)		Budynek mieszkalny ul. Leśna 6	113/6
18)		Budynek mieszkalny ul. Leśna 8	72/6
19)		Budynek mieszkalny ul. Leśna 10	72/6
20)	Braszcok	Były posterunek graniczny; Braszcok 4 (obecnie budynek socjalny)	dz. 129/31
21)		Dawna szkoła; Braszcok 8	dz.127/33
22)		Budynek mieszkalny – dawny folwark; Braszcok 7	dz.144/33, 140/33, 143/33
23)	Chwostek	Budynek mieszkalno-inwentarski, pofolwarczny, ul. Karola Miarki 7	dz. 3070/139
24)		Budynek mieszkalny ul. Gustawa Morcinka 75	dz.876/161
25)	Hadra	Kaplica św. Anny; ul. Piaskowa	dz.237/89
26)		Była szkoła - budynek parafii; ul. Piaskowa 27	dz.595/96
27)		Czworak, ul. Koszęcińska	dz. 2/1
28)	Kalina	Kaplica; skrzyżowanie ul. Lipowej i ul. Lompy	dz. 850/297
29)		Siedziba Dyrekcji Parków Krajobrazowych, d.szkoła; ul. Szkolna/Lompy	dz. 829/246
30)		Budynek mieszkalny ul. Lompy 19	dz.1292/259
31)	Lisów	Kaplica św. Jana Nepomucena; ul. Stawowa/ Krótka/Wiejska	dz. 343/44
32)		Krzyż żeliwny na miejscu d. kościoła; ul. Stawowa	dz.33
33)		Budynek pałacu; ul. Wiejska 3	dz.870/39
34)		Budynek dworca kolejowego; ul. Dworcowa 1	dz. 161/4
35)		Dom, dawna rzeźnia, ul. Stawowa 57	dz. 867/46

36)		Dom mieszkalny, d. pruska komora celna; ul. Częstochowska 18	dz.248/13
37)	Łebki	Leśniczówka; Łebki 11	dz. 175/2
38)		Budynek mieszkalny nr 1	dz.144
39)		Budynek mieszkalny nr 6	dz.139/2
40)		Budynek mieszkalny nr15	dz.93
41)		Budynek mieszkalny nr19	dz. 88/1
42)		Budynek mieszkalny nr 20	dz.87/2
43)	Mochała	Budynek administracyjno-mieszkalny; ul. Fabryczna 5	dz. 565/35
44)		pozostałości parku; ul. Fabryczna	dz. 561/7
45)	Olszyna	Kościół parafialny; ul. Klonowa	dz. 839/792
46)		Cmentarz parafialny; ul. Klonowa	dz. 707/434
47)		Dawna szkoła; ul. Klonowa 10	dz. 1184/246
48)		Dawna pruska komora celna, obecnie plebania; ul. Klonowa 7	dz. 1203/588
49)		Budynek mieszkalny; ul. Jałowcowa 2	dz. 781/434
50)		Głaz narzutowy w miejscu dawnej kaplicy grobowej; ul. Jałowcowa	dz. 902/425
51)	Pietrzaki	Krzyż żeliwny; ul. Częstochowska	dz. 383/43
52)	Turza	Budynek mieszkalny, drewniany; Turza 1	dz. 488/69
53)		Krzyż przydrożny z 1934 r.	dz. 383/43
obiekty wpisane do rejestru zabytków			
54)	Hadra	Rządcówka ul. Koszęcińska 11	dz.2/13
55)		Obora ul. Koszęcińska	dz.2/13
56)		Spichlerz ul. Koszęcińska	dz.2/13

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE POSIADAJĄCE KARTY EWIDENCYJNE STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

lp	miejsco- wość	nr stano- wiska	nr obszaru i stan. na obszarze	chronologia	funkcja/rodzaj stanowiska AZP	pow. stanowiska (rozrzutu materiałów)
1)	Chwostek	1	88-45/2	okres wpływów rzymskich	ślad osadnictwa	0,01ha
2)	Chwostek	2	88-45/10	okres nowożytny	ślad osadnictwa	0,10 ha
3)	Chwostek	3	88-45/11	nieokreślona	ślad osadnictwa	0,10ha
4)	Kalina	1	88-46/5	okres nowożytny	punkt osadniczy	0,50ha
5)	Lisów	1	88-45/1	neolit	ślad osadnictwa	0,10ha
6)	Lisów	2	88-45/8	okres nowożytny	osada	0,50ha
7)	Łebki	1	87-45/4	średniowiecze	ślad osadnictwa	0,01ha
8)	Łebki	2	87-45/5	okres nowożytny	osada	0,50ha
9)	Mochała	1	88-46/11	kultura łużycka/ epoka brązu	osada	0,50ha
10)	Olszyna	1	88-46/1	pradzieje; okres nowożytny	ślad osadnictwa	0,50ha
11)	Olszyna	2	88-46/2	epoka kamienna; okres nowożytny	ślad osadnictwa	0,01ha
12)	Olszyna	3	88-46/3	okres nowożytny	punkt osadniczy	0,10ha
13)	Olszyna	stan. 4	88-46/4	średniowiecze; okres nowożytny	ślad osadnictwa osada	0,50ha

**11. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH
WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH
WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŻŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ
UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA
WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW
ODRĘBNYCH
OKREŚLENIE WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ**

W granicach gminy Herby występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- a) ustawy o ochronie przyrody:
 - rezerwat przyrody Cisy w Łębkach - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 grudnia 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r., poz.6449),
 - rezerwat przyrody Cisy nad Liswartą - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 grudnia 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r., poz.6448),
 - Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą - Rozporządzenie Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 163 poz. 3071),
 - obszar Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027 - decyzja Komisji Europejskiej 2011/64/UE z 10 stycznia 2011 r.
 - pomnik przyrody - lipa drobnolistna w miejscowości Hadra - uchwała nr XII/171/08 Rady Gminy Herby z dnia 19 lutego 2008r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego nr 65, poz. 1473),
 - pomniki przyrody - głaz narzutowy w m. Olszyna, lipa drobnolistna w m. Pietrzaki - Rozporządzenie nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994r. (Dz.Urz. Woj. Częstochowskiego z 1995r. Nr 2 poz.16) zmienione Rozporządzeniem nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 2 lutego 1996r. (Dz.Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 2 poz. 5),
 - użytek ekologiczny Bagienko w Pietrzakach - Rozporządzenie Nr 9/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 28 lutego 2002 r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego Nr 17, poz.529),
- b) ustawy Prawo wodne:
 - tereny ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych w m. Herby i w m. Lisów ,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest: średnie (raz na 100 lat) lub wysokie (raz na 10 lat),
- c) ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych- grunty leśne i grunty rolne III klasy bonitacyjnej,
- d) ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - obiekty chronione poprzez wpis do rejestru zabytków (3 obiekty),
 - obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków (56 obiektów, w tym 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków),
 - udokumentowane stanowiska archeologiczne (13 obiektów posiadających KESA);
- e) tereny o ograniczonych możliwościach zagospodarowania, w szczególności przylegające do: terenów kolejowych, dróg publicznych, gazociągów wysokiego ciśnienia, stacji LPG, lasów, wód powierzchniowych, cmentarzy grzebalnych - zgodnie z przepisami odrębnymi.

W granicach gminy Herby nie występują:

- a) tereny naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożone osuwaniem się mas ziemnych,
- b) udokumentowane złoża kopalin i kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- c) ustanowione tereny górnicze i obszary górnicze.

ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

W gminie Herby główny użytkowy poziom wodonośny występuje na poziomie jury (głównie jury środkowej); wody podziemne utworów jury są zaliczone do III klasy czystości (zanieczyszczenie FeO₂). Mniejsze znaczenie użytkowe posiadają piętra czwartorzędowe.

Wody wgłębne w utworach mezozoicznych nie mają wartości użytkowych.

Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają istniejące i perspektywiczne potrzeby gminy Herby w wodę pitną i przemysłową.

Południowa i środkowa część gminy jest położona w granicach GZWP 327 Lubliniec - Myszków (trias środkowy). Dla obszarów zasilania wód podziemnych nie ustanowiono obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych i nie utworzono stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych.

OKREŚLENIE WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Zgodnie z przekazanymi do gminy Herby opracowanymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi na podstawie ustawy Prawo wodne, tereny położone w dolinie Liswarty są położone w granicach:

- a) obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o wysokim prawdopodobieństwie powodzi (wynoszącym 10% - raz na 10 lat),
- b) obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (wynoszącym 1% - raz na 100 lat),
- c) obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi o niskim prawdopodobieństwie powodzi (o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym 0,2% - raz na 500 lat).

Wymienione powyżej obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują jedynie części pojedynczych nieruchomości, z nieliczną zabudową, w miejscowościach: Braszczok, Tanina, Chwostek, Piłka, Mochała. Nieruchomości te objęte są obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Położone w granicach gminy Herby obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują w większości grunty rolne, grunty zadrzewione i leśne oraz tereny wód powierzchniowych.

W granicach gminy Herby nie występują wały przeciwpowodziowe (obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych) oraz elektrownie wodne.

W granicach gminy Herby występują liczne zbiorniki wodne i stawy powiązane z wodami płynącymi, wraz z towarzyszącymi urządzeniami - groblami, zaporami ziemnymi, jazami, przelewami. Stan tych obiektów jest zróżnicowany, w części nie są właściwie utrzymywane; w Hadrze występują zniszczenia powodziowe.

Teren gminy Herby jest obszarem o bardzo dużej retencji naturalnej - ze względu na bardzo wysoki stopień zalesienia i występowanie terenów bagiennych. Istniejący zbiornik wodny w Olszynie został ujęty w Programie małej retencji dla województwa śląskiego jako zbiornik pełniący funkcje retencyjne.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

- a) w części uwarunkowań, określa się wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej,
- b) w części określającej kierunki zagospodarowania przestrzennego określa się obszary szczególnego zagrożenia powodzią; zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, na rysunku studium określa się granice obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

W przepisach z zakresu Prawa wodnego zawarte są zakazy i ograniczenia dotyczące możliwości zabudowy i zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Zakazy te mają charakter powszechny i obowiązują niezależnie od ustaleń wprowadzonych w dokumentach planistycznych gmin.

Podstawowe ograniczenia obejmują zakaz: gromadzenia odchodów zwierzęcych, środków chemicznych a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

Nie jest to norma bezwzględna - jednocześnie w przepisach ustawy Prawo wodne określono zasady uzyskiwania zgód na wykonanie określonych robót i czynności na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (spraw rozstrzyganych w drodze decyzji w postępowaniu indywidualnym).

Z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Prawa wodnego wynika, że w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią w opracowaniach planistycznych, istnieje obowiązek uwzględnienia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (przedstawienia informacji o zasadach zagospodarowania), na których obowiązują zakazy i ograniczenia, wynikające z Prawa wodnego. W zakresie tym należy brać pod uwagę prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego oraz aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie terenów.

Dla ochrony przed powodzią wymagane jest m.in. odpowiednie kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach tych w planach miejscowych powinno się wykluczyć możliwość wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe (w szczególności w zakresie: budowy obiektów budowlanych i urządzeń wodnych, sadzenia drzew i krzewów, zmiany ukształtowania terenu lub składowania materiałów a także lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko).

W celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych właściwy organ może w drodze decyzji nakazać usunięcia drzew lub krzewów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 18 października 2016r. przyjęła Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r. poz. 1938). Jak wynika z przyjętego programu:

- a) gęstość sieci rzecznej jest uwarunkowana przepuszczalnością podłoża; tereny takie jak teren gminy Herby, z gęstą siecią cieków, charakteryzują się słabą przepuszczalnością podłoża
- b) w regionie wodnym Warty dominują wezbrania wczesnowiosenne (wezbrania wód wskutek gwałtownego topnienia śniegu), a zalania terenu następują najczęściej na skutek powstania naturalnego lub sztucznego zatoru na cieku; wezbrania letnie opadowe mają drugorzędny charakter; wezbrania roztopowe występują na rozległych obszarach, natomiast wezbrania opadowe mają najczęściej mają charakter lokalny,
- c) gmina Herby nie została określona jako obszar o najwyższym, bardzo wysokim i wysokim poziomie ryzyka powodziowego (kierując się kryteriami – stopniem występowania zintegrowanego ryzyka powodziowego, zagrożenia zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz prowadzenia działalności gospodarczej),
- d) w rejonie gminy Herby nie występują ciekł istotne dla zachowania ciągłości morfologicznej, w tym stanowiące najważniejsze korytarze migracyjne ryb oraz ich tarlisk i dorastania form młodocianych,
- e) w regionie wodnym Warty podstawowe znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej i ograniczenia ryzyka powodzi mają prace utrzymaniowe, w szczególności mające na celu dostosowanie koryta wód powodziowych do wielkości przepływów obejmujące:
 - wykaszanie i usuwanie zbędnych roślin (w tym drzew i krzewów) z dna i brzegów cieków wodnych oraz z przekrojów mostowych,
 - udrażnianie przepływu wód powierzchniowych poprzez: usuwanie przeszkód naturalnych lub wynikających z działalności człowieka (w tym zatorów, namulów, rumoszu),
 - zasypywanie wyrw w brzegach i dnie oraz ich likwidację przez zabudowę biologiczną,
- f) do najważniejszych technicznych środków ochrony przeciwpowodziowej zalicza się zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego i bezpieczeństwa budowli piętrzących wodę stale lub okresowo wraz z remontem lub konserwacją budowli regulacyjnych i urządzeń wodnych,
- g) dla zahamowania wzrostu ryzyka powodziowego podstawowe znaczenie ma zwiększenie zdolności retencyjnej regionu (zwiększenie retencji terenów zabudowanych, rolnych i leśnych, w tym przez zwiększenie bioróżnorodności, zwiększenie pojemności powodziowej w zbiornikach retencyjnych, dostosowanie systemów melioracji do potrzeb ochrony przeciwpowodziowej),
- h) priorytetowe znaczenie dla zahamowania wzrostu i obniżenia istniejącego ryzyka powodziowego ma wspieranie działań nietechnicznych:
 - poprawy systemu zarządzania ryzykiem powodziowym,
 - ograniczenia wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe (stosowanie materiałów wodoodpornych i rozwiązań konstrukcyjnych zapewniających zwiększoną odporność nieruchomości na zalanie, uszczelnianie budynków, trwałe zabezpieczenie terenu przy budynkach),
 - unikania wzrostu i ograniczanie istniejącego zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (szczególnie w zakresie budowy obiektów: służących osobom o ograniczonej mobilności lub możliwości podejmowania decyzji, zagrażających środowisku, infrastrukturalnych, użyteczności publicznej oraz w zakresie budowy pozostałych obiektów prywatnych),
 - unikania wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania obszarów o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi,
- i) konieczne jest opracowanie szczegółowych warunków będących podstawą do: wydania decyzji zwalniającej z zakazów w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią a także lokalizacji zabudowy na obszarach o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.

WPŁYW ZMIAN KLIMATU NA RYZYKO POWODZIOWE

Charakterystyczne dla zmian klimatycznych w ostatnich okresach jest wzrost średnich temperatur.

Przeprowadzone analizy w ramach projektu KLIMADA oraz programu SPA 2020 nie wykazały znaczących zmian w przepływach maksymalnych rzek, przy dwukrotnym wzroście częstotliwości występowania zjawisk o charakterze ekstremalnym – susz i powodzi. Wiąże się to też z czynnikami antropogenicznymi – brakiem zapewnienia właściwego przepływu wód powodziowych i zbyt niskiej pojemności retencyjnej naturalnej i sztucznych zbiorników. Wzrost temperatur będzie oddziaływać pozytywnie poprzez zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi roztopowych, powodując jednocześnie pogorszenie kondycji ekosystemów i struktury gleby.

12. OPIS UWARUNKOWAŃ W GRANICACH OBSZARÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ POŁOŻONYCH W KALINIE I OLSZYNIE

- dotyczy obszarów położonych w miejscowościach Kalina i Olszyna, wyznaczonych w uchwale nr XXXIII/319/14 Rady Gminy Herby z dnia 25 czerwca 2014r., wyróżnionych graficznie na rysunku Studium Obszar położony w miejscowości Kalina:

- a) obejmuje tereny o powierzchni łącznej ok. 52ha, położone na zachód od drogi wojewódzkiej (ul. Lompy), na południe od ul. Strażackiej w Kalinie i na północ od ul. Jałowcowej w Olszynie,
- b) zgodnie z ewidencją gruntów w większości są to grunty rolne niskich klas bonitacyjnych (grunty IV, V i VI klasy bonitacyjnej); w granicach obszaru znajdują się też: drogi, las i działka budowlana,
- c) obejmuje w większości działki stanowiące własność osób fizycznych; występują tu też działki stanowiące własność gminy Herby oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
- d) w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r.:
 - tereny położone w północnej części opracowania w większości stanowią tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej – gruntów ornych wykorzystywanych dla prowadzenia produkcji rolniczej; na fragmencie przylegającym do terenów zabudowanych miejscowości Kalina stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami publicznymi; rejon ten jest przekształcony antropogenicznie,
 - tereny położone w południowej części opracowania zostały oznaczone jako tereny ofertowe dla różnych rodzajów zainwestowania i tereny do zalesienia; na fragmencie stanowią lasy ochronne,
- e) obszar objęty zmianą Studium jest objęty obowiązującymi planami miejscowymi:
 - uchwałą Nr XXI/164/2000 Rady Gminy Herby z dnia 28 grudnia 2000r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów ofertowych w miejscowości Olszyna (w granicach działki nr ew. 896/425) – jest to teren o powierzchni ok. 2,9ha oznaczony w planie symbolem Of – tereny ofertowe (tereny dopuszczone do lokalizacji hurtowni, handlu masowego, przemysłu nieuciążliwego, rzemiosła produkcyjnego lub dla usług, rekreacji i wypoczynku),
 - uchwałą Nr XXV/224/05 Rady Gminy Herby z dnia 28 lutego 2005r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby – obejmującego większość obszaru objętego zmianą Studium; obejmuje on tereny oznaczone w planie symbolami: R (tereny rolnicze) oraz Ł (łąki, zielen łąkowa), z drogami oznaczonymi KDw (drogi wewnętrzne) i KDd (drogi dojazdowe), z ustalonym na rysunku planu przebiegiem kolektora sanitarnego; na fragmencie jest to teren oznaczony w planie ZL (las ochronne); ustalenia planu w granicach terenów oznaczonych R i Ł dopuszczają lokalizację tras infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem wykorzystania terenów oznaczonych symbolem Ł na cele rekreacyjne, a terenów oznaczonych symbolem R dla zabudowy zagrodowej, rolniczych baz produkcyjnych lub lokalizację obiektów produkcji rolniczej; w granicach terenów oznaczonych symbolem ZL plan dopuszcza lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej, dróg wewnętrznych i dojazdowych obsługujących przylegające tereny,
 - uchwałą Nr XXII/208/12 Rady Gminy Herby z dnia 12 grudnia 2012r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Herby – obejmującego tereny położone w północnej części obszaru, w części przylegającej do terenów zabudowanych wsi Kalina; są to tereny oznaczone w planie MNU (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi); ponadto planem tym wyznaczono układ dróg (istniejących i projektowanych) - oznaczonych KDd (tereny dróg publicznych - drogi dojazdowe) i KDw (tereny dróg wewnętrznych),
- f) obszar objęty zmianą Studium obejmuje w większości tereny rolne niezabudowane położone pomiędzy zabudowaniami wsi Kalina a terenami leśnymi położonymi na północ od wsi Olszyna; na fragmencie jest to droga leśna położona w granicach terenu leśnego; tereny rolne objęte zmianą w północnej części są wykorzystywane dla prowadzenia produkcji rolniczej, w południowej części obok gruntów wykorzystywanych dla produkcji rolnej występują grunty odłogowane, ulegające stopniowemu zadrzewieniu; tereny rolne w części są zmeliorowane; tereny rolne są przecięte nie wydzielonym geodezyjnie rowem melioracyjnym oraz układem dróg (asfaltowych, utwardzonych lub gruntowych, w tym również nie wydzielonych geodezyjnie),
- g) obszar objęty zmianą Studium nie cechuje się znaczącymi wartościami środowiskowymi, przyrodniczymi lub krajobrazowymi; w granicach opracowania występuje krajobraz typowy dla terenów rolnych - rzeźba terenu jest mało zróżnicowana, ma charakter lekko falisty, z niewielkimi spadkami terenu; generalnie teren objęty opracowaniem jest przekształcony, nie obejmuje cennych siedlisk przyrodniczych, nie obejmuje kompleksów łąk, cechuje się małym zróżnicowaniem siedliskowym i nie wymaga ochrony występujących zasobów naturalnych,

- h) obszar objęty zmianą Studium cechuje się dobrym stanem środowiska, nie jest zagrożony występowaniem uciążliwości (nie jest narażony na hałas, wibracje, podwyższony poziom promieniowania elektromagnetycznego),
- i) obszar objęty zmianą Studium jest położony w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą; do terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych zalicza się też fragment obszaru położonego w granicach gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa (jest to teren drogi leśnej); do elementów lub obszarów mogących wymagać uwzględnienia przy dokonywaniu zmiany zagospodarowania należy zliczyć ponadto: istniejący rów odwadniający, występowanie gruntów rolnych zmeliorowanych a także gruntów rolnych zadrzewionych w sąsiedztwie terenów leśnych; ponadto obszar objęty zmianą Studium jest położony w granicach korytarza ekologicznego (obszar węzłowy - ssaki drapieżne "Lasy nad górą Liswartą") oraz na obrzeżach korytarza ekologicznego (obszar węzłowy - ssaki kopytne "Lasy nad górą Liswartą"),
- j) ponad wymienione powyżej, w granicach obszaru objętego zmianą Studium i w jego bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują inne obiekty lub obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych, a w szczególności obiekty lub obszary chronione przepisami ustaw z zakresu:
- ochrony środowiska - brak utworzonych obszarów ograniczonego użytkowania, wyznaczonych obszarów cichych poza aglomeracją, obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
 - ochrony przyrody - obszar jest położony poza obiektami lub obszarami chronionymi, takimi jak: parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; nie występują tu strefy ochrony ostoi, siedliska oraz stanowiska roślin i grzybów objętych ochroną (w tym siedliska hydrogeniczne), nie występują strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym fauna ekosystemów wodno-błotnych, nie jest to miejsce preferowane przez ptaki,
 - ochrony gruntów rolnych i leśnych - nie występują grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych oraz grunty organiczne,
 - ochrony zabytków - tereny i obiekty nie są wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków,
 - prawa wodnego - obszar jest położony poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi, ustanowionymi strefami ochronnymi ujęć wód oraz obszarami ochronnymi zbiorników wód podziemnych; projektowana zmiana nie narusza celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. (Dz. U. z 2016r. poz. 1967) oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty zawartych w Rozporządzeniu Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2014r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014r. Poz. 1974, zm. Dz. Urz. woj. Śląskiego z 2017r. poz. 4337), szczególnie dotyczy to: zachowania przepływu nienaruszalnego w ciekach wodnych, priorytetów i ograniczeń w korzystaniu z wód a także zasad odprowadzania odwodnień i wprowadzania ścieków do ziemi z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
 - prawa geologicznego i górniczego - w granicach obszaru nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, złoża kopalin, tereny i obszary górnicze,
- k) tereny rolne położone w granicach obszaru objętego zmianą Studium cechują się małymi wartościami dla kontynuowania produkcji rolniczej; celowe jest wskazanie dla tych terenów nierolniczego kierunku zagospodarowania, co umożliwi ich racjonalne wykorzystanie; potencjalnie tereny rolnicze mogą być przeznaczone: do zabudowy (w tym mogą być to tereny ofertowe dla różnych rodzajów zainwestowania), dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii takich jak panele fotowoltaiczne lub można je przeznaczyć do zalesienia,
- l) obsługa komunikacyjna obszaru jest zapewniona poprzez istniejące drogi przebiegające przez teren objęty opracowaniem - są to drogi o nawierzchni asfaltowej, drogi utwardzone a także drogi gruntowe; część istniejących dróg nie jest wydzielona geodezyjnie; drogi te stanowią dojazd do pól i terenów leśnych, i jednocześnie stanowią dodatkowe połączenia drogowe między wsiami Kalina i Olszyna; istniejący układ drogowy jest włączony do położonej po stronie wschodniej drogi wojewódzkiej (ulicy Lompy),
- m) obszar objęty zmianą Studium jest uzbrojony - istnieje napowietrzna linia elektroenergetyczna 15kV; przez teren opracowania przebiega sieć kanalizacji sanitarnej tłocznej - odprowadzająca do gminnej oczyszczalni ścieków w Herbach ścieki z miejscowości Olszyna; obszar jest położony w zasięgu uzbrojenia służącego do obsługi terenów zabudowanych miejscowości Kalina i Olszyna;

Obszar położony w miejscowości Olszyna:

- a) obejmuje teren działek nr ew. 921/425, 922/425 i 924/425 o powierzchni ok. 3,1ha stanowiących własność gminy Herby; w większości jest to teren niezabudowanej łąki położonej pomiędzy ul. Jałowcową a terenem podmokłych gruntów leśnych, z ciekim wodnym Olszynką; na części działek znajduje się przepompownia ścieków; zgodnie z ewidencją gruntów są to grunty rolne niskich klas bonitacyjnych (grunty IV, V i VI klasy bonitacyjnej, łąka),
- b) w obowiązującym Studium jest oznaczony symbolem O - oczyszczalnia ścieków,
- c) obszar opracowania jest objęty planem miejscowym (uchwała Nr 212/98 Rady Gminy Herby z dnia 18 marca 1998r.); w obowiązującym planie jest oznaczony symbolem I - jako teren urządzeń infrastruktury technicznej, z podstawowym przeznaczeniem pod lokalną oczyszczalnię ścieków,
- d) obszar objęty zmianą Studium nie cechuje się znaczącymi wartościami środowiskowymi, przyrodniczymi lub krajobrazowymi; w granicach opracowania występuje krajobraz typowy dla terenów łąk - teren jest płaski, z niewielkim spadkiem w kierunku południowym; teren objęty opracowaniem jest przekształcony, nie obejmuje cennych siedlisk przyrodniczych, cechuje się małym zróżnicowaniem siedliskowym i nie wymaga ochrony występujących zasobów naturalnych,
- e) obszar cechuje się dobrym stanem środowiska, nie jest zagrożony występowaniem uciążliwości takich jak: hałas, wibracje, podwyższony poziom promieniowania elektromagnetycznego,
- f) obszar objęty zmianą Studium jest położony w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą; do elementów lub obszarów mogących wymagać uwzględnienia przy dokonywaniu zmiany zagospodarowania należy zaliczyć położenie w sąsiedztwie doliny cieku wodnego Olszynka oraz położenie w granicach korytarzy ekologicznych (obszaru węzłowego - ssaki drapieżne "Lasy nad górną Liswartą", obszaru węzłowego - ssaki kopytne "Lasy nad górną Liswartą", korytarza ekologicznego ptaków o statusie regionalnym - "Dolina Warty - Lasy Lublinieckie", korytarza spójności obszarów chronionych o znaczeniu międzynarodowym "Liswarta"),
- g) ponad wymienione powyżej, w tym rejonie nie występują inne obiekty lub obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych, w tym obiekty i obszary chronione przepisami ustaw z zakresu:
 - ochrony środowiska - brak utworzonych obszarów ograniczonego użytkowania, wyznaczonych obszarów cichych poza aglomeracją, obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
 - ochrony przyrody - obszar jest położony poza obiektami lub obszarami chronionymi, takimi jak: parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; nie występują tu strefy ochrony ostoi, siedliska oraz stanowiska roślin i grzybów objętych ochroną (w tym siedliska hydrogeniczne), nie występują strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym fauna ekosystemów wodno-błotnych, nie jest to miejsce preferowane przez ptaki,
 - ochrony gruntów rolnych i leśnych - nie występują grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych oraz grunty organiczne a także grunty leśne,
 - ochrony zabytków - tereny i obiekty nie są wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków,
 - prawa wodnego - obszar jest położony poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi, ustanowionymi strefami ochronnymi ujęć wód oraz obszarami ochronnymi zbiorników wód podziemnych; projektowana zmiana nie narusza celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza rzeki Odry oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty, szczególnie dotyczy to: zachowania przepływu nienaruszalnego w ciekach wodnych, priorytetów i ograniczeń w korzystaniu z wód a także zasad odprowadzania odwodnień i wprowadzania ścieków do ziemi z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
 - prawa geologicznego i górniczego - w granicach obszaru nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, złoża kopalin, tereny i obszary górnicze,
- h) obecnie ścieki z Olszyny są odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Herbach; teren objęty zmianą Studium cechuje się małymi wartościami dla kontynuowania produkcji rolniczej; do czasu wykorzystania terenu zgodnie z jego podstawowym przeznaczeniem, celowe jest zachowanie możliwości zabudowy tego terenu jako terenu ofertowego dla różnych rodzajów zainwestowania, z dopuszczeniem możliwości lokalizacji w jego granicach urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii takich jak panele fotowoltaiczne.
- i) obszar jest uzbrojony - istnieje linia elektroenergetyczna, wodociąg, sieć kanalizacji sanitarnej z przepompownią; obsługa komunikacyjna jest zapewniona drogą publiczną - ul. Jałowcową (do wysokości przepompowni asfaltową, dalej w kierunku zachodnim - nieurządzoną).

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

TEKST STUDIUM UJEDNOLICONY

sporządzony na podstawie części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby:

- przyjętego uchwałą nr XXXIII/249/02 Rady Gminy Herby z dnia 27 marca 2002r. w sprawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby”
- zmienionego uchwałą nr VII/82/11 Rady Gminy Herby z dnia 21 czerwca 2011r. w sprawie zmiany fragmentów „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby”
- zmienionego uchwałą nr ~~XXXII/309/12~~ Rady Gminy Herby z dnia ~~.....~~ 17 października 2018r.

załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXII/309/18
Rady Gminy Herby
z dnia 17 października 2018r.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r.

- 1) jako strategiczny cel rozwoju gminy uznano: zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy rozumianego jako rozwój ze zrównoważonym udziałem wszystkich czynników, co spowoduje podnoszenie atrakcyjności gminy dla jej mieszkańców, inwestorów i gości poprzez rozwój infrastruktury komunalnej, komunikacyjnej i społecznej oraz zachowanie czystości środowiska naturalnego, a w efekcie tych działań wyzwolenia przedsiębiorczości oraz aktywizację gospodarczą i społeczną mieszkańców jako drogi podniesienia ich zasobności;
- 2) określono następujące kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy:
 - a) ochrona wybranych obszarów dla wysoko towarowej produkcji rolniczej,
 - b) dalsze podwyższanie wskaźnika lesistości,
 - c) dokończenie realizacji podstawowych systemów infrastruktury, gazyfikacja gminy,
 - d) przebudowa drogi Nr 46 do parametrów drogi ekspresowej,
 - e) kompleksowa przebudowa układu komunikacyjnego w Herbach: realizacja obejścia miejscowości drogą krajową Nr 46 oraz realizacja przebiegu fragmentów drogi wojewódzkiej Nr 905 oraz wiaduktu nad linią kolejową w jej ciągu,
 - f) modernizacja dróg w istniejących przebiegach w pozostałych miejscowościach,
 - g) wykształcenie gminnego ośrodka usługowego w Herbach i równorzędnego (oprócz administracji) w Lisowie,
 - h) realizacja zorganizowanych zespołów zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Lisowie oraz uzupełnienie zabudowy przy istniejących ciągach komunikacyjnych w pozostałych miejscowościach,
 - i) wyznaczenie, znacznych, terenów pod zabudowę mieszkaniową w Kalinie jako zaplecze mieszkaniowe Herb, które posiadają bardzo ograniczone tereny mieszkaniowe,
 - j) rozwój rekreacji w oparciu o kompleksowy program rozwoju gminy i wykorzystaniu walorów miejscowości i przysiółków śródleśnych,
 - k) rozwój zainwestowania produkcyjnego i usługowego na wydzielonych obszarach z ograniczeniem dla inwestycji o znaczącej uciążliwości z uwagi na położenie gminy na terenie parku krajobrazowego.

3) Dla terenu gminy Herby do grudnia 2017r. nie sporządzono audytu krajobrazowego.

4) Dla obszarów położonych w miejscowościach Kalina i Olszyna, wyróżnionych na rysunku Studium, określa się następujące kierunki zmian w ich strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów:

Obszar położony w miejscowości Kalina - wyróżniony na rysunku Studium symbolem 1/17:

W dostosowaniu do występujących uwarunkowań, różnicuje się kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, poprzez wydzielenie terenów:

- a) zabudowy: mieszkaniowej lub zagrodowej z usługami – w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych miejscowości Kalina (dwa tereny o powierzchni ok.0,4ha i 0,2ha),
- b) rolniczych wskazanych do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w ograniczonym zakresie – na istniejących terenach rolnych, położonych w środkowej części obszaru, po jego północnej stronie (tereny o łącznej powierzchni ok.28,6ha),
- c) rolniczych – obejmujące istniejące tereny rolne: po północno-zachodniej stronie (o powierzchni ok.4,1ha), po stronie wschodniej (ok.0,2ha) oraz w środkowej części (ok. 4,3 ha),
- d) do zalesienia - istniejące tereny rolne w znacznej części zadrzewione, po południowo-zachodniej stronie (o powierzchni ok.3,1ha) i od strony południowej (o powierzchni ok.8,1ha); do obszarów przeznaczonych do zalesienia włączono teren stanowiący własność gminy, przeznaczony dotychczas na cele inwestycyjne - teren ofertowy (o powierzchni ok. 2,9ha),
- e) dróg gminnych - obejmujących istniejące drogi urządzone i gruntowe, w części nie wydzielone geodezyjnie (o łącznej długości ok.3km w tym na długości ok.550m jest to teren istniejącej gruntowej drogi leśnej położonej w granicach gruntów leśnych własności Skarbu Państwa).

Obszar położony w miejscowości Olszyna - wyróżniony na rysunku Studium symbolem 2/17:

Obszar wyznaczony w obowiązującym Studium jako teren oczyszczalni ścieków, dopuszcza się do innych rodzajów zainwestowania, w tym do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w ograniczonym zakresie (teren o powierzchni ok.3,1ha).

**2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE DO ZABUDOWY I WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY
KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**

- 1) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r. ustalono następujące kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

ZABUDOWA MIESZKANIOWA

Istniejące zasoby.

Szacowane zapotrzebowanie na przyrost zasobów mieszkaniowych dla ludności stałej w wariantcie podstawowym (bez znaczącego napływu ludności z zewnątrz) może wynieść ok. 200-300 mieszkań dla łącznej liczby 2200-2300 mieszkańców (przy wskaźniku 3,3 os./mieszkanie).

Składa się na to około 100 mieszkań potrzebnych na wymianę istniejących, ale w złym stanie technicznym oraz 100-200 na nowych działkach – osiągnięcie zakładanego wskaźnika 1 rodzina na mieszkanie.

Potrzeby mieszkaniowe.

W wariantcie rozwojowym, uwzględniającym napływ ludności związany z rozwojem zainwestowania produkcyjnego i usługowego, łączna liczba mieszkańców wzrosłaby do 2500, co pozwoliłoby na osiągnięcie zakładanego wskaźnika 1 rodzina na mieszkanie.

Dla określenia zapotrzebowania na tereny budowlane przyjęto potrzebę realizacji około 400 nowych mieszkań tj. około 400 budynków. Zapotrzebowanie na nowe tereny $1000 \text{ m}^2 \times 400 \text{ szt} = 40 \text{ ha}$.

Tereny budowlane określone w studium dają możliwość wydzielenia ok. 1150 nowych działek, w tym:

- rezygnuje się z 50 działek zabudowy rezydencjalnej w Herbach (teren Lasów Państwowych),
- tereny dla tradycyjnej zabudowy o niskiej intensywności – 950 działek,
- zabudowa całoroczna w zespołach zabudowy rekreacyjnej (przy założeniu, że zabudowa o charakterze całorocznym będzie stanowić około 30% całej zabudowy rekreacyjnej) – 150 działek.

Powyższe wielkości określono przy następujących założeniach: wielkość działki $900-1000 \text{ m}^2$ w zwartych zespołach zabudowy realizowanych na podstawie planów zagospodarowania wg nowych podziałów, przy przeznaczeniu dla zabudowy mieszkaniowej netto około 80% terenu w granicach zespołu.

Wyznaczone nowe tereny pod mieszkalnictwo.

Podstawowy ruch budowlany odbywać się będzie w miejscowości Lisów (400 działek), a następnie Chwostek, Olszyna, Kalina oraz Hadra-Mochała (po 100-150 działek).

W Herbach praktycznie nie ma już możliwości wyznaczenia nowych terenów budowlanych; możliwe jest zabudowanie niewielkich luk budowlanych (20-25 działek) oraz ewentualnie wyznaczenie dużych działek leśnych na terenach, które znajdują się w przyszłości wewnątrz projektowanej obwodnicy. Wymaga to uzgodnienia trybu przejęcia terenów i ograniczeń dla nich z zarządcą - Administracją Lasów Państwowych.

W wypadku terenów położonych na obszarach zmeliorowanych (przyjętych w obowiązującym planie gminy oraz nowo wyznaczonych) konieczna będzie wcześniejsza analiza ewentualnych kolizji zabudowy z urządzeniami melioracyjnymi i określenie zakresu ich niezbędnej przebudowy.

Zakłada się następujące zasady i wskaźniki dla zabudowy mieszkaniowej:

- powierzchnia zabudowy nowych działek pod budynki wolnostojące nie mniejsza niż 500 m^2 , szerokość min. 15 m, działek bliźniaczych odpowiednio 250 m^2 i 10 m szerokości,
- ograniczenie zabudowy i utwardzenia terenu do 50% powierzchni działki, pozostały teren powinien być wykorzystany na ogródek przydomowy lub zieleni; pow. biologicznie czynna minimum 50%,
- wskaźnik intensywności zabudowy maksymalnie 0,5,
- wysokość nowej zabudowy maks. do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze mieszkalne; dopuszcza się w przypadku zmiany płaskiego dachu w budynkach jednopiętrowych na dach wysoki i wykorzystanie poddasza na cele mieszkalne, pod warunkiem że wysokość budynku od poziomu terenu do kalenicy nie przekroczy 11m, z wyjątkiem dostosowania się do istniejącej zabudowy sąsiedniej; poziom posadowienia parteru maks. 100 cm nad poziomem terenu,
- dachy symetrycznie dwuspadowe o nachyleniu połaci $35^\circ - 45^\circ$, z główną kalenicą usytuowaną równolegle do drogi, z dopuszczeniem facjat i nadbudówek; dopuszcza się dachy naczółkowe i czterospadowe w przypadkach uzasadnionych proporcjami budynku, a także usytuowanych szczytami do drogi, gdy zabudowa nawiązuje do istniejącej zabudowy lub tworzy nowy ciąg uliczny; pokrycie dachówką lub materiałami dachówko podobnymi w kolorach czerwonym i brązowym,
- w przypadkach ścisłych luk budowlanych pomiędzy budynkami o płaskich dachach dopuszcza się zastosowanie podobnych rozwiązań, z wymogiem maksymalnego nawiązania do sąsiednich obiektów, z uzasadnieniem na etapie projektowania - zestawienia elewacji frontowej z elewacjami

sąsiadujących budynków; przy dobudowie w granicy do istniejącego budynku obowiązuje pełne dowiązanie do elewacji frontowej istniejącego obiektu,

- nieprzekraczalna linia zabudowy dla nowych obiektów, od dróg i ulic publicznych, w zależności od rodzaju i klasy oraz nawiązania do istniejącej zabudowy, od 4 - 20 m od granicy pasa drogowego, nie mniej niż 6 m od skraju jezdni - minimalne odległości należy ustalić na rysunku planu; odległość budynków od granicy dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdných i rowów melioracyjnych min. 4m,
- usytuowanie budynków winno być równoległe do istniejącego układu drogowego, za wyjątkiem luk i uzupełnień ciągów istniejącej zabudowy skośnej,
- należy dopuścić możliwość lokalizacji parterowych obiektów gospodarczych i garaży nawiązujących formą do budynku mieszkalnego i realizowanych zgodnie z przepisami szczegółowymi, z dopuszczeniem usytuowania w granicy; w przypadku dobudowy należy się dostosować maksymalnie do obiektów sąsiednich.

USŁUGI

Zakłada się uzupełnienie do pełnego programu gminnego ośrodka administracyjno - usługowego w Herbach. Podstawowe obiekty administracyjne, ochrony zdrowia, kultury, ważniejsze handlowe należy lokalizować wzdłuż ulicy Lublinieckiej, z wykształceniem placu publicznego na terenie obecnie wolnym po północnej stronie ulicy. Podstawowe obiekty handlowe usługowe oraz gastronomiczne lokalizowane będą w granicach zabudowy mieszkaniowej. Przewidywane odsunięcie w kierunku zachodnim, w stosunku do wcześniejszych założeń ulicy prowadzącej do projektowanego wiaduktu nad torami kolejowymi pozwoli na pewne poszerzenie terenów sportowych i szkoły (gimnazjum).

Ośrodkiem o zbliżonym programie, z wyjątkiem obiektów o statusie ogólnogminnym i ponadgminnym powinien stać się Lisów. W miejscowości tej należy przewidzieć w planach zarezerwowanie terenów dla lokalnych ośrodków usługowych obsługujących nowe tereny zabudowy mieszkaniowej we wschodniej i północnej części miejscowości (między ulicami Częstochowską a Leśną). Przy ulicy Częstochowskiej, po stronie południowej, rezerwuje się tereny dla lokalizacji obsługi komunikacji (stacja paliw, gastronomia, zajazd, stacja obsługi samochodów itp.). Na ten cel mogą być też przeznaczone, w miarę potrzeb, inne tereny wzdłuż drogi Nr 46 (po stronie północnej). W wypadku sąsiedztwa z istniejącą i przewidywaną zabudową mieszkaniową warunkiem będzie niepowodowanie uciążliwości dla tej zabudowy.

W pozostałych miejscowościach przewiduje się adaptację istniejących lokalnych ośrodków usługowych i uzupełnienie programu obiektami lokalizowanymi w granicach zabudowy mieszkaniowej.

REKREACJA, ZIELEŃ URZĄDZONA I NIEURZĄDZONA

Rekreacja w powiązaniu z terenami leśnymi ma być w przyszłości jedną z podstawowych funkcji na terenie gminy. Podstawowe tereny rozwojowe funkcji rekreacyjnej wyznaczone na rysunku Studium to:

- dolna część doliny Liswarty (w granicach gminy), z doliną Turzy i Łębkami,
- tereny między linią kolejową Częstochowa-Opole, doliną Liswarty i południową granicą gminy,
- tereny wokół Olszyny.

Preferowanymi kierunkami rozwoju powinno być zagospodarowanie dla turystyki pieszej, rowerowej i konnej, wypoczynku przyrodniczego i wędkarstwa oraz lokalizacja zespołów rekreacyjnych i terenów piknikowych. Ustalenie pełnego programu zagospodarowania rekreacyjnego wymaga przeprowadzenia odrębnej analizy w granicach terenu rozwojowego funkcji rekreacyjnej.

Na rysunku Studium wyznaczono tereny dopuszczone do lokalizacji zabudowy rekreacyjnej:

- tereny zabudowy letniskowej (w postaci indywidualnych domów letniskowych, także użytkowanych całorocznie, z towarzyszącymi podstawowymi usługami, w tym adaptowanej zabudowy istniejącej),
- tereny zieleni urządzonej (dopuszczone do lokalizacji zabudowy związanej ze sportem oraz rekreacją lub indywidualnych domów letniskowych /także użytkowanych całorocznie/, z towarzyszącymi podstawowymi usługami oraz zielenią parkową i izolacyjną).

Większe tereny zieleni zorganizowanej przewiduje się jako pasy izolacyjne od dróg i obiektów uciążliwych. Jako rodzaj parku leśnego powinny być zagospodarowane fragmenty lasów, które znajdują się wewnątrz projektowanej obwodnicy miejscowości Herby. Zespoły zieleni o mniejszych rozmiarach powinny również towarzyszyć skupiskom obiektów usługowych i administracyjnych. Tereny łąkowe wzdłuż cieków pomiędzy zabudową mieszkaniową oraz w granicach terenów wytwórczych pozostawia się jako ciągi zieleni nieurządzonej o znaczeniu ekologicznym. W studium określa się tereny kompleksowego zalesienia. Ponadto należy umożliwić, w drodze odpowiednich zapisów w planach miejscowych, zalesianie niewielkich terenów śródpolnych, spełniających wymogi ustawowe zalesiania gruntów rolnych oraz stworzyć preferencje do tworzenia remiz i pasów wiatrochronnych.

TERENY WYTWÓRCZE

Przewidywana jest adaptacja wszystkich istniejących obiektów produkcyjnych, handlu masowego i rzemiosła produkcyjnego. Dla zapewnienia warunków do szerszego rozwoju działalności wytwórczej, ale także usługowej, oraz dla obsługi komunikacji wyznacza się, prócz istniejących w Herbach, duże obszary tzw. terenów ofertowych przy drodze krajowej Nr 46 w Lisowie oraz mniejsze w Herbach i Mochale. Lokalizowane obiekty nie mogą powodować uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej, muszą ponadto spełniać wymogi zapisane w ustaleniach dla parku krajobrazowego.

USTALA SIĘ NASTĘPUJĄCE ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO:

- forma i gabaryty nowoprojektowanych i modernizowanych budynków oraz ich usytuowanie w obrębie działki winny być kształtowane w nawiązaniu do krajobrazu lokalnego, wkomponowania ich w otoczenie i wzbogacenie jego walorów estetycznych,
 - lokalizację zabudowy od granicy działki sąsiedniej ustala się zgodnie z wymogami prawa budowlanego i obowiązujących przepisów szczególnych,
 - wprowadza się wymóg zachowania nieprzekraczalnej linii zabudowy w stosunku do dróg i ulic określonych w ustaleniach szczegółowych i na rysunkach planu,
 - wprowadza się ograniczenie wysokości budynków określone w ustaleniach szczegółowych planu oraz ustala się dla nowych obiektów ogólny wymóg kształtowania formy architektonicznej i detali nawiązujących do tradycji regionu z uwzględnieniem lokalnych warunków usytuowania,
 - wprowadza się wymóg lokalizacji budynków mieszkalnych lub usługowych we frontowej części działki,
 - działalność usługowa lub produkcyjna, która może być uciążliwa dla sąsiednich funkcji, z uwagi na wytwarzany hałas, wibracje, pyły, emisje substancji drażniących i szkodliwych lub światło o dużym natężeniu winna być odseparowana pasem zieleni izolacyjnej lub ogrodzeniem uniemożliwiającym rozprzestrzenianie się uciążliwości do granic nieruchomości, na której jest prowadzona,
 - zabudowa rekreacyjna (letniskowa oraz związana ze sportem i rekreacją) nie może wprowadzać nadmiernej ingerencji w środowisko przyrodnicze tj. nie może przekraczać określonej wysokości i gabarytów, winna chronić maksymalnie istniejący drzewostan i uwzględniać wymogi dotyczące wprowadzania zieleni niskiej i wysokiej określone w ustaleniach szczegółowych.
- 2) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r. ustalono następujące kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

TERENY ROLNICZE

Tereny rolnicze, a w szczególności obszary wysokich klas bonitacyjnych, oraz generalnie tereny zmeliorowane, powinny być chronione przed zabudową, w drodze opracowania planu z unormowaniami ograniczającymi zainwestowanie na tych obszarach wyłącznie do związanego z wysokotowarową gospodarką rolną a przeciwdziałającymi żywiołowemu przekazywaniu gruntów na cele nierolnicze.

Grunty rolne stanowiące użytki rolne o klasach bonitacji III, a także użytki rolne wszystkich klas wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego, torfowiska i oczka wodne podlegają ochronie, w związku z czym nie należy dopuszczać do zmiany ich przeznaczenia na cele nie rolne i nie leśne zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochroną przed zabudową winne być także objęte łąki wzdłuż cieków wodnych stanowiących korytarze ekologiczne.

Na terenach rolniczych dopuszcza się:

- w uzasadnionych przypadkach lokalizację infrastruktury technicznej w tym stacji transformatorowych,
- realizację i odtwarzanie stawów i grobli,
- w obszarze parku krajobrazowego i jego otuliny oraz w strefach konserwatorskich nie dopuszcza się lokalizacji: masztów telefonii komórkowej, elektrowni wiatrowych i innych obiektów wysokościowych,
- lokalizację nowych zagród w obrębie gospodarstw nie mniejszych niż 2,0 ha jeśli nie ma możliwości zlokalizowania ich na wyznaczonych terenach zabudowy.

Na terenach rolniczych:

- nakazuje się zachowanie i utrzymanie rowów melioracyjnych w dobrym stanie,
- zakazuje się gnojowicowania pól i użytków zielonych w dolinie rzeki Liswarty,
- nakazuje się zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

TERENY LEŚNE

Zarządzeniem Nr 206 MOŚZNIL z dnia 29 grudnia 1994 r. większość lasów w granicach gminy została uznana za ochronne, w tym: wodochronne, rekreacyjne, szczególnie cenne przyrodniczo i obronne.

Gospodarka leśna prowadzona jest na terenie gminy przez Nadleśnictwa Herby i Koszęcin.

Zasady gospodarki leśnej, bez względu na formę własności określa ustawa z dnia 12 października 1991r. o lasach i Rozporządzenie Ministra OŚZNIL z dnia 28 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia ich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67 poz.337). Gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne przewiduje się wyłącznie na cele realizacji niezbędnych przebiegów sieci infrastruktury technicznej oraz budowy obwodnicy w ciągu drogi krajowej Nr 46 i poszerzenia pasów drogowych, oraz lokalizacji ścieżek rowerowych.

Obszar wyznaczony wokół jednostki wojskowej „lasów obronnych” utracił ten status z chwilą likwidacji tej jednostki, ale w dalszym ciągu zaliczany jest do lasów wodochronnych. Ze względu na konieczność realizacji obejścia drogowego miejscowości Herby konieczne będzie przeznaczenie na ten cel pasa terenu, obecnie w granicach lasów, w całości ochronnych. Wewnątrz planowanej obwodnicy znajdzie się również dość znaczny obszar lasów, które powinny być przeznaczone na różne cele komunalne. W zamian przewiduje się zalesienie dużych obszarów o niskiej przydatności rolniczej.

W studium określono także tereny o mniejszej wartości rolnej dopuszczone do zalesienia.

- 3) Dla obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, określa się następujące kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę i wyłączone spod zabudowy, a także kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

W dostosowaniu do występujących uwarunkowań, ustala się kierunki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, wraz z określeniem minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych, a także wytycznych dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

Wyznacza się tereny przeznaczone pod zabudowę:

TERENY ZABUDOWY: MIESZKANIOWE LUB ZAGRODOWEJ Z USŁUGAMI:

- a) tereny przeznaczone dla lokalizacji zabudowy niskiej (ograniczenie wysokości zabudowy do 11m), o niskiej intensywności zabudowy (do 0,6), przy minimum 30% terenu biologicznie czynnego,
- b) w planach miejscowych należy wybierając z ustalonych w Studium kierunków zagospodarowania określić przeznaczenie podstawowe oraz dopuszczalne terenu oraz wprowadzić ograniczenia dla lokalizacji zabudowy mogącej powodować uciążliwości, w tym poprzez określenie rodzaju dopuszczonych usług i wprowadzenie ograniczeń dla wielkości hodowli w zabudowie zagrodowej.

TERENY ROLNICZE WSKAZANE DO ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, W OGRANICZONYM ZAKRESIE:

- a) tereny przeznaczone do wykorzystania jako tereny rolnicze, bez możliwości ich zalesiania,
- b) tereny dopuszczone do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w ograniczonym zakresie – zgodnie ze szczegółowymi ustaleniami Studium dotyczącymi obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW,
- c) tereny przeznaczone dla lokalizacji zabudowy bardzo niskiej (ograniczenie wysokości obiektów do 6m), z zachowaniem co najmniej 70% powierzchni terenu jako biologicznie czynnego,
- d) w planach miejscowych należy wybierając z ustalonych w Studium kierunków zagospodarowania określić przeznaczenie podstawowe oraz dopuszczalne terenu oraz:
 - wprowadzić odpowiednie regulacje dla ogrodzeń oraz ustalenia dotyczące lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zmeliorowanych,
 - w przypadku dopuszczenia do lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wprowadzić ustalenia ograniczające lub eliminujące wpływ projektowanej zabudowy na środowisko, w tym na powierzchnię ziemi (poprzez określenie rodzaju konstrukcji wsporczych) oraz w zakresie emitowania refleksów świetlnych (wprowadzenie obowiązku stosowania powłok antyrefleksyjnych); dla prawidłowego odwodnienia i umożliwienia migracji zwierząt należy wydzielić pasy zieleni niskiej o szerokości minimalnej: 10m wzdłuż rowu melioracyjnego i dróg oraz minimum 20m wzdłuż terenów leśnych i przeznaczonych do zalesienia.

TEREN PROJEKTOWANEJ OCZYSZCZALNI, DO CZASU BUDOWY OCZYSZCZALNI DOPUSZCZONY DO INNYCH RODZAJÓW ZAINWESTOWANIA, W TYM DO ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, W OGRANICZONYM ZAKRESIE:

- a) zachowuje się kierunek zagospodarowania terenu jako przeznaczonego do zabudowy,
- b) utrzymuje się możliwość docelowej realizacji oczyszczalni w Olszynie (rezerwa terenowa); warunkiem lokalizacji oczyszczalni ścieków na terenie w miejscowości Kalina jest przyjęcie systemu gwarantującego zachowanie odpowiedniej jakości wód odprowadzanych do Olszyny,
- c) do czasu zagospodarowania docelowego, teren dopuszczony dla innych rodzajów zainwestowania, w szczególności dla lokalizacji wariantowo:
 - zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej związanej z obsługą istniejącej zabudowy mieszkaniowej (w tym: usług, handlu hurtowego, składów, rzemiosła, wytwórczości),
 - zabudowy związanej z rekreacją i wypoczynkiem,
 - urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w ograniczonym zakresie – zgodnie ze szczegółowymi ustaleniami Studium dotyczącymi obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW,
- d) teren dopuszczony do lokalizacji zabudowy niskiej (ograniczenie wysokości zabudowy do 12m), z dopuszczeniem do zabudowy i utwardzenia łącznie do 50% terenu, z zachowaniem łącznie co najmniej 50% powierzchni terenu jako biologicznie czynnej,
- e) do czasu lokalizacji zabudowy teren użytkowany jako teren rolniczy lub teren zieleni niskiej,
- f) w planach miejscowych należy:
 - do czasu budowy oczyszczalni, w dostosowaniu do występujących potrzeb inwestycyjnych, określić przeznaczenie terenu - wybierając jeden z ustalonych w Studium kierunków zagospodarowania (bez możliwości łączenia zabudowy o konfliktowych funkcjach),
 - wprowadzić ograniczenia dla lokalizacji zabudowy mogącej powodować uciążliwości, w szczególności poprzez przeznaczenie terenu dla ściśle określonej działalności (lub poprzez wprowadzenie zakazów dla lokalizacji działalności określonego rodzaju),
 - wprowadzić ustalenia ograniczające lub eliminujące wpływ projektowanych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na środowisko, w tym w zakresie oddziaływania na powierzchnię ziemi (dotyczące konstrukcji wsporczych) oraz emitowania refleksów świetlnych (dotyczące konieczności stosowania powłok antyrefleksyjnych),
 - dla prawidłowego odwodnienia i umożliwienia migracji zwierząt - wydzielić pasy zieleni po stronie południowej i zachodniej o min. szerokości 20m i wprowadzić odpowiednie regulacje dla ogrodzeń.

TERENY DRÓG GMINNYCH:

- a) tereny dróg istniejących i projektowanych, publicznych dojazdowych lub dróg wewnętrznych, w tym dróg dojazdowych do pól lub dróg leśnych,
- b) w planach miejscowych należy wyznaczyć pasy drogowe o parametrach dostosowanych do rodzaju, klasy technicznej, przewidywanego obciążenia ruchem oraz parametrów pojazdów.

Wyznacza się tereny wyłączone spod zabudowy:

TERENY ROLNICZE:

- a) przeznaczone do prowadzenia produkcji rolnej - minimum 70% terenu biologicznie czynnego,
- b) w planach miejscowych należy:
 - wykluczyć możliwość zagospodarowania na cele nierolnicze,
 - wprowadzić ustalenia dotyczące lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zmeliorowanych.

TERENY DO ZALESIENIA:

- a) przeznaczone do zalesienia, z zachowaniem terenów jako biologicznie czynnych,
- b) do czasu zalesienia, tereny przeznaczone do wykorzystania jako tereny rolnicze,
- c) w planach miejscowych należy:
 - wykluczyć możliwość zagospodarowania na cele nieleśne lub nierolnicze,
 - umożliwić migrację zwierząt (w szczególności poprzez odpowiednie regulacje dla ogrodzeń).

3. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

- 1) Dla terenu gminy przyjmuje się następujące kierunki rozwoju komunikacji (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., wraz z niezbędnym ich uaktualnieniem):
- a) Podstawowym problemem komunikacyjnym do rozwiązania w granicach gminy jest droga krajowa Nr 46. Na jej przebiegu zapewnić należy:
 - przebudowę drogi do parametrów drogi ekspresowej dwujezdniowej poza miejscowościami; dla tego celu należy zarezerwować pas terenu o szerokości 50 m (łącznie z istniejącą drogą),
 - realizację obejścia (droga o tych samych parametrach) miejscowości Herby,
 - modernizację przebiegu, z jego uspokojeniem, w granicach istniejącego i przewidywanego zainwestowania miejscowości Lisów, w tym ograniczenia ilości skrzyżowań, zainstalowanie sygnalizacji świetlnej, rozbudowa przekroju poziomego do czterech pasów ruchu, plus pasy dla skrętów i pasy włączania, ograniczenie lewoskrętów, realizacja chodników; ograniczeniem jest możliwa do osiągnięcia szerokość pasa drogowego w istniejącej zabudowie 28 m.
 - b) Konieczna będzie realizacja wiaduktu nad linią kolejową w miejscowości Herby w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 905 wraz z systemem dróg dojazdowych po południowej stronie torów.
 - c) Pozostałe drogi powiatowe i gminne modernizowane będą generalnie w istniejących przebiegach, z ewentualną korektą zakrętów i skrzyżowań. Poza terenami zainwestowanymi rezerwować należy dla modernizacji tych dróg, w zależności od rangi, pas terenu o szerokości 15-25 m.
 - d) Na rysunku Studium naniesiono istniejące i projektowane drogi z uwzględnieniem ich kategorii, z wydzieleniem dróg: krajowej, wojewódzkiej oraz dróg powiatowych i gminnych.
 - e) Na rysunku Studium określono podstawowy układ drogowy, z dopuszczeniem wyznaczania dodatkowych dróg w planach miejscowych lub na podstawie przepisów odrębnych.
 - f) Studium nie przesądza o klasie technicznej istniejących i projektowanych dróg oraz o miejscu lokalizacji istniejących i projektowanych skrzyżowań dróg publicznych lub zjazdów z dróg wewnętrznych na drogi publiczne – kwestie te są rozstrzygane w planach miejscowych.
 - g) Studium nie przesądza o funkcji istniejących i projektowanych dróg – mogą one stanowić drogi publiczne lub wewnętrzne.
 - h) Parametry i klasy techniczne dróg a także miejsca lokalizacji skrzyżowań dróg oraz zjazdów z dróg wewnętrznych na publiczne w planach miejscowych należy przyjmować w uzgodnieniu z zarządcami dróg, z uwzględnieniem przepisów odrębnych oraz istniejącego uzbrojenia i zabudowy terenów.
 - i) Linie kolejowe modernizowane będą w granicach terenów obecnie zarządzanych przez PKP. Nie jest przewidywana ich zasadnicza przebudowa.

- 2) Dla obszarów położonych w miejscowościach Kalina i Olszyna, wyróżnionych na rysunku Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, określa się następujące kierunki rozwoju komunikacji:

Obszar położony w miejscowości Kalina - wyróżniony na rysunku Studium symbolem 1/17:

Na rysunku Studium wyznaczono układ dróg - o łącznej długości ok. 3km. Obejmuje on:

- a) odcinki istniejących dróg urządzonych, z nawierzchnią asfaltową i utwardzoną,
- b) odcinki dróg gruntowych, stanowiących dojazd do pól,
- c) odcinek drogi leśnej, gruntowej.

W części drogi te są wydzielone geodezyjnie i stanowią własność gminy Herby, w części są nie wydzielone geodezyjnie i stanowią własność osób fizycznych lub Skarbu Państwa. Wyznaczone na rysunku Studium drogi włączone są poprzez istniejące zjazdy lub skrzyżowania do drogi wojewódzkiej (ulicy Lompy).

Wyznaczony układ dróg ma służyć jako

- a) dojazd do przylegających nieruchomości przeznaczonych do zabudowy oraz do gruntów rolnych lub leśnych,
- b) lokalne połączenie drogowe między miejscowościami Kalina i Olszyna.

W planach miejscowych należy ustalić funkcję, klasę techniczną i parametry dróg w uzgodnieniu z zarządcami dróg, z uwzględnieniem: przepisów odrębnych, istniejących podziałów geodezyjnych oraz istniejącego i projektowanego uzbrojenia.

Obszar położony w miejscowości Olszyna - wyróżniony na rysunku Studium symbolem 2/17:

Obsługa komunikacyjna – w oparciu o przylegającą od strony północnej drogę gminną – ulicę Jałowcową, włączoną poprzez istniejące skrzyżowanie do drogi wojewódzkiej (ulicy Lompy).

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- 1) Dla terenu gminy przyjmuje się następujące kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., wraz z niezbędnym ich uaktualnieniem):

a) Zaopatrzenie w wodę

Bilans zapotrzebowania na wody pitne i przemysłowe.

Zgodnie z przyjmowanymi kierunkami rozwoju gminy, w perspektywie 20-letniej ilość osób zamieszkujących gminę może ulec nieznacznemu zwiększeniu lub należy liczyć się z utrwaleniem aktualnej tendencji do stabilizacji liczby mieszkańców.

Dla potrzeb bilansu wody przyjęto poziom 7000 mieszkańców.

Jednocześnie wzrosła rola usług i zakładów użyteczności publicznej.

Szacunkowo (dla potrzeb bilansu wody) przyjmuje się że zapotrzebowanie to będzie proporcjonalne do liczby ludności.

W tym okresie wzrost przemysłu, w rozumieniu zapotrzebowania na wodę, wg przyjętych kierunków rozwoju gminy, będzie przypuszczalnie minimalny i prawdopodobnie nie przekroczy 5%.

Przy uwzględnieniu założeń przyjętych w studium, orientacyjny bilans zapotrzebowania na wodę w perspektywnym roku 2020 kształtować się będzie następująco:

7000 mieszkańców (w 2020 r.) $\times$ 0,15 m³/osobę/d = 1050 m³

5% zakłady użyteczności publicznej – 80 m³

Zużycie wody przez zakłady przemysłowe – 200 m³

razem zapotrzebowanie na wodę dla całej gminy wynosić będzie w roku 2020 około Q_{dtr} 1330 m³/d

Sieć wodociągowa oparta o ujęcia w Herbach zaopatruje również część Gminy Boronów.

Średnia dobowo ilość wody pobierana z wodociągu herbskiego przez Gminę Boronów wynosi ok. 300 m³/d.

Zapotrzebowanie na wodę z wodociągu herbskiego wynosić będzie w roku 2020 około 1630 m³/d.

Podane wartości są szacunkowe i przypuszczalnie mieszczą się w dolnych granicach błędu.

Istniejące udokumentowane zasoby wód podziemnych (około 4680 m³/d) z dużą rezerwą zaspokajają istniejące i perspektywiczne potrzeby na wodę pitną i przemysłową (zarówno w przypadku wzrostu mieszkańców do 8000 czy też w przypadku lokalizacji w granicach gminy nowych zakładów produkcyjnych zużywających większe ilości wody, niż założono w przeprowadzonym bilansie).

b) Gospodarka ściekowa

Zgodnie z danymi zawartymi w wyznaczonych dla Gminy Herby aglomeracjach ściekowych, łączna równoważna liczba mieszkańców wynosi 8 508.

Istniejące oczyszczalnie w Herbach i w Lisowie zapewniają oczyszczanie ścieków dla 11 529 RLM (dane 2015r.).

Istniejące systemy oczyszczania i oczyszczalnie ścieków obejmują swym zasięgiem około 97% mieszkańców gminy.

Szacunkowy bilans ścieków dla perspektywnego okresu do 2020 r., można wyliczyć z bilansu zużycia wody, gdyż praktycznie wszystkie odbiorniki wody korzystać będą z wodociągu grupowego.

Można przyjąć, że ilość wody, która trafi do sieci kanalizacyjnej wyniesie 95% ilości zużywanej wody. Z tego wynika, że ilość ścieków w 2020 r. może wynieść:

Q_{dtr} ok. 1330 m³/d $\times$ 0,95 = ok. 1264 m³/d (2020 r.).

Istniejące oczyszczalnie mają obecnie przepustowość 1726 m³/d i w zupełności wystarczą do zaspokojenia potrzeb.

Istniejące oczyszczalnie w Herbach i w Lisowie posiadają rezerwę pozwalającą na dalsze przyjmowanie ścieków w miarę rozwoju gminy. W obowiązujących dokumentach planistycznych gminy, w miejscowości Olszyna wyznaczono teren dla lokalizacji oczyszczalni (rezerwa terenowa). Zakładana przepustowość oczyszczalni w Olszynie ma wynosić ok. 200 m³/d, z możliwością jej dalszej rozbudowy.

Decyzje o przyjętych rozwiązaniach należy podjąć po szczegółowej analizie uwarunkowań ekonomicznych - w szczególności poprzez rozbudowę kanalizacji ciśnieniowej.

c) Zaopatrzenie w gaz przewodowy

W związku z zrealizowaniem gazociągu wysokiego ciśnienia i możliwością lokalizacji stacji redukcyjno-pomiarowych, przewiduje się zaopatrzenie w to medium wszystkich zwartych terenów zabudowy mieszkaniowej oraz wybranych, rekreacyjnej i produkcyjnej. W pierwszym etapie przewiduje się w oparciu o istniejący gazociąg średniego ciśnienia (z kierunku Blachowni do miejscowości Herby) rozprowadzenie sieci gazowej w istniejącej sieci ulicznej miejscowości Herby.

d) Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejąca sieć linii średniego napięcia w zasadzie zapewnia prawidłowe rozprowadzanie energii. Konieczna może się okazać wymiana transformatorów na jednostki o większej mocy oraz realizacja dodatkowych dla obsługi projektowanych zespołów zabudowy w Lisowie, Kalinie, Olszynie oraz większych skupisk zabudowy rekreacyjnej.

Zapotrzebowanie energii elektrycznej na mieszkańca w okresie perspektywicznym określa się szacunkowo na 750 KWh rocznie co daje, w zależności od wariantu ludnościowego, 5 250 000 – 6 000 000 KWh/rok plus około 200 000-300 000 KWh/rok dla zabudowy rekreacyjnej.

Zapotrzebowanie na energię elektryczną dla celów niekomunalnych zależeć będzie od stopnia wykorzystania terenów ofertowych. Minimum należy przyjąć ok. 9 000 000 KWh/rok.

Łącznie szacowane zapotrzebowanie na energię wyniesie ok. 14 450 000 – 15 300 000 KWh/rok.

Ograniczenie zużycia energii można nastąpić poprzez modernizację obiektów i urządzeń, stosowanie energooszczędnych źródeł światła (lampy led) i montaż ogniw fotowoltaicznych.

SZCZEGÓŁOWE ZASADY ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

a) Zaopatrzenie w wodę poprzez podłączenie do istniejącej bądź przewidzianej do rozbudowy sieci wodociągowej; dopuszcza się realizację indywidualnych studni w miejscowości Cztery Kopy pod warunkiem zachowania wymaganej odległości od zbiorników na ścieki, gnojowni, pozytywnego wyniku badań sanitarnych i innych wymogów określonych w przepisach szczególnych.

b) Zasady odprowadzania wód opadowych:

- wody opadowe winne być odprowadzane do kanalizacji deszczowej lub na własny teren nieutwardzony; dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych do istniejących rowów odwadniających w sposób zapewniający czystość odbiorników wód,
- wody opadowe z powierzchni narażonych na zanieczyszczenia, w tym terenów produkcyjnych wymagają uprzedniego oczyszczenia do poziomu określonego w przepisach szczególnych,
- odprowadzenie i oczyszczenie wód opadowych z terenów dróg, zgodnie z przepisami o drogach publicznych.

c) Zasady odprowadzania ścieków:

- planuje się odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do istniejących oczyszczalni w Herbach i Lisowie poprzez zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej,
- do czasu budowy sieci kanalizacji sanitarnej lub dla terenów będących poza zasięgiem oczyszczalni (miejscowość Cztery Kopy), dopuszcza się stosowanie szczelnych bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia ścieków o pojemności nie mniejszej niż 14 dniowe zapotrzebowanie, z wywozem do oczyszczalni lub stosowanie indywidualnych oczyszczalni biologicznych po wykonaniu wodociągów i zaniechaniu korzystania ze studni kopanych,
- odprowadzenie ścieków do wód lub do ziemi musi spełniać warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014r. poz. 1800).

d) Zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez rozbudowę linii napowietrznych lub kablowych zgodnie z koncepcją zasilania uzgodnioną z Zakładem Energetycznym w oparciu o rozdzielnie GPZ i istniejące lub planowane stacje transformatorowe 15/04kV.

e) Zaopatrzenie w ciepło kotłowni indywidualnych z ograniczeniem emisji poprzez zastosowanie proekologicznych urządzeń grzewczych, preferowanie energii elektrycznej, gazu ziemnego, oleju opałowego i ograniczenia stosowania paliw stałych do nisko sprawnych technologii spalania.

f) Zaopatrzenie w gaz. Zakłada się zaopatrzenie w gaz przewodowy poprzez podłączenie miejscowości Lisów do stacji redukcyjnej w Kochanowicach, a miejscowości Herby do gazociągu średniego ciśnienia z terenu Gminy Blachownia. Gazociąg średniego ciśnienia może pójść także w kierunku wsi Olszyna i dalej w kierunku Gminy Boronów. Uzbrojenie w sieć gazową uzależnione jest jednak od warunków ekonomicznej opłacalności.

- g) Zaopatrzenie w sieć telekomunikacyjną stosownie do potrzeb, z dopuszczeniem wszystkich operatorów sieci, określa możliwość:
- lokalizacji sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i nowych technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej,
 - objęcia terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemem sieci internetowych – wojewódzkiej i krajowej,
 - rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.
- h) Zakłada się prowadzenie sieci infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających pasów drogowych. Dopuszcza się prowadzenie sieci infrastruktury technicznej, w uzasadnionych przypadkach na terenach rolnych, leśnych i innych - w uzgodnieniu z dysponentami tych terenów.
- i) Gospodarka odpadami.
 Należy przewidywać, że ilość odpadów będzie rosła głównie ze względu na ogólny wzrost odpadów na mieszkańca. Z przybliżeniem, w roku 2020 ilość odpadów przypadająca na jednego mieszkańca może wynosić 300 - 400kg rocznie. Przyjmując takie założenia, przy liczbie mieszkańców 7000, ilość powstających odpadów może wynieść: $7000 \times 0,3 \text{ mg} - 0,4 \text{ mg} = 2100 \text{ mg} - 2800 \text{ mg}$ rocznie (obecnie 1630 mg).
Zasady prowadzenia gospodarki odpadami reguluje w sposób szczegółowy ustawa o odpadach oraz ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
W granicach gminy nie przewiduje się lokalizacji składowiska, kompostowni lub spalarni odpadów.

2) Dla obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, określa się następujące kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej:

a) zaopatrzenie w wodę:

- w oparciu o istniejące wodociągi, z dopuszczeniem indywidualnych ujęć wód podziemnych, z zachowaniem przepisów Prawa wodnego, w szczególności z uwzględnieniem priorytetów i ograniczeń w korzystaniu z wód,
- system zaopatrzenia w wodę winien uwzględniać potrzeby ochrony przeciwpożarowej, w tym zabezpieczać możliwość czerpania wody do celów przeciwpożarowych.

b) gospodarka ściekowa:

- w oparciu o istniejący system kanalizacji zbiorczej i istniejące oczyszczalnie w Herbach oraz Lisowie,
- dopuszcza się zastosowanie rozwiązań indywidualnych (w szczególności dla odprowadzenia wód opadowych i deszczowych stanowiących ścieki), z zachowaniem przepisów Prawa wodnego oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- utrzymuje się możliwość realizacji oczyszczalni w Olszynie w przypadku występujących potrzeb w skali całej gminy, w oparciu o wyniki analiz techniczno-ekonomicznych i środowiskowych.

c) energetyka:

- zaopatrzenie w energię elektryczną i odprowadzanie wytworzonej energii - w oparciu o istniejące oraz projektowane sieci i urządzenia elektroenergetyczne, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo energetyczne oraz w ustawie o odnawialnych źródłach energii,
- zaopatrzenie w gaz - wymagana rozbudowa sieci gazowej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo energetyczne,
- zaopatrzenie w ciepło - rozwiązania indywidualne, z zastosowaniem wysokoefektywnych źródeł energii charakteryzujących się brakiem lub niskim poziomem emisji substancji do powietrza.

d) obsługa telekomunikacyjna - w oparciu o istniejące i projektowane linie i urządzenia telekomunikacyjne, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach z zakresu Prawa telekomunikacyjnego i ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

e) odprowadzenie wód opadowych i roztopowych - na własny teren nieutwardzony, z zastosowaniem urządzeń chłonnych lub retencyjnych, z dopuszczeniem odprowadzenia nadmiaru wód do rowów odwadniających.

f) gospodarka odpadami:

- postępowanie z wytworzonymi odpadami zgodnie z ustawą o odpadach oraz ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- nowe tereny dopuszczone do zabudowy wykluczone są z lokalizacji obiektów związanych ze zbieraniem, transportem, przetwarzaniem lub składowaniem odpadów.

5. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENÓW

- 1) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r.:
 - a) nie wyznaczono obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów,
 - b) w szczegółowych zasadach ochrony środowiska, z uwagi na ochronę walorów krajobrazowych, wprowadzono na terenie gminy zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych.
- 2) Na obszarach położonych w miejscowościach Kalina i Olszyna, wyróżnionych na rysunku studium, dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW w zakresie ograniczonym do urządzeń nie wymagających wyznaczenia w planach stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów sąsiadujących, a także nie powodujących uciążliwości dla otoczenia związanych z emisją zanieczyszczeń lub odorów, w granicach wyznaczonych na rysunku Studium:
 - a) terenów rolniczych wskazanych do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, w ograniczonym zakresie,
 - b) terenu projektowanej oczyszczalni – do czasu budowy oczyszczalni dopuszczonego do innych rodzajów zainwestowania, w tym do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, w ograniczonym zakresie.
- 3) W szczególności w granicach wymienionych powyżej terenów dopuszcza się lokalizację urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego (w tym paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych) oraz urządzeń wykorzystujących energię geotermalną (w szczególności jako źródła energii cieplnej), z wykluczeniem możliwości lokalizacji:
 - a) urządzeń wykorzystujących energię otrzymywaną z: biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów, w szczególności lokalizacji obiektów związanych z wytwarzaniem/przetwarzaniem lub spalaniem: biomasy, biogazu, biogazu rolniczego lub biopłynów,
 - b) elektrowni wiatrowych (urządzeń wykorzystujących energię wiatru innych niż mikroinstalacje),
 - c) obiektów wysokich, stanowiących dominanty przestrzenne.
- 4) W Studium nie wyznacza się jako odrębnego ustalenia stref ochronnych wymienionych w art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - określone na rysunku Studium granice wymienionych w pkt 2 terenów pokrywają się ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu wokół terenów dopuszczonych do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW.

6. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH LUB ZE WZGLĘDU NA ISTNIEJĄCE UWARUNKOWANIA

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI

OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M²

- 1) Gmina Herby przyjęła zasadę opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren całej gminy. Obecnie (2017r.) obszar gminy Herby – oprócz wyodrębnionych, niezabudowanych terenów położonych: w południowo-zachodniej części wsi Kalina o pow. 22,3 ha oraz w miejscowości Piłka o pow. 2,90 ha – jest objęty obowiązującymi planami miejscowymi.
- 2) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r. a także w granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wyznaczono:
 - a) obszarów, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania,
 - b) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów,
 - c) obszarów przestrzeni publicznej,
 - d) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

7. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

- 1) Obszar gminy Herby – oprócz wyodrębnionych, niezabudowanych terenów położonych: w południowo-zachodniej części wsi Kalina o pow. 22,3 ha oraz w miejscowości Piłka o pow. 2,90 ha – jest objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które konkretyzują ustalone w części tekstowej i na rysunku Studium kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu poszczególnych terenów – określając dla poszczególnych terenów dopuszczalny zakres zmian i ograniczenia zmian.
- 2) W granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana polityki przestrzennej i ustalenie nowych lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego:
 - a) dla inwestycji, których realizacja nie jest możliwa na podstawie dotychczas obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - warunkiem lokalizacji jest sporządzenie nowych planów miejscowych lub zmiana planów obowiązujących,
 - b) obszary objęte zmianą Studium nie wymagają zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, za wyjątkiem fragmentu drogi w miejscowości Kalina, w granicach gruntu zaliczonego do gruntów leśnych (teren o długości ok. 550m - dotyczy przypadku, gdy teren ten zostanie przeznaczony w planie miejscowym dla realizacji drogi innej niż droga leśna).

8. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

- 1) Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., do terenów mieszczących obiekty celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą:
 - a) urzędy i usługi podstawowe w zakresie oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji, parki skwery i cmentarze,
 - b) drogi powiatowe i drogi gminne, ścieżki rowerowe, wydzielone parkingi, dworce kolejowe, przystanki,
 - c) obiekty obsługujące infrastrukturę takie jak: ujęcia wodne, pompownie, stacje redukcji gazu, oczyszczalnie ścieków i przepompownie, maszty telefonii komórkowej,
 - d) sieć wodociągowa, kanalizacja deszczowa i sanitarna, elektryczna, telekomunikacyjna i gazowa.
- 2) W granicach obszarów objętych zmianą Studium, do obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą:
 - a) w miejscowości Kalina - tereny wyznaczone dla realizacji dróg gminnych,
 - b) w miejscowości Olszyna - teren wyznaczony dla lokalizacji oczyszczalni ścieków.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW ZAWIERAJĄCYCH ZADANIA RZĄDOWE, SŁUŻĄCE REALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU KRAJOWYM

- 1) Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., do terenów mieszczących inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym należą:
 - a) droga krajowa Nr 46 i droga wojewódzka Nr 905,
 - b) linie kolejowe: Częstochowa-Opole ze stacją kolejową w Herbach i Magistrala Węglowa ze stacją w Herbach Nowych,
 - c) Park Krajobrazowy "Lasy nad Górną Liswartą",
 - d) obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.
- 2) W granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana polityki przestrzennej i ustalenie nowych lokalnych zasad zagospodarowania, nie występują obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym).

10. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r. określono następujące obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk (wraz z uaktualnieniem):

KIERUNKI DZIAŁAŃ NIEZBĘDNE DO OCHRONY ŚRODOWISKA

1) Dla ochrony środowiska należy podjąć następujące działania:

- uporządkować gospodarkę ściekową na terenie całej gminy. Zrealizować istniejące plany sieci kanalizacyjnej i rozbudowy oczyszczalni. Opracować i wdrożyć projekty oczyszczania ścieków w pozostałych częściach gminy, nie posiadających planów koncepcyjnych czy technicznych,
- uporządkować gospodarkę ściekową w zlewni oczyszczalni w Herbach i ewentualnie zmodernizować oczyszczalnię,
- zreorganizować gospodarkę odpadami w gminie,
- opracować i przeprowadzić rekultywację „dzikich wysypisk”,
- wyznaczyć strefę ochrony pośredniej dla ujęcia grupowego wód podziemnych w Herbach,
- dążyć do gazyfikacji gminy i eliminować paleniska węglowe,
- przeprowadzić badania nad wpływem linii komunikacyjnych na środowisko. Podjąć działania na rzecz budowy obwodnicy Herb lub przynajmniej usprawnić ruch drogowy na drodze Nr 46,
- wprowadzić zakaz uruchamiania nowych osiedli bez wcześniejszej budowy sieci kanalizacyjnej ewentualnie budowy oczyszczalni,
- wprowadzić nakaz włączania do sieci kanalizacyjnej nowopowstających budynków mieszkalnych.

Podjęcie powyższych zadań powinno doprowadzić do poprawy istniejącego stanu środowiska w gminie i utrzymać stosunkowo mało zdegradowane środowisko przy realizacji planów rozwoju gminy.

2) Szczegółowe zasady ochrony środowiska:

- a) prowadzona działalność (usługowa, gospodarcza, rolnicza) nie może powodować emisji szkodliwej dla zdrowia, działalności ludzi lub stanu środowiska. Nie może powodować szkody w dobrach materialnych lub pogarszać walory estetyczne środowiska i nie może także kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska,
- b) oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością (związane z emisją gazów, pyłów, zapachów, hałasu, promieniowania itp., a także wynikające ze wzmożonego ruchu pojazdów) nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami terenu, do którego ma prawo prowadzący działalność z wyłączeniem inwestycji celu publicznego w zakresie łączności i radiofonii,
- c) w związku z koniecznością ochrony terenów przed hałasem wyznacza się dopuszczalny poziom hałasu, dla terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych, i wartości progowe określone w aktualnie obowiązujących przepisach z zakresu ochrony środowiska przed hałasem i wibracjami,
- d) wprowadza się ochronę przed możliwością zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - zakaz odprowadzania ścieków nieoczyszczonych bezpośrednio do gruntu lub wód powierzchniowych oraz nakaz oczyszczenia przed odprowadzeniem do odbiornika wód opadowych z miejsc narażonych na zanieczyszczenia ropopochodne oraz terenów produkcyjnych zgodnie z wymaganiami przepisów szczególnych,
 - na obszarach przewidzianych do objęcia kanalizacją sanitarną dopuszcza się stosowanie szczelnych zbiorników na ścieki, jako rozwiązanie tymczasowe,
 - obowiązuje zakaz rolniczego wykorzystywania ścieków komunalnych i produkcyjnych,
 - dla inwestycji mogących zanieczyszczać wody podziemne ustala się wymóg wyprzedzającego sporządzenie dokumentacji hydrologicznej, określającej warunki niezbędnego zabezpieczenia,
- e) dla ochrony powietrza atmosferycznego wprowadza się ograniczenia w stosunku do ogrzewania z wykorzystaniem paliw stałych,
- f) w zakresie odprowadzania wód opadowych:
 - planowana zabudowa i zagospodarowania działki nie może blokować spływu wód powierzchniowych, szczególnie w przypadku zagrożenia zalewaniem terenów sąsiednich,
 - na terenach zdrenowanych obowiązuje uzgodnienie rozwiązań ze służbą melioracyjną,
 - wprowadza się ochronę urządzeń melioracyjnych, w tym rowów, z zachowaniem wzdłuż nich pasa gruntu o szerokości min. 4,0 m dla umożliwienia prowadzenia prac konserwacyjnych,

- g) wprowadza się zakaz składowania odpadów komunalnych i produkcyjnych na obszarze gminy i ustala się zasady postępowania zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, w tym:
- wprowadza się obowiązek, w granicach każdej działki budowlanej, urządzenia miejsca na pojemniki służące do czasowego gromadzenia i segregacji odpadów, przekazywania ich właściwym jednostką prowadzącym ich utylizację,
 - usuwanie odpadów stałych na urządzone składowisko odpadów komunalnych spełniające wymogi ochrony środowiska,
 - w przypadku powstania odpadów stałych z grupy niebezpiecznych wprowadza się obowiązek ich selektywnego gromadzenia i przekazywania właściwym jednostkom prowadzącym ich utylizację,
 - dla jednostek prowadzących działalność gospodarczą wprowadza się wymóg posiadania uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie gospodarki odpadami,
 - przy lokalizowaniu, uzgadnianiu przedsięwzięć istniejących lub projektowanych na terenie objętym planem należy ustalić dla każdego z podmiotów sposób postępowania z odpadami z uwzględnieniem gromadzenia, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z przepisami wyżej cytowanej ustawy,
- h) dla inwestycji realizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów leśnych obowiązuje nakaz realizacji inwestycji zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi,
- i) wprowadza się nakaz zachowania normatywnej odległości projektowanej zabudowy od istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia,
- j) z uwagi na ochronę walorów krajobrazowych wprowadza się na terenie gminy zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych.
- 3) Bilans start i zysków dla ochrony środowiska, wynikający z przyjętych kierunków rozwojowych gminy:

Rozwój powodujący zwiększanie liczby ludności przebywającej na terenie gminy zawsze prowadzić będzie do negatywnego oddziaływania na środowisko.

Rozwój ten jest jednak koniecznością wynikającą z ogólnego rozwoju kraju.

Podejmowanie działań dla ochrony środowiska powoduje minimalizację tych negatywnych oddziaływań, a w niektórych przypadkach nawet poprawę istniejącej sytuacji.

W przypadku Gminy Herby, ukierunkowanej na rozwój rekreacji, wypoczynku i budownictwa jednorodzinnego z jednoczesną minimalizacją rozwoju przemysłu, wielkość negatywnego oddziaływania będzie niewielka.

Dużą rolę w utrzymaniu naturalnych ekosystemów może mieć położenie terenie Parku Krajobrazowego obejmującego swym zasięgiem całą gminę.

Przyjęcie i konsekwentna realizacja działań dla poprawy stanu środowiska przyrodniczego, likwidacja ognisk zanieczyszczeń, oraz konsekwentne przestrzeganie zasad gospodarowania, mogą w konsekwencji nawet poprawić obecny stan środowiska, szczególnie w zakresie czystości wód także czystości powietrza i klimatu akustycznego.

2) Dla obszarów objętych zmianą Studium dla których następuje zmiana polityki przestrzennej i ustalenie nowych lokalnych zasad zagospodarowania, określa się następujące zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NALEŻY:

- a) wprowadzić zróżnicowanie dotyczące przeznaczenia terenów oraz sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy, z uwzględnieniem istniejących: cieków wodnych, rowów, gruntów rolnych zmeliorowanych a także gruntów zadrzewionych położonych w sąsiedztwie terenów leśnych,
- b) wprowadzić w dostosowaniu do kompetencji, jakie posiadają organy gminy sporządzające plany, zgodnie z zakresem art. 15 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisami odrębnymi, ustalenia mające na celu ochronę środowiska, a w szczególności ochronę:
 - powietrza - w tym nakaz stosowania w prowadzonej działalności instalacji oraz technologii niskoemisyjnych zapewniających ograniczenie wielkości substancji odprowadzanych do powietrza,
 - wód powierzchniowych i podziemnych - w tym nakaz utwardzenia lub uszczelnienia powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem, a także ujęcia i zagospodarowania ścieków, w tym wód opadowych i roztopowych, zgodnie z przepisami z zakresu Prawa wodnego,
 - powierzchni ziemi - ograniczyć powierzchnię terenów dopuszczoną do zabudowy i utwardzenia oraz wprowadzić regulacje w zakresie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych,

- c) ze względu na położenie w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą należy w planach miejscowych:
 - uwzględnić ograniczenia prawne dotyczące terenu parku krajobrazowego zawarte w przepisach, a w szczególności zawarte w obowiązujących przepisach z zakresu ustawy o ochronie przyrody,
 - chronić walory krajobrazowe gminy, w szczególności poprzez:
 - ograniczenie wysokości obiektów budowlanych,
 - ochronę i kształtowanie terenów zieleni,
 - wprowadzanie ustaleń w zakresie kolorystyki obiektów budowlanych,
- d) ze względu na położenie w granicach lub w sąsiedztwie korytarzy ekologicznych wprowadzić:
 - regulacje umożliwiające przemieszczanie się dziko żyjących zwierząt, w szczególności poprzez wyznaczanie pasów zieleni wzdłuż istniejących rowów, dróg,
 - odpowiednie ustalenia dla ogrodzeń,
- e) dla ochrony przed zanieczyszczeniem środowiska i negatywnym oddziaływaniem na tereny sąsiadujące:
 - wprowadzić ograniczenia dla lokalizacji zabudowy mogącej powodować uciążliwości, w szczególności poprzez przeznaczenie terenu dla ściśle określonej działalności lub poprzez wprowadzenie zakazów dla lokalizacji działalności określonego rodzaju,
 - wykluczyć możliwość lokalizacji inwestycji kwalifikowanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
 - wykluczyć możliwość lokalizacji inwestycji mogących stwarzać uciążliwości dla otoczenia, takich jak:
 - zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
 - obiekty związane z prowadzeniem działalności związanej z gospodarowaniem odpadami,
 - bazy transportowe,
 - obiekty handlu targowiskowego, giełd towarowych,
 - obiektów sprzedaży: pojazdów ciężarowych, sprzętu budowlanego i rolniczego, komisów samochodowych,
- f) w przypadku lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW:
 - w granicach terenów wyznaczonych w studium do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, wydzielić tereny zieleni pełniące funkcje izolacyjne i umożliwiające przemieszczanie się dziko żyjących zwierząt, w szczególności wzdłuż rowów, dróg lub w sąsiedztwie lasów,
 - w przypadku lokalizacji paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych ograniczyć lub wyeliminować możliwość emitowania refleksów świetlnych przez te urządzenia (wprowadzić ustalenia dotyczące konieczności stosowania powłok antyrefleksyjnych),
 - określić rodzaj dopuszczonych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wykluczając możliwości lokalizacji:
 - urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wymagających wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów sąsiadujących, w tym elektrowni wiatrowych (urządzeń wykorzystujących energię wiatru innych niż mikroinstalacje),
 - urządzeń powodujących uciążliwości dla otoczenia związanych z emisją zanieczyszczeń lub odorów,
 - urządzeń wykorzystujących energię otrzymywaną z: biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów,
 - obiektów związanych z wytwarzaniem/przetwarzaniem lub spalaniem: biomasy, biogazu, biogazu rolniczego lub biopłynów,
 - określić parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, w sposób chroniący:
 - krajobraz (ograniczając wysokość urządzeń, eliminując obiekty wysokie, stanowiące dominanty przestrzenne),
 - powierzchnię ziemi (ustalając minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynną oraz sposób posadowienia urządzeń w ziemi),
 - dla ochrony krajobrazu wprowadzić pasy zieleni izolacyjnej – osłaniającej - od strony dróg publicznych oraz od strony terenów zabudowy mieszkaniowej.

- 3) TERENY PODLEGAJĄCE OCHRONIE (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., wraz z niezbędnym ich uaktualnieniem):
- a) Park Krajobrazowy "Lasy nad Górną Liswartą" (w granicach parku znajduje się cały obszar gminy):
 - został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz.Urz. Woj. Śląskiego Nr163 poz.3071),
 - dla obszaru parku do czerwca 2017r. nie uchwalono planu ochrony,
 - do czasu wejścia w życie planu ochrony parku krajobrazowego, obowiązują rygory określone dla parków krajobrazowych w ustawie o ochronie przyrody oraz dodatkowo rygory określone w w/w rozporządzeniu.
 - b) Rezerwat przyrody "Cisy w Łębkach":
 - został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 grudnia 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r., poz.6449)
 - dla rezerwatu przyrody Cisy w Łębkach Zarządzeniem nr 35/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 października 2010r. ustanowiono plan ochrony (Dz.Urz. Woj. Śląskiego Nr 229, poz.3345) - nie zawiera on wytycznych dotyczących planowania przestrzennego.
 - c) Rezerwat przyrody "Cisy nad Liswartą":
 - został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 grudnia 2016r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2016r., poz.6448)
 - dla rezerwatu przyrody Cisy nad Liswartą do końca 2015r. nie ustanowiono planu ochrony,
 - dla rezerwatu przyrody Cisy nad Liswartą Zarządzeniem nr 31/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 26 listopada 2013r. ustanowiono zadania ochronne- nie zawierają one wytycznych dotyczących planowania przestrzennego.
 - d) Pomniki przyrody ożywionej: lipa drobnolistna w Pietrzakach oraz pomnik przyrody nieożywionej - narzutowy głaz granitowy w Olszynie:
 - zostały ustanowione Rozporządzeniem nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994r. (Dz.Urz. Woj. Częstochowskiego z 1995r. Nr 2 poz.16) zmienionym Rozporządzeniem nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 2 lutego 1996r. (Dz.Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 2 poz. 5)
 - dla ochrony pomników przyrody obowiązują rygory ustalone w w/w rozporządzeniu.
 - e) Pomnik przyrody - lipa drobnolistna w miejscowości Hadra:
 - został ustanowiony uchwałą nr XII/171/08 Rady Gminy Herby z dnia 19 lutego 2008r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego nr 65, poz. 1473),
 - dla ochrony pomnika przyrody obowiązują rygory ustalone w w/w uchwale.
 - f) Użytek ekologiczny "Bagienko w Pietrzakach":
 - został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 9/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 28 lutego 2002 r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego Nr 17, poz.529),
 - dla ochrony użytku ekologicznego obowiązują rygory ustalone w w/w rozporządzeniu.
 - g) Obszar Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027:
 - został ustanowiony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z 10 stycznia 2011 r.
 - dla obszaru Natura 2000 Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach sporządziła Założenia do sporządzenia projektu zadań ochronnych,
 - do czasu ustanowienia planu zadań ochronnych lub planu ochrony, obszar Natura 2000 jest chroniony przepisami prawa ochrony środowiska i ustawy o ochronie przyrody.
 - h) Lasy ochronne - chronione przepisami ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
 - i) Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej - chronione przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
 - j) Dno doliny Liswarty i jej głównych dopływów, Olszynki i Turzy - stanowiące korytarze ekologiczne - powinny być chronione przed zainwestowaniem a także przed zalesianiem w tradycyjnej formie. Zadrzewienia powinny być wprowadzane jedynie jako pasma wzdłuż strumieni, bądź w formie nawiązującej do naturalnych lasów nadrzecznych o charakterze łęgów i olsów. Istniejące zalesienia o innym charakterze, w miarę wyrębu, powinny być również przebudowywane pod tym kątem, a następnie uznawane za użytki ekologiczne. Zapewni to przepływ mas powietrza oraz nie zakłóci migracji fauny. Ochrona tych terenów następuje w ograniczonym zakresie na podstawie ustawy prawo wodne; wskazane jest wprowadzenie ochrony dla tych terenów w planach miejscowych.

11. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

- 1) Dla terenu gminy określa się obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., wraz z niezbędnym ich uaktualnieniem):

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ:

- a) stanowiska archeologiczne posiadające KESA (13 stanowisk),
- b) zachowane zespoły obiektów / terenów będących zabytkami nieruchomymi, obejmujące:
 - obszar zainwestowania z przełomu XIX/XX w. w miejscowości Herby,
 - rów przeciwczołgowy, fragment fortyfikacji polowych z okresu II wojny światowej,
 - drogi historyczne: drogi graniczne i droga napoleońska.

OBIEKTY ZABYTEKOWE:

W granicach gminy Herby znajdują się:

- a) 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków - obejmujące zabudowania folwarczne z 1 poł. XIX w. w miejscowości Hadra, składające się ze: spichrza, obory i budynku administracyjnego; do rejestru wpisano wyłącznie same zabudowania – ochroną nie objęto otoczenia zabytków.
- b) 56 obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków (w tym obiekty z rejestru zabytków):

w miejscowości Herby:

- kościół parafialny, ul. Katowicka,
- budynek Urzędu Gminy, dawny budynek Dyrekcji Kolei Wschodniopruskiej, ul. Lubliniecka 33,
- budynek pruskiej komory celnej, ul. Lubliniecka 31
- budynek rosyjskiej komory celnej, ul. Lubliniecka 38,
- budynek młodzieżowego ośrodka wychowawczego, ul. Lubliniecka 10,
- budynek dworca kolei wschodniopruskiej, ul. Dworcowa,
- budynek dworca PKP; Herby ul. Wieczorka 11,
- budynek dworca kolei Wschodniej; ul. Lubliniecka 11,
- wieża wodna; ul. Wieczorka 11,
- wieża wodna kolei Wschodniopruskiej; Herby ul. Krótka,
- budynek mieszkalny; ul. Lubliniecka 64 (obecnie bank spółdzielczy),
- budynek GS d. budynek mieszkalny; ul. Lubliniecka 68/70,
- budynek mieszkalny ul. Lubliniecka 68,
- budynek mieszkalny ul. Lubliniecka 72,
- budynki mieszkalne ul. Leśna: 2, 4, 6, 8, 10

w miejscowości Braszczok:

- były posterunek graniczny; Braszczok 4 (obecnie budynek socjalny),
- dawna szkoła; Braszczok 8,
- budynek mieszkalny – dawny folwark; Braszczok 7,

w miejscowości Chwostek:

- budynek mieszkalno-inwentarski, pofolwarczny, ul. Karola Miarki 7,
- budynek mieszkalny ul. Gustawa Morcinka 75,

w miejscowości Hadra:

- kaplica św. Anny; ul. Piaskowa,
- była szkoła - budynek parafii; ul. Piaskowa 27,
- czworak, ul. Koszęcińska,

w miejscowości Kalina:

- kaplica; skrzyżowanie ul. Lipowej i ul. Lompy,
- siedziba Dyrekcji Parków Krajobrazowych, d. szkoła; ul. Szkolna/Lompy,
- budynek mieszkalny ul. Lompy 19,

w miejscowości Lisów:

- kaplica św. Jana Nepomucena; ul. Stawowa/ Krótka/Wiejska,
- krzyż żeliwny na miejscu d. kościoła; ul. Stawowa,
- budynek pałacu; ul. Wiejska 3,
- budynek dworca kolejowego; ul. Dworcowa 1,
- dom, dawna rzeźnia, ul. Stawowa 57,
- dom mieszkalny, d. pruska komora celna; ul. Częstochowska 18,

w miejscowości Łebki:

- leśniczówka; Łebki 11,
- budynek mieszkalny nr 1,
- budynek mieszkalny nr 6,
- budynek mieszkalny nr15,
- budynek mieszkalny nr19,
- budynek mieszkalny nr 20,

w miejscowości Mochała:

- budynek administracyjno-mieszkalny; ul. Fabryczna 5,
- pozostałości parku; ul. Fabryczna,

w miejscowości Olszyna:

- kościół parafialny; ul. Klonowa,
- cmentarz parafialny; ul. Klonowa,
- dawna szkoła; ul. Klonowa 10,
- dawna pruska komora celna, obecnie plebania; ul. Klonowa 7,
- budynek mieszkalny; ul. Jałowcowa 2,
- głąz narzutowy w miejscu dawnej kaplicy grobowej; ul. Jałowcowa.

w miejscowości Pietrzaki: krzyż żeliwny; ul. Częstochowska,

w miejscowości Turza:

- budynek mieszkalny, drewniany; Turza 1,
- krzyż przydrożny z 1934 r.

USTALENIA OCHRONNE

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszar poszczególnych stref lub obiekty zabytkowe z najbliższym otoczeniem położonych poza strefami, należy uwzględnić rygory wynikające z wytycznych konserwatorskich.

- 2) W granicach gminy Herby nie ustanowiono gminnego programu opieki nad zabytkami oraz parku kulturowego, nie występują zabytki uznane za pomnik historii.
- 3) W obowiązującym planie miejscowym obejmującym większość obszaru gminy Herby, przyjętym uchwałą Nr XXV/224/05 z dnia 28 lutego 2005r. określono w sposób szczegółowy zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, dla wyznaczonych w planie:
 - a) stref ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego,
 - b) stref ochrony konserwatorskiej historycznego krajobrazu kulturowego,
 - c) stref obserwacji archeologicznej,
 - d) obiektów podlegających ochronie – wpisanych do rejestru zabytków i znajdujących się w zaktualizowanej ewidencji Delegatury Śląskiego Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Częstochowie i gminnej ewidencji zabytków (łącznie 56 obiektów).
- 4) W aktualnym stanie prawnym, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, poprzez określenie rozwiązań niezbędnych dla zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu a także ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami; w szczególności ochrona ta ma objąć zabytki nieruchome wpisane do rejestru i ich otoczenia a także inne zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.
- 5) Ustalenia studium dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami nie stanowią prawnej formy ochrony zabytków.
- 6) W granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie występują zabytki nieruchome (obiekty lub obszary) wpisane do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków. Sposób kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów objętych zmianą studium (zgodnie z kierunkami zagospodarowania terenów ustalonymi w zmianie studium), nie będzie powodować żadnego negatywnego wpływu na istniejące zabytki nieruchome położone na terenach sąsiadujących.

12. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ORAZ OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

- 1) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r. nie wyznaczono:
 - a) granic obszarów osuwania się mas ziemnych,
 - b) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
- 2) W obowiązującym planie miejscowym obejmującego większość obszaru gminy Herby, przyjętym uchwałą Nr XXV/224/05 z dnia 28 lutego 2005r.:
 - a) nie wyznaczono obszarów osuwania się mas ziemnych,
 - b) na rysunku planu wyznaczono wzdłuż Liswarty granicę strefy bezpośrednich zagrożeń powodziowych "ZZ". W części tekstowej planu wprowadzono ustalenia dla doliny Liswarty, dla obszarów narażonych na bezpośrednie zagrożenia powodziowe - przywołując ówczesne obowiązujące ograniczenia i zakazy wynikające z przepisów Prawa wodnego.
- 3) W aktualnym stanie prawnym, w granicach gminy Herby:
 - a) nie wyznaczono obszarów osuwania się mas ziemnych,
 - b) tereny położone w dolinie Liswarty są położone w granicach:
 - obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o wysokim prawdopodobieństwie powodzi (wynoszącym 10% - raz na 10 lat),
 - obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (wynoszącym 1% - raz na 100 lat),
 - obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi o niskim prawdopodobieństwie powodzi (o prawdopodobieństwie wystąpienia =0,2% - raz na 500 lat),
 - c) granice obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi określono na rysunku studium; obejmują one jedynie części pojedynczych nieruchomości zabudowanych w miejscowościach: Braszczok, Tanina, Chwostek, Piłka i Mochała - w większości obejmują one istniejące grunty leśne lub niezabudowane grunty rolne (w większości zadrzewione),
 - d) obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz .U. z 2016r. poz. 1938).
- 4) W granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią stosuje się odpowiednio do rodzaju planowanej inwestycji ograniczenia, o których jest mowa w przepisach ustawy Prawo wodne, obejmujące w szczególności zakaz: gromadzenia odchodów zwierzęcych, środków chemicznych i innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku odpadów oraz lokalizacji nowych cmentarzy. Nie są to normy bezwzględne - w przepisach Prawa wodnego określono zasady uzyskiwania zgód na wykonanie określonych robót i czynności na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (spraw rozstrzyganych w postępowaniach indywidualnych), ponadto wprowadzono szereg dopuszczeń, związanych z realizacją inwestycji takich jak drogi rowerowe, szlaki turystyczne czy też dopuszczeniem robót służących ochronie przeciwpowodziowej lub związanych z regulacją lub utrzymaniem wód. Przy sporządzaniu planów miejscowych, istnieje obowiązek przedstawienia informacji o zasadach zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wynikających z przepisów Prawa wodnego, w tym w zakresie obowiązujących zakazów, a także uwzględnienie aktualnie obowiązującego planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią powinno wprowadzić się zakaz wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym zakazy w zakresie budowy obiektów budowlanych i urządzeń wodnych, sadzenia drzew i krzewów, zmiany ukształtowania terenu lub składowania materiałów a także lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- 5) Wprowadzone przez przepisy Ustawy Prawo wodne w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zakazy mają charakter powszechny i obowiązują niezależnie od ustaleń wprowadzonych w dokumentach planistycznych gmin (studiach uwarunkowań i planach miejscowych).
- 6) W granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią objętych obowiązującymi planami miejscowymi (dotyczy terenów gminy Herby) istnieje konieczność uzyskania na etapie wniosku o pozwolenie wodnoprawne i pozwolenia na budowę decyzji zwalniającej z zakazów wprowadzonych przepisami Prawa wodnego.
- 7) W granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie występują prawnie ustanowione obszary osuwania się mas ziemnych oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI OBSZARY ZDEGRADOWANE

- 1) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., w części graficznej nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, nie wyznaczono również obszarów zdegradowanych. W części tekstowej, w tym zakresie wymaganych przekształceń, wprowadzono następujące ustalenia:
Kierunki rozwoju gminy zostały opracowane przy uwzględnieniu konieczności poprawy sytuacji w zakresie życia mieszkańców we wszystkich jego elementach. Koncepcja rozwoju oparta o naturalny przyrost ludności gminy i zachowawczy charakter przekształceń przestrzennych, w obrębie układu urbanistycznego, rozwoju funkcji usługowej i działalności gospodarczej oraz funkcji turystycznej. Rozwój układu urbanistycznego gminy polegać będzie głównie na uzupełnianiu, intensyfikacji i rewaloryzacji istniejącej zabudowy. Największy rozwój powinien nastąpić w budownictwie mieszkaniowym. Dla poprawy ładu przestrzennego gminy konieczne jest uporządkowanie istniejącej zabudowy oraz umożliwienie jej dalszego rozwoju. W wyniku tak sformułowanej koncepcji rozwoju gminy przyjmuje się:
 - a) Rozwój ośrodka usługowego w Herbach i Lisowie, głównie przez koncentrację usług.
 - b) Dążenie do ukształtowania zintegrowanego organizmu osadniczego w skali gminy i sołectw.
 - c) Przekształcenie w obrębie obszarów istniejącej sieci osadniczej o charakterze porządkującym, eliminującym elementy uciążliwe.
 - d) Architektura projektowanych obiektów powinna nawiązywać do otoczenia i sąsiedniej zabudowy w celu zachowania harmonii przestrzennej.
 - e) Ograniczenie wysokości projektowanych obiektów mieszkalnych jednorodzinnych do 2-ch kondygnacji z zaleceniem projektowania wysokich dachów z pochyleniem 30°- 45°.
 - f) W razie rewaloryzacji i modernizacji obiektów zabytkowych powinno się zachować istniejącą formę architektoniczną zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- 2) W granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego nie występują obszary zdegradowane oraz wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

14. GRANICE OBSZARÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

- 1) W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r., w części graficznej nie wyznaczono granic obszarów zamkniętych i ich stref ochronnych - na rysunku studium oznaczono przebieg linii kolejowych. W części tekstowej wprowadzono w tym zakresie następujące ustalenia:
Na terenie gminy terenami zamkniętymi są istniejące linie kolejowe w granicach ewidencyjnych własności PKP. Z uwagi na hałas komunikacyjny konieczne jest uwzględnienie ograniczeń i wymogów na terenach przyległych w stosunku do zabudowy mieszkaniowej jak:
 - a) Zakaz budowy w odległości mniejszej niż 20 m od granicy terenów kolejowych.
 - b) Dla zabezpieczenia odpowiedniego klimatu akustycznego zastosowanie pasa zieleni izolacyjnej z drzew i krzewów zimozielonych i stosowanie okien z izolacją akustyczną.
 - c) Zaleca się budowę domów mieszkalnych w odległości większej niż 50 m od torów kolejowych.
- 2) W granicach gminy Herby, do obszarów zamkniętych zalicza się tereny kolejowe, dla których nie ustanowiono stref ochronnych.
- 3) W granicach obszarów objętych zmianą Studium dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie występują obszary zamknięte lub strefy ochronne obszarów zamkniętych.

15. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH OBSZARY FUNKcjONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2011r. a także w granicach obszarów objętych zmianą Studium, dla których następuje zmiana Kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie wyznaczono:

- 1) obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- 2) obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych,
- 3) obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

UZASADNIENIE

1. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

- 1) Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmujące obszar gminy Herby, przyjęte uchwałą Nr XXIII/249/02 Rady Gminy Herby z dnia 27 marca 2002r., zostało zmienione uchwałą nr VII/82/11 Rady Gminy Herby z dnia 21 czerwca 2011r. w sprawie zmiany fragmentów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Herby.
- 2) Obecna zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ma na celu:
 - a) dokonanie zmiany polityki przestrzennej i ustalenie nowych lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego w granicach dwóch obszarów położonych w miejscowościach Kalina i Olszyna, z wyznaczeniem obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW (w zakresie ograniczonym do urządzeń nie wymagających wyznaczenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów sąsiadujących, a także nie powodujących uciążliwości dla otoczenia związanych z emisją zanieczyszczeń lub odorów). Granice obu obszarów wyróżniono na rysunku Studium a część tekstowa Studium określająca Kierunki zagospodarowania przestrzennego została uzupełniona o odrębne ustalenia dla tych obszarów,
 - b) dostosowanie Studium do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań. Uwarunkowania wymienione w art.10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym od 2002r. uległy częściowej zmianie. Wynika to z dokonanej zmiany przepisów dotyczących bezpośrednio lub pośrednio problematyki studium a także ze zmiany poszczególnych programów i planów dotyczących obszaru gminy Herby – w tym również ze względu na sporządzenie po 2002r. nowych planów miejscowych. W dużej części jest to również wynik zrealizowania w granicach gminy nowej zabudowy, w tym szeregu inwestycji dotyczących komunikacji oraz infrastruktury technicznej i społecznej. Weryfikacja uwarunkowań nie ma bezpośredniego przełożenia na przyjęte dotychczas w granicach gminy Herby kierunki zagospodarowania przestrzennego - nie powoduje konieczności zmiany kierunków lub wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania poszczególnych terenów. Aktualizacja części określającej uwarunkowania ma jedynie znaczenie formalne – pozwala na dostosowanie informacji zawartych w Studium do aktualnego stanu prawnego. Wójt Gminy sporządzający projekt Studium ma obowiązek uwzględnić wszystkie aktualnie występujące uwarunkowania, jako czynniki występujące obiektywnie, jednak ta część, zgodnie z art.12 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie stanowi przedmiotu rozstrzygania przez organ uchwalający Studium - Rada Gminy nie ma uprawnień do decydowania, czy i w jakim zakresie, występujące uwarunkowania mają być ujawnione w Studium,
 - c) w celu dostosowania zgodnie z art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustaleń Studium do aktualnego stanu prawnego, wprowadzono niezbędne zmiany, tak aby informacje w Studium (jako całości) były aktualne i spójne, poprzez:
 - aktualizację części Studium określającej uwarunkowania, o których jest mowa w art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności uwzględniających dokonane od 2002r. zmiany w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów, z dokonaniem niezbędnych uzupełnień i zmian w części tekstowej oraz sporządzeniem nowej, zbiorczej planszy, określającej występujące uwarunkowania w formie graficznej,
 - niezbędną zmianę części tekstowej określającej Kierunki zagospodarowania przestrzennego – poprzez zredagowanie jej zgodnie z wymaganiami art. 9 ust. 3a oraz art. 10 ust. 2, 2a i 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z wprowadzeniem uzupełnień lub zmian w stosunku do treści, które w stosunku do zapisów zawartych w opracowaniu z 2011r. stały się nieaktualne (np. informacji dotyczących: dróg, uzbrojenia, zasad gospodarowania odpadami, obiektów i obszarów chronionych przez przepisy odrębne), z wykreśleniem dotychczasowego zapisu zakazującego prowadzenia chowu zwierząt w systemie bezściółkowym (dotychczasowe ustalenia umieszczono w ramach, z wyróżnieniem wprowadzonych zmian kursywą; dodatkowe nowe ustalenia zostały jednoznacznie wyodrębnione i umieszczone poza ramkami),
 - d) opracowanie w formie elektronicznej rysunku Studium określającego Kierunki zagospodarowania przestrzennego, z przeniesieniem dotychczasowej treści sporządzonej w tradycyjnej formie, z niezbędną aktualizacją uwarunkowań w tym z uwzględnieniem aktualnych danych zawartych w ewidencji gruntów oraz dotyczących przeznaczenia i zagospodarowania terenów (zgodnie z wymaganiami art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

- 3) W zmianie Studium z 2011r. kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów (w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz wyłączonych spod zabudowy), a także wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę, określono na podstawie przeprowadzonych wcześniej analiz ekonomicznych, środowiskowych i prognoz demograficznych. Przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy brano pod uwagę możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.
- 4) Zgodnie z wymaganiami art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy dokonywaniu zmian sporządzonych na podstawie uchwały nr XXXIII/319/14 Rady Gminy Herby z dnia 25 czerwca 2014r. zmienionej uchwałą nr XV/153/16 z dnia 1 czerwca 2016r., wprowadzono do dotychczas obowiązującego Studium niezbędne zmiany w zakresie wymienionym powyższym pkt 2, tak aby informacje zawarte w Studium (jako całości) były aktualne, pełne i spójne, stanowiąc rzetelną podstawę do podejmowania działań planistycznych przez organy gminy. W obecnej zmianie Studium:
- wyznaczono tereny, które potencjalnie mogą służyć dla lokalizacji urządzeń produkujących energię z OZE w zakresie ograniczonym do fotowoltaiki i geotermii - urządzeń nie powodujących ograniczeń w zagospodarowaniu terenów przylegających;
 - dokonano niewielkich regulacji granic istniejącej zwartej zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej z usługami w Kalinie - użytkowanych jako tereny mieszkaniowe lub przeznaczonych do zabudowy mieszkaniowej, położonych przy istniejących drogach i w pełni uzbromionych;
 - zrezygnowano z wyznaczania terenu ofertowego przeznaczonego dla różnego rodzaju zainwestowania – ze względu na występujące uwarunkowania przyrodnicze;
 - wyznaczono w miejscowości Kalina układ dróg gminnych o łącznej długości ok. 3km (obejmujących istniejące drogi urządzone i gruntowe, w części nie wydzielone geodezyjnie), w tym: ok. 410m stanowi nie wydzielona istniejąca droga gruntowa (własność osób fizycznych), ok. 550m stanowi nie wydzielona istniejąca gruntowa droga leśna (własność Skarbu Państwa - istnieje możliwość zamiany położonych w tym rejonie gruntów własności gminy ze Skarbem Państwa).
- 5) W obecnej zmianie Studium nie wyznaczono nowych terenów zabudowy mieszkaniowej lub zabudowy o innej funkcji, dla obsługi której gmina jest zobowiązana wykonać jako zadanie własne: nowe drogi i infrastrukturę techniczną oraz społeczną.
- 6) Zestawienie powierzchni terenów w Kalinie i Olszynie wyróżnionych na rysunku Studium:

lp	funkcje terenów	pow.	uwagi
obszar w miejscowości Kalina - wyróżniony na rysunku symbolem 1/17:			
1	tereny zabudowy: mieszkaniowe lub zagrodowej z usługami	0,4ha	zachowanie przeznaczenia terenu szacowana p.u. nowej zabudowy – 200- 267m ²
		0,2ha	teren o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (dla 1 mieszkania) szacowana p.u. nowej zabudowy – 100- 133m ²
2	terenów ofertowych dla różnych rodzajów zainwestowania	— 2,9ha	rezygnacja z przeznaczenia terenu na cele budowlane (szacowana p.u. zabudowy - 2900m ²) – teren przeznaczony do zalesienia
3	tereny rolnicze wskazane do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW	28,6ha	zmiana przeznaczenia terenów rolnych na południe od zabudowań wsi Kalina (brak możliwości oszacowania powierzchni użytkowej zabudowy)
obszar w miejscowości Olszyna - wyróżniony na rysunku symbolem 2/17:			
1	teren projektowanej oczyszczalni, dopuszczony do innych rodzajów zainwestowania, w tym do rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW	3,1ha	w studium z 2011r. teren w całości przeznaczony do zabudowy - dla oczyszczalni ścieków; zmiana studium umożliwia wykorzystanie gospodarcze terenu do czasu budowy oczyszczalni (brak możliwości oszacowania powierzchni użytkowej zabudowy)
	łącznie	29,4ha	w tym 25,9 ha nowych terenów (w m. Kalina)

- 7) Przyjęte rozwiązania w zmianie Studium są oparte o przeprowadzone analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Zgodnie z wynikami przeprowadzonych analiz, o których jest mowa w art. 10 ust.1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

analizy ekonomiczne	a) realizacja zmian zagospodarowania będących konsekwencją dokonanej zmiany Studium nie jest uwarunkowana realizacją przez gminę: - dróg; wyznaczony w zmianie studium układ dróg w Kalinie obejmuje drogi, w stosunku do których gmina musi niezależnie od zmiany studium przeprowadzić regulacje terenowo-prawne – nie są to drogi, których realizacja warunkuje możliwość powstania inwestycji - inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej; wyznaczone tereny do zabudowy są obsługiwane w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej (są w pełni uzbrojone) b) realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii może poprawić warunki zaopatrzenia w energię c) występujące grunty rolne mają bardzo niską przydatność prowadzenia produkcji rolniczej – istnieje konieczność proponowania w studium innych form wykorzystania tych terenów (w tym poprzez lokalizację na tych terenach urządzeń produkujących energię z OZE) d) realizacja inwestycji na terenach objętych zmianą kierunków zagospodarowania: - może przynieść dodatkowe dochody dla budżetu gminy - może stanowić alternatywne źródło zaopatrzenia w energię - może sprzyjać rozwojowi innych inwestycji w rejonie zmian
analizy środowiskowe	a) w granicach gminy Herby występują znaczące ograniczenia wynikające z potrzeby ochrony środowiska (w tym: bardzo duży udział gruntów leśnych oraz konieczność ochrony cennych elementów przyrodniczych - Parku Krajobrazowego, obszarów Natura 2000, rezerwatów, użytku ekologicznego, licznych wód powierzchniowych – zbiorników i cieków wodnych) b) stan środowiska terenów objętych zmianą studium sprzyja zagospodarowaniu terenów w sposób zaproponowany w zmianie studium – realizacja projektowanych inwestycji nie spowoduje zanieczyszczenia środowiska i nie wpłynie negatywnie na chronione elementy środowiska, w tym nie wpłynie negatywnie na krajobraz c) w wyniku przeprowadzonych analiz środowiskowych zrezygnowano z terenu przeznaczonego na cele inwestycyjne (teren ofertowy)
analizy społeczne	realizacja inwestycji na terenach objętych zmianą kierunków zagospodarowania: - nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia ludzi - może stanowić alternatywne źródło dochodów dla lokalnej społeczności - może stanowić racjonalny sposób wykorzystania gruntów rolnych, w tym dla gruntów rolnych niższych klas bonitacyjnych - pozwoli na regulację stanu terenowo-prawnego istniejących dróg
prognozy demograficzne	a) realizacja urządzeń produkujących energię z OZE nie jest powiązana z wynikami prognoz demograficznych b) zmiana dot. zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami obejmuje tereny zwartej zabudowy (nie są to nowe tereny rozwojowe dla tych funkcji); zmiana ma znaczenie regulacyjne; powierzchnia terenu (łącznie 0,6 ha) ma znaczenie marginalne w stosunku do powierzchni wyznaczonych na ten cel w obowiązującym studium (zwiększenie powierzchni poniżej 0,1%)
możliwości finansowania przez gminę służących realizacji zadań własnych gminy:	realizacja zmiany zagospodarowania będąca konsekwencją dokonanej zmiany studium nie jest uwarunkowana realizacją inwestycji zaliczanych do zadań własnych gminy
sieci komunikacyjnej	Gmina Herby posiada bardzo dobre warunki w zakresie obsługi komunikacyjnej
infrastruktury technicznej	oraz infrastruktury technicznej i społecznej; gmina Herby ma znakomite
infrastruktury społecznej	wskaźniki w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków

8) Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Uwagi ogólne

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby (uchwała Nr XXIII/249/02 Rady Gminy Herby z dnia 27 marca 2002r.) nie zawierało bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę; w zmianie Studium (uchwała nr VII/82/11 Rady Gminy Herby z dnia 21 czerwca 2011r.) przeprowadzono analizę zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową; przy obliczeniach tych przyjęto dwa warianty – bez zwiększenia liczby mieszkańców (potrzeba zapewnienia 2200 - 2300 mieszkań, przy wskaźniku 3,3 osoby na mieszkanie) oraz przy zwiększeniu liczby mieszkańców (potrzeba zapewnienia 2500 mieszkań, przy wskaźniku 3,2 osoby na mieszkanie); dla określenia zapotrzebowania na tereny budowlane przyjęto potrzebę realizacji około 400 nowych mieszkań - około 400 budynków (określono zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe 40 ha); jak wynikało z przeprowadzonych w 2011r. analiz, tereny budowlane określone w studium dają możliwość wydzielenia łącznie ok. 1150 nowych działek - w miejscowości Lisów (400 działek) oraz Chwostek, Olszyna, Kalina oraz Hadra-Mochała (po 100-150 działek); jednocześnie wykazano brak nowych terenów budowlanych w miejscowości Herby (wskazano na możliwość wyznaczenia takich terenów poprzez wyznaczenie dużych działek leśnych po północnej stronie miejscowości),
- b) jak wynika z przeprowadzonych analiz ekonomicznych i społecznych:
- istotnym problemem na terenie gminy jest brak miejsc pracy, szczególnie dla kobiet; gmina posiada korzystne wskaźniki dotyczące aktywności gospodarczej; wzdłuż drogi krajowej nr 46 zlokalizowanych jest szereg zakładów produkcyjnych – brak jest rezerw terenowych dla rozwoju tej działalności w rejonie miejscowości Herby, brak wyznaczenia terenów dla prowadzenia działalności w poszczególnych miejscowościach (np. w oparciu o drogi wojewódzkie i powiatowe),
 - na znaczących obszarach gminy występują niekorzystne warunki dla prowadzenia produkcji rolnej, gmina ma bardzo wysoki stopień zalesienia; brak wyznaczenia alternatywnych sposobów wykorzystania tych terenów (dla celów innych jak produkcja rolna lub leśna) w sposób mogący przyczynić się do rozwoju gminy i poprawy wskaźników migracyjnych,
 - na terenie gminy brak dostatecznej powierzchni nowych atrakcyjnych terenów budowlanych (w szczególności dla zabudowy mieszkaniowej i letniskowej oraz dla rozwoju usług i rekreacji) – mogących stanowić zachętę do zamieszkania/ pozostania na terenie gminy (konieczność poprawy wskaźników migracyjnych),
 - gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne z regionem poprzez istniejące drogi krajową i wojewódzką, bardzo dobrze rozwinięta jest sieć dróg lokalnych – powiatowych i gminnych,
 - ponad 99% mieszkańców gminy korzysta z instalacji wodociągowej; udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają istniejące i perspektywiczne potrzeby gminy Herby w wodę pitną i przemysłową,
 - ok. 98% mieszkańców gminy korzysta z kanalizacji sanitarnej,
 - gmina jest w 100% zelektryfikowana; zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez linie 110 kV (wraz z GPZ Herby 110/15kV), liczne sieci średniego napięcia (30 i 15 kV) i sieć niskiego napięcia; na terenie gminy istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej,
 - istnieje konieczność budowy sieci gazowej (w 2007r. przez gminę został przeprowadzony gazociąg wysokoprężny, w 2015r. zrealizowano gazociąg średniego ciśnienia mogący stanowić źródło zaopatrzenia gminy w gaz),
 - gmina ma dobre warunki obsługi w zakresie infrastruktury społecznej (np. istniejący basen),
 - gmina posiada korzystne wskaźniki w zakresie dochodów własnych budżetu,
- c) jak wynika z przeprowadzonych analiz środowiskowych:
- gmina Herby należy do najbardziej zalesionych gmin w regionie - ok. 64,6 % jej powierzchni zajmują lasy,
 - cały obszar gminy jest włączony do Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą",
 - przez ustawę o ochronie przyrody chronione są: rezerваты przyrody Cisy w łębkach i Cisy nad Liswartą, obszar Natura 2000, pomniki przyrody, użytek ekologiczny Bagienko w Pietrzakach,
 - przez Prawo wodne chronione są ujęcia wód i obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
 - na terenie gminy nieliczne są zabytki (3 obiekty wpisane do rejestru zabytków),
 - w granicach gminy nie występują: tereny naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, udokumentowane złoża kopalin i kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, ustanowione tereny górnicze i obszary górnicze,
 - położenie w granicach parku krajobrazowego w sposób bardzo istotny ogranicza rozwój gminy – nie stanowiąc jednocześnie o bardzo wysokiej atrakcyjności turystycznej tego terenu,

- d) jak wynika z przeprowadzonych analiz demograficznych:
- w zmianie Studium z 2011r. przyjęto stabilizację liczby ludności w granicach 6800-7000 mieszkańców (w perspektywie 5-10 lat); założono w perspektywie 15 lat w wariantcie optymistycznym wzrost liczby ludności do 8000,
 - z przeprowadzonych obecnie analiz wynika, że w latach 2010 – 2016 (zgodnie z danymi GUS) nastąpił spadek ludności z 6984 do 6885 mieszkańców; spadek ten nie wykazuje stałego trendu – na zmniejszenie liczby ludności miały wpływ lata 2010 – 2013 (łącznie spadek o 108 mieszkańców), w latach 2014 – 2015 liczba ludności uległa zwiększeniu o 39 osób, w roku 2016 nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców o 20 osób. Podobne wahania występują w zakresie przyrostu naturalnego (od -19 do +11) – generalnie wskaźnik ten na przekroju kilku lat jest zbliżony do 0; w dłuższej perspektywie czasowej należy założyć utrzymanie się obecnego trendu. Analizując dane dotyczące migracji, należy stwierdzić występowanie ujemnego salda migracji ogółem – od -30 osób/rok do -10 osób/rok, przy czym największy spadek ludności związany z ujemnym saldem migracji występował w latach 2012 – 2014, w latach 2014 – 2016 wskaźnik ten zmniejszył się do nie więcej niż – 10 osób na rok. Przy utrzymaniu się tych obu trendów należy przewidzieć zmniejszenie liczby ludności w perspektywie 30 lat do ok. 6200- 6500 mieszkańców,
 - jak wynika z przeprowadzonych analiz (porównując dane z gminami sąsiednimi) – gmina Herby ma bardzo dobre wskaźniki dotyczące przyrostu naturalnego (w gminach sąsiednich jest on ujemny), istotnym problemem jest niekorzystny wskaźnik migracji – mimo o wiele korzystniejszych warunków obsługi w zakresie komunikacji oraz infrastruktury technicznej a także korzystniejszego położenia względem ośrodków ponadlokalnych (w gminach sąsiednich jest on dodatni). Jak wynika z przeprowadzonej oceny, podstawowe znaczenie ma brak w gminie nowych terenów budowlanych (tereny wyznaczone w obowiązujących dokumentach planistycznych gminy Herby pokrywają istniejące potrzeby – w gminach sąsiednich występuje bardzo duża podaż terenów budowlanych). Przyjmując, że gmina Herby wyznaczy nowe tereny do zabudowy – można liczyć się z odwróceniem niekorzystnych wskaźników demograficznych i brać pod uwagę wzrost liczby mieszkańców do 8 000 osób (zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym),
- e) wszystkie tereny istniejącej zabudowy w pełni są obsługiwane w zakresie infrastruktury i komunikacji, i za wyjątkiem pojedynczych zabudowań siedliskowych w gospodarstwach rolnych znajdują się w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- f) całość obszaru gminy Herby jest objęta obowiązującymi planami miejscowymi (za wyjątkiem terenów rolnych niezabudowanych położonych: w Kalinie o pow. 22,3ha i w Piłce o pow. 2,90ha),
- g) tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych:
- w znaczącej części obejmują obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz są obsługiwane przez istniejącą infrastrukturę i komunikację,
 - w części stanowią uzupełnienie terenów istniejącej zabudowy lub stanowią tereny ofertowe dla rozwoju funkcji innych jak mieszkaniowe i są wyznaczone w sąsiedztwie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w oparciu o istniejące drogi, w zasięgu istniejącego uzbrojenia; realizacja nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wymaga realizacji jedynie w niewielkim zakresie nowych dróg i uzbrojenia - służących bezpośrednio do obsługi nowej zabudowy, w tym jako dróg wewnętrznych lub jako przyłączy do istniejących sieci,
- h) żadna z dostępnych baz danych nie zawiera danych dotyczących powierzchni użytkowej istniejącej zabudowy w granicach gminy Herby (w tym brak tych danych w ewidencji gruntów i budynków),
- i) przepisy odrębne i normy a także obowiązujące w granicach gminy Herby plany miejscowe nie zawierają wskaźników mogących stanowić podstawę dla wyliczenia chłonności terenów w zakresie powierzchni użytkowej zabudowy - przeprowadzone wyliczenia i oceny mają charakter szacunkowy, są oparte na lokalnie występujących uwarunkowaniach i uwzględniają przeprowadzone analizy: ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne oraz możliwości finansowe gminy,
- j) dla prowadzenia analiz przyjęto maksymalną liczbę mieszkańców 8 000 osób (założenie wzrostu liczby mieszkańców związane z wyznaczeniem terenów budowlanych i rozwojem gospodarczym gminy),
- k) dla zabudowy mieszkaniowej przyjmuje się 40m² p.u./ 1 osobę;
 docelowo dla 8 000 osób wymagane jest zapewnienie mieszkań o łącznej p.u. 320 000m² ;
 przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy mieszkaniowej potrzebne jest 15 - 20m² terenu brutto, dla funkcji mieszkaniowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o pow. brutto 480 - 640ha,

- l) dla zabudowy usługowej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia 80 000m² p.u. (przyjmując 10m² p.u./ 1 osobę); przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy usługowej potrzebne jest 5 - 10m² terenu brutto, dla funkcji usługowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o pow. brutto 40 - 80ha,
- m) dla zabudowy produkcyjno-usługowej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia 160 000m² p.u. (przyjmując 20m² p.u./ 1 osobę); przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy produkcyjno-usługowej potrzebne jest ok. 10m² terenu brutto, dla funkcji produkcyjno-usługowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o powierzchni brutto ok. 160 ha,
- n) dla zabudowy letniskowej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia 60 000m² p.u. (przyjmując max. 2 tys. osób korzystających z zabudowy letniskowej i 30m² p.u. /1 osobę); przy założeniu, że dla 1m² p.u. zabudowy letniskowej potrzebne jest 10 - 12m² terenu brutto, dla funkcji letniskowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o powierzchni brutto 60 - 72ha,
- o) dla lokalizacji OZE-oraz innych funkcji nie wiążących się z realizacją budynków (w tym zieleni lub dróg) brak jest możliwości określania chłonności zabudowy w powierzchni użytkowej zabudowy; analizy mogą dotyczyć tylko powierzchni terenu - np. dla paneli fotowoltaicznych na 1MW/wymagane jest ok. 2- 4 ha terenu brutto, na 1 mieszkańca wymagane jest do 50m² powierzchni terenów zieleni urządzonej
- p) w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:
- łączna powierzchnia ok. 390 ha terenów zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej, z usługami może wystarczyć łącznie dla ok. 195 - 260 tys. m² p.u. budynków o funkcji mieszkalnej (zabezpiecza to tereny dla ok. 4875 - 6500 osób),
 - łączna powierzchnia ok. 35 ha terenów zabudowy usługowej może wystarczyć łącznie dla ok. 35 - 70tys. m² p.u. budynków o funkcji usługowej,
 - łączna powierzchnia ok. 117 ha terenów zabudowy produkcyjno - usługowej może wystarczyć łącznie dla ok. 117 tys. m² p.u. dla budynków o funkcji produkcyjnej lub usługowej,
 - łączna powierzchnia ok. 30 ha terenów zabudowy letniskowej może wystarczyć łącznie dla ok. 25 -30tys. m² p.u. budynków letniskowych,
 - znajduje się ok. 29 ha terenów zieleni urządzonej - dla lokalizacji sportu, rekreacji, zieleni parkowej lub izolacyjnej,
- q) w granicach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:
- łączna powierzchnia ok. 41 ha terenów przeznaczonych dla uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej, z usługami może wystarczyć łącznie dla 20,5 - 27,3 tys. m² p.u. budynków o funkcji mieszkalnej (zabezpiecza to tereny dla ok. 512 - 683 osób),
 - łączna powierzchnia ok. 44 ha terenów stanowiących ofertę dla lokalizacji zabudowy różnego rodzaju, o funkcjach innych niż mieszkaniowe może wystarczyć łącznie dla ok. 44 tys. m² p.u. dla budynków o funkcji produkcyjnej lub usługowej,
 - łączna powierzchnia ok. 24 ha terenów zabudowy letniskowej może wystarczyć łącznie dla ok. 20 -24tys. m² p.u. budynków letniskowych,
 - znajduje się ok. 20 ha terenów zieleni urządzonej - dla lokalizacji sportu, rekreacji, zieleni parkowej lub izolacyjnej,
 - znajdują się tereny rezerwowane dla budowy obwodnicy drogowej o powierzchni ok. 20 ha.
- r) porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę (poz. B) wraz z sumą powierzchni użytkowej zabudowy, która może być zlokalizowana w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (poz. A) :

lp	funkcje terenów	A tys. m ² p.u.	B tys. m ² p.u.	porównanie z potrzebami
1	zabudowa mieszkaniowa lub zagrodowa, z usługami	215,5 287,3	320	przy założeniu wzrostu liczby mieszkańców do 8 tys. brakuje ok. 32,7 - 56,5 tys. m ² p.u. budynków o funkcji mieszkaniowej
2	zabudowa usługowa lub produkcyjno-usługowa	196 - 231	240	docelowo brak ok. 9 -44 tys. m ² p.u. budynków o funkcji usługowej lub produkcyjnej
3	zabudowa letniskowa	45 - 54	60	docelowo brak ok. 6 -15 tys. m ² p.u. budynków o funkcji letniskowej

- s) porównując maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę z powierzchniami wyznaczonymi w obowiązujących dokumentach planistycznych gminy należy wykazać niedobór powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę dla poszczególnych funkcji; z analiz wynika:
- konieczność zwiększenia powierzchni terenów mieszkaniowych - nie tylko jako warunek dla poprawy wskaźników migracyjnych (poprzez zwiększenie podaży terenów budowlanych) lecz także dla zapewnienia poprawy warunków mieszkaniowych obecnych mieszkańców gminy Herby (gmina ma jedno z najniższych wskaźników na terenie powiatu dotyczących powierzchni użytkowej i mieszkania),
 - konieczność zwiększenia powierzchni terenów, które mogą stanowić dodatkowe źródła dochodu poza rolnictwem (np. terenów produkcyjno-usługowych lub terenów zabudowy lotniskowej),
- t) istotne jest wyznaczenie dodatkowych terenów: zieleni, sportu, rekreacji i usług towarzyszących zabudowie mieszkaniowej, w sposób zwiększający wskaźnik od obecnych ok. 6m²/ osobę do pożądanych do ok. 50m²/ osobę - poprzez wydzielenie terenów przeznaczonych do lokalizacji tego rodzaju zagospodarowania w kilku wybranych miejscach na obszarze gminy oraz zwiększanie powierzchni terenów mieszkaniowych brutto - dopuszczając lokalizację tego rodzaju zagospodarowania jako rozproszonego, powiązanego bezpośrednio z terenami mieszkaniowymi,
- u) biorąc pod uwagę zakres zmian w Studium, przeprowadzone analizy i bilans zostały opracowane w sposób syntetyczny, jako materiał stanowiący wytyczne dla prowadzenia przez gminę w przyszłości prac planistycznych.

2. SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY HERBY

- 1) Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Herby została sporządzona na podstawie uchwały nr XXXIII/319/14 Rady Gminy Herby z dnia 25 czerwca 2014r. zmienionej uchwałą nr XV/153/16 Rady Gminy Herby z dnia 1 czerwca 2016r. - nie jest to opracowanie mające na celu wyznaczenia terenów przeznaczonych do zabudowy w granicach gminy Herby, w sposób docelowy (zakres zmian został określony w uchwale o przystąpieniu do zmiany studium).
- 2) Środowisko przyrodnicze sprzyja zagospodarowaniu i lokalizacji zabudowy o funkcjach wyznaczonych w zmianie studium. W zmianie studium kierunki zagospodarowania w granicach wydzielonych terenów są dostosowane do potrzeb inwestycyjnych gminy i uwzględniają występujące uwarunkowania.
- 3) W granicach terenów objętych zmianą nie występują obiekty lub obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych uniemożliwiające dokonanie zmiany studium. Wprowadzone w zmianie studium ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania oraz użytkowania terenów, określone parametry i wskaźniki urbanistyczne oraz wytyczne dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mają na celu maksymalną ochronę istniejących walorów środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi (w tym poprzez ograniczenie wysokości i intensywności zabudowy, wprowadzenie zapisów umożliwiających migrację zwierząt i wykluczenie inwestycji uciążliwych dla środowiska i otoczenia).
- 4) W zmianie Studium zachowano w maksymalnym stopniu ustalenia Studium określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, uwzględniając zmiany wynikające z przepisów wyższego rzędu i aktów prawa miejscowego (w szczególności ustalenia dotyczące ochrony: przyrody, zabytków i przed powodzią oraz ustalenia zawarte w obowiązujących planach miejscowych) a także dokonane zmiany w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, systemach komunikacyjnych i infrastrukturze. W zmianie Studium wykreślono dotychczasowy zakaz chowu zwierząt w systemie bezściółkowym (ustalenie zawarte w szczegółowych zasadach ochrony środowiska) - utrzymanie tego rodzaju zakazu przy współczesnych technologiach prowadzenia hodowli zwierząt nie jest celowe, a ponadto w żadnym z przepisów wyższego rzędu tego rodzaju zakaz nie jest wprowadzany, jako mający służyć ochronie środowiska, przyrody lub wód.
- 5) Kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów objętych zmianą zostały ustalone w oparciu o przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, uwzględniają możliwości finansowe gminy, odpowiadają potrzebom rozwoju gminy, pozwalają na gospodarcze wykorzystanie terenów z jednoczesnym zachowaniem ładu przestrzennego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Koziełski